

Ministerstwo
Spraw Wewnętrznych
i Administracji

Raport powstał w ramach „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniej im. Władysława Stasiaka na lata 2018 - 2020”.

Badanie efektywności projektów lokalnych w ramach „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniej im. Władysława Stasiaka na lata 2018-2020”

RAPORT KOŃCOWY

WARSZAWA 2020

Zamawiający:

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji

Ul. Stefana Batorego 5

02-591 Warszawa

www.mswia.gov.pl

Ministerstwo
Spraw Wewnętrznych
i Administracji

Wykonawca:

„EU-CONSULT” Sp. z o.o.

Ul. Toruńska 18c lokal D

80-747 Gdańsk

www.eu-consult.pl

Spis treści

Spis treści.....	4
1. Wprowadzenie	7
1.1. Opis Programu	7
1.2. Przedmiot i cel badania	10
2. Metodyka oraz sposób realizacji badania	12
2.1. Wykorzystane metody oraz techniki badawcze	13
2.1.1. Analiza źródeł wtórnych (DR)	13
2.1.2. Ankieta internetowa wspomagana komputerowo (CAWI).....	14
2.1.3. Studium przypadku	16
3. Analiza danych zastanych (desk research)	18
3.1. Dotychczasowe wyniki ewaluacji przeprowadzonych na potrzeby określenia efektywności Programu.....	18
3.1.1. Raport postępu realizacji w 2019 roku „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniejsze im. Władysława Stasiaka na lata 2018-2020” oraz z realizacji zadań Międzyresortowego Zespołu do spraw Programu	18
3.1.2. Analiza ankiet skierowanych do uczestników projektów dofinansowanych z rezerwy celowej budżetu państwa, przeznaczonej na realizację programu Razem bezpieczniejsze	20
3.1.3. Raport z postępu realizacji w 2018 roku „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniejsze im. Władysława Stasiaka na lata 2018-2020”	22
3.1.4. Raport Roczny z badania efektywności projektów lokalnych zrealizowanych w 2018 roku w ramach „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniejsze im. Władysława Stasiaka na lata 2018-2020”	24
3.1.5. Raport Roczny z badania efektywności projektów lokalnych zrealizowanych w 2016 i 2017 roku w ramach „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniejsze im. Władysława Stasiaka na lata 2016 i 2017”	27
3.1.6. Raport końcowy z „Badania ewaluacyjnego programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniejsze za okres 2007-2015”	28
3.2. Diagnoza stanu i poczucia bezpieczeństwa	30

3.3. Działania o charakterze centralnym realizowane w ramach Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań <i>Razem bezpiecznie</i> im. Władysława Stasiaka na lata 2018-2020 w 2019 roku.....	32
4. Efektywność projektów lokalnych w ramach „Programu ograniczania przestępczości i społecznych zachowań <i>Razem bezpiecznie</i> im. Władysława Stasiaka na lata 2018-2020” w perspektywie realizatorów	37
4.1. Informacje dotyczące projektów lokalnych zrealizowanych w roku 2019 w ramach programu <i>Razem bezpiecznie</i>	37
4.2. Działania podejmowane podczas realizacji projektów lokalnych	38
4.3. Ocena realizacji i efektów projektu	47
5. Efektywność projektów lokalnych realizowanych w ramach „Programu ograniczenia przestępczości i aspołecznych zachowań <i>Razem bezpiecznie</i> im. Władysława Stasiaka na lata 2018-2020” w perspektywie uczestników projektów	58
5.1. Ocena bezpieczeństwa miejsca zamieszkania	60
5.2. Obawa przed staniem się ofiarą przestępstwa	62
5.3. Poziom wiedzy na temat bezpiecznych zachowań w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego.....	63
5.4. Uczestnictwo w programie <i>Razem bezpiecznie</i> a poziom wiedzy na temat bezpiecznych zachowań w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego	64
5.5. Uczestnictwo w programie <i>Razem bezpiecznie</i> a poziom wiedzy na temat odpowiedzialności prawnej z zakresu bezpieczeństwa i porządku publicznego	65
6. Studium przypadku	66
6.1. Projekt pn. „Zachowanie Seniora wzorem dla Juniora czyli bezpieczny Senior w Gminie Telatyn”	67
6.2. Projekt pn. „Piłka w grze przeciw przemocy, narkotynom i alkoholowi w Gminie Krynice”	71
6.3. Projekt pn. „Bezpieczne przejścia dla pieszych na terenie miasta Mogilno”	75
6.4. Projekt pn. „Poprawa bezpieczeństwa drogowego poprzez zastosowanie systemu uspokajania ruchu w obrębie przejść dla pieszych na ul. Sobieskiego i Kościuszki w Szprotawie”	80
6.5. Projekt pn. „Fonoholizm - hit czy kit? – skala zagrożenia dla powiatu piotrkowskiego”	84
6.6. Projekt pn. „Bezpieczny TY... Bezpieczna JA! RAZEM BEZPIECZNIEJ w Gminie Osieck! – doświetlenie przejść dla pieszych”	89

6.7. Projekt pn. „Poprawa bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w ruchu drogowym przy placówkach oświatowych poprzez modernizację i doposażenie czterech przejść dla pieszych na terenie gminy Kocmyrzów-Luborzyca w miejscowości Wysiołek Luborzycki, Goszyce i Prusy”	93
6.8. Projekt pn. „RAZEM DLA BEZPIECZEŃSTWA – kompleksowe działania na rzecz społeczności lokalnych Powiatu Prudnickiego – ETAP IV”	97
7. Podsumowanie	102
8. Wzory narzędzi badawczych	107
8.1. Wzór kwestionariusza ankiety internetowej (CAWI) skierowanej do realizatorów projektów	107
8.2. Wzór kwestionariusza ankiety internetowej (CAWI) skierowanej do uczestników wybranych projektów.....	112
8.3. Wzór scenariusza wykorzystanego podczas studium przypadku skierowany do realizatorów oraz partnerów projektów	114
9. Spis ilustracji, tabel i wykresów.....	116

1. Wprowadzenie

1.1. Opis Programu

„Program ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań *Razem bezpieczniejsze im. Władysława Stasiaka* na lata 2018-2020”¹ jest kontynuacją „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań *Razem bezpieczniejsze im. Władysława Stasiaka* na lata 2016 i 2017” (edycja II) oraz „Rządowego programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań *Razem bezpieczniejsze*” na lata 2007-2015 (edycja I) w zakresie budowy zintegrowanej wspólnoty społecznej i jej bezpieczeństwa, jak również wspierania i rozwoju działań tej wspólnoty na rzecz bezpieczeństwa i porządku publicznego. Program ma charakter interdyscyplinarny i opiera się na współpracy z organami administracji rządowej, z administracją samorządową i z organizacjami pozarządowymi.

Zgodnie z kierunkiem interwencji 7.2. „Przeciwdziałanie i zwalczanie przestępstw oraz zagrożeń dla bezpieczeństwa i porządku publicznego”, Cel 7. „Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa porządku publicznego” Strategii Sprawne Państwo 2020 (załącznik do uchwały nr 17 Rady Ministrów z dnia 12 lutego 2013 r. (poz.136)), Program stanowi skuteczne narzędzie wspierające realizację ustawowych działań organów administracji rządowej i samorządu terytorialnego na rzecz bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Koordynatorem działań realizowanych w ramach Programu jest Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji. Koordynacja Programu odbywała się przy pomocy Międzyresortowego Zespołu ds. Programu.

„Program ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań *Razem bezpieczniejsze im. Władysława Stasiaka* na lata 2018-2020” skierowany jest do społeczności lokalnych, które najlepiej znają zagrożenia danego terenu. W związku z tym celem głównym Programu jest:

---

¹ <http://razembezpieczniej.mswia.gov.pl/> [dostęp: 29.09.2020].

*Wspieranie działań na rzecz
bezpieczeństwa społeczności lokalnych.*

Cel nadrzędny realizowany jest poprzez cztery cele szczegółowe (Rysunek 1):

1. Bezpieczeństwo w miejscach publicznych, ze szczególnym uwzględnieniem tworzenia lokalnych systemów bezpieczeństwa;
2. Bezpieczeństwo na przejściach dla pieszych;
3. Przeciwdziałanie zjawiskom patologii oraz ochrona dzieci i młodzieży;
4. Edukacja dla bezpieczeństwa.

Rysunek 1. Cele i działania realizowane w ramach Programu

Źródło: Opracowanie własne EU-CONSULT Sp. z o.o. na podstawie „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniej im. Władysława Stasiaka na lata 2018-2020”.

Cel szczegółowy nr 1: Bezpieczeństwo w miejscach publicznych ze szczególnym uwzględnieniem tworzenia lokalnych systemów bezpieczeństwa realizowany będzie za pomocą działań:

- 1.1. Doskonalenie umiejętności funkcjonariuszy służb, instytucji i organizacji działających w zakresie bezpieczeństwa publicznego m.in. przez organizowanie szkoleń i warsztatów;

1.2. Przedsięwzięcia na rzecz bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej, z uwzględnieniem działań na rzecz przeciwdziałania patologiom społecznym oraz poprawy infrastruktury bezpieczeństwa w ruchu drogowym i w środkach transportu publicznego;

1.3. Promowanie efektywnych metod i środków zabezpieczania mienia.

Cel szczegółowy nr 2: Bezpieczne przejście dla pieszych realizowany będzie za pomocą działań:

2.1. Przedsięwzięcia mające na celu poprawę infrastruktury bezpieczeństwa pieszych w ruchu drogowym poprzez modernizację/przebudowę/doposażenie miejsc/lokalizacji o dużym natężeniu ruchu pieszych, takich jak szkoła, szpital, obiekt sportowy itp.;

2.2. Działania edukacyjno-profilaktyczne mające na celu uświadamianie wszystkich uczestników ruchu drogowego, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, młodzieży, seniorów i kierowców, o prawidłowym zachowaniu się na przejściach dla pieszych/w okolicach przejść dla pieszych;

Cel szczegółowy nr 3: Przeciwdziałanie zjawiskom patologii oraz ochrona dzieci i młodzieży realizowany będzie za pomocą działań:

3.1. Inicjowanie zadań mających wpływ na bezpieczeństwo i kształtowanie pozytywnych postaw dzieci i młodzieży, w tym działania z zakresu tworzenia lub rewitalizacji miejsc i obiektów przeznaczonych dla dzieci i młodzieży;

3.2. Angażowanie społeczności lokalnej do działań zapewniających bezpieczeństwo dzieci i młodzieży, w tym działań profilaktycznych, ochrony przed alkoholem, narkotykami, środkami zastępczymi i nowymi substancjami psychoaktywnymi, tzw. dopalaczami, oraz przed przemocą;

3.3. Popularyzacja wśród dzieci i młodzieży profilaktyki rówieśniczej oraz wolontariatu na rzecz bezpieczeństwa, promocji zdrowia i profilaktyki zachowań ryzykownych (alkohol, narkotyki);

3.4. Organizowanie akcji i inicjatyw ukierunkowanych na zagospodarowanie czasu wolnego (zajęcia pozaszkolne, przedsięwzięcia edukacyjne, zajęcia plenerowe, zajęcia sportowe itp.) mających na celu przeciwdziałanie agresji, przemocy i patologii wśród dzieci i młodzieży;

3.5. Inicjowanie i realizacja przedsięwzięć zmierzających do przeciwdziałania przemocy, ograniczenia dostępu dzieci i młodzieży do alkoholu, papierosów, środków odurzających, w tym przeciwdziałanie narkomanii oraz ograniczanie dostępu do substancji psychoaktywnych, tzw. dopalaczy;

3.6. Organizowanie debat społecznych, warsztatów, spotkań oraz innych przedsięwzięć z zakresu bezpieczeństwa dzieci i młodzieży.

Cel szczegółowy nr 4: Edukacja dla bezpieczeństwa realizowany będzie za pomocą działań:

4.1. Edukacja dla bezpieczeństwa dzieci i młodzieży m.in. z zakresu cyberprzestrzeni, ruchu drogowego, szkodliwości substancji psychoaktywnych (alkohol, narkotyki, tzw. dopalacze) oraz patologii społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem przemocy rówieśniczej, również powodowanej stereotypami i uprzedzeniami;

4.2. Inicjowanie wspólnych działań aktywizujących społeczność lokalną do współpracy w obszarze bezpieczeństwa i porządku publicznego, w szczególności przeciwdziałanie patologiom, przemocy, ograniczanie dostępu do narkotyków, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych, tzw. dopalaczy, oraz alkoholu dla osób niepełnoletnich;

4.3. Upowszechnianie wiedzy i dobrych praktyk w zakresie stosowania zasad bezpiecznego zachowania, w tym bezpieczeństwa seniorów.

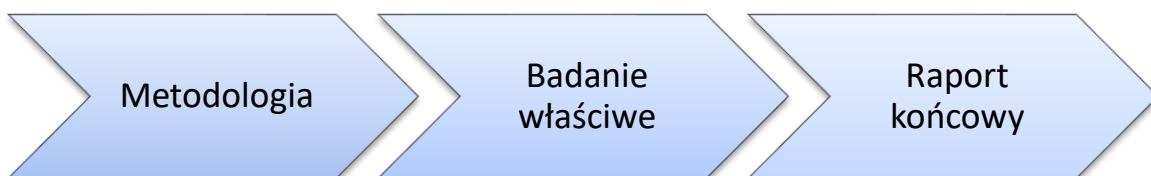
1.2. Przedmiot i cel badania

Przedmiotem badania są projekty lokalne zrealizowane w roku 2019 w ramach „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań *Razem bezpieczniej* im. Władysława Stasiaka na lata 2018-2020”.

Badanie było realizowane w trzech etapach obejmujących:

- Opracowanie metodologii badania, w tym harmonogramu, sposobu realizacji badania oraz narzędzi badawczych;
- Realizację badania właściwego, czyli pozyskanie niezbędnych danych oraz ich analizę;
- Opracowanie raportu z przeprowadzonego badania.

Rysunek 2. Etapy procesu badawczego

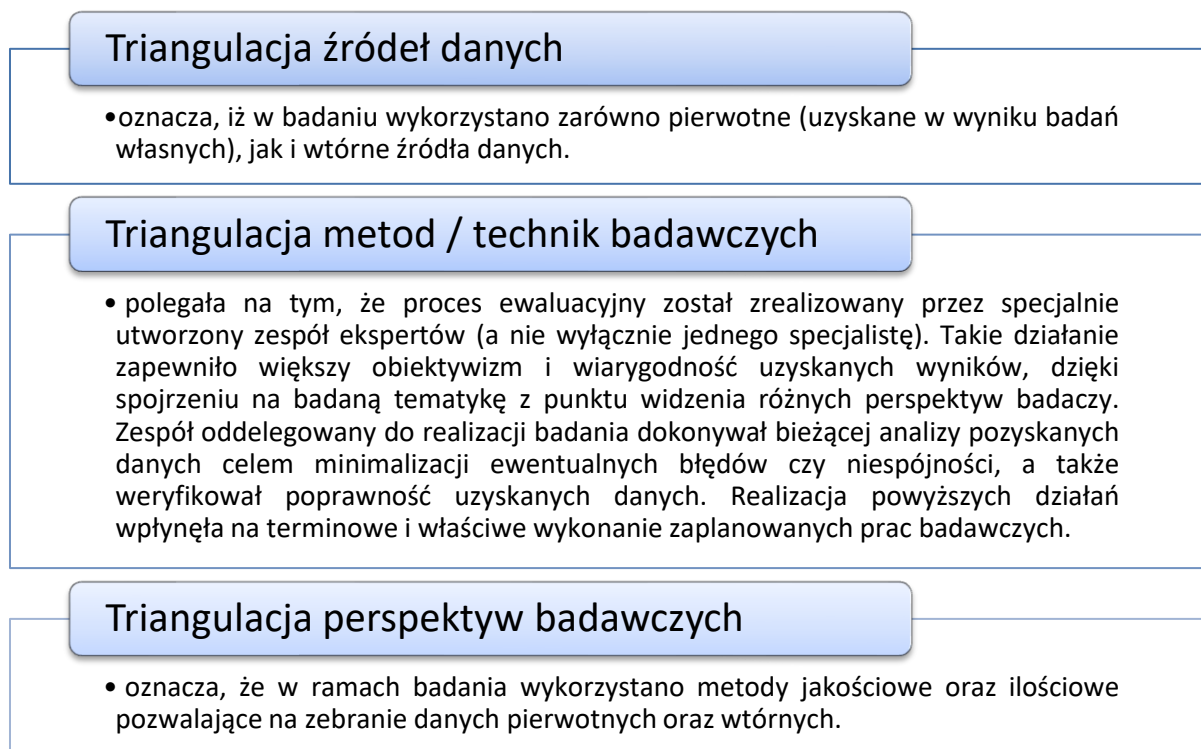
Źródło: Opracowanie własne EU-CONSULT Sp. z o.o.

Celem badania było **zweryfikowanie pod względem poziomu osiągnięcia celów szczegółowych założonych w projektach, które uzyskały dofinansowanie w ramach Programu w 2019 roku.**

2. Metodyka oraz sposób realizacji badania

Realizacja procesu badawczego przebiegała w oparciu o triangulację, która pozwoliła na zebranie dużej ilości wiarygodnych danych, co przełożyło się na wysoką jakość badania oraz ograniczenia ewentualnych błędów pomiaru. Na potrzeby badania projektów realizowanych w 2019 roku w ramach „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniej im. Władysława Stasiaka na lata 2018-2020” wykorzystano trzy rodzaje triangulacji: źródła danych, metody/techniki badawcze oraz perspektywy badawcze (Rysunek 3).

Rysunek 3. Rodzaje triangulacji

Źródło: Opracowanie własne EU-CONSULT Sp. z o.o.

2.1. Wykorzystane metody oraz techniki badawcze

2.1.1. Analiza źródeł wtórnych (DR)

OPIS METODY

Analiza danych zastanych (ang. desk research) to metoda badawcza, która wolna jest od większości obciążeń charakterystycznych dla badań reaktywnych. Pozwala tym samym na uzyskanie wysoce obiektywnych informacji. Ponadto stanowi doskonały wstęp do dalszych etapów procesu badawczego, ponieważ nakierowuje zespół na konkretne problemy, które można pogłębić i wyjaśnić w wyniku realizacji badań reaktywnych. Wspomniana analiza, w ramach przedmiotowego projektu badawczego, pełniła funkcję podstawowej metody badawczej i została zrealizowana w trzech etapach (Rysunek 4).

Rysunek 4. Etapy analizy desk research

Źródło: Opracowanie własne EU-CONSULT Sp. z o.o.

ŹRÓDŁA DANYCH

Analizie poddana została dokumentacja dotycząca Programu, a także poszczególnych projektów zrealizowanych w roku 2019, w tym m.in.:

- Raport z postępu realizacji w 2019 roku „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań *Razem bezpieczniejsze im. Władysława Stasiaka na lata 2018-2020*”;
- Dokumenty zbiorcze i wojewódzkie o projektach z 2019 roku;
- Analiza ankiet skierowanych do uczestników projektów dofinansowanych z rezerwy celowej budżetu państwa, przeznaczonej na realizację „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań *Razem bezpieczniejsze im. Władysława Stasiaka na lata 2018-2020*”;
- Raport z postępu realizacji w 2018 roku „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań *Razem bezpieczniejsze im. Władysława Stasiaka na lata 2018-2020*”;
- Raport Roczny z badania efektywności projektów lokalnych zrealizowanych w 2018 roku w ramach „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań *Razem bezpieczniejsze im. Władysława Stasiaka na lata 2018-2020*”;
- Raport Roczny z badania efektywności projektów lokalnych zrealizowanych w 2016 i 2017 roku w ramach „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań *Razem bezpieczniejsze im. Władysława Stasiaka na lata 2016 i 2017*”;
- Raport końcowy z „Badania ewaluacyjnego programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań *Razem bezpieczniejsze* za okres 2007-2015”;
- „Polskie Badanie Przestępczości. Profil obszarów działania Komend Wojewódzkich i Komendy Stołecznej Policji”.

2.1.2. Ankieta internetowa wspomagana komputerowo (CAWI)

OPIS METODY

W ramach badania zrealizowano ankiety internetowe wspomagane komputerowo (CAWI – ang. computer assisted web interview). Jest to technika ilościowa polegająca na tym,

że respondent ma możliwość samodzielnego wypełnienia ankiety w formie elektronicznej, z pomocą wyświetlanych wskazówek.

Zaletami owej techniki, oprócz stosunkowo szybkiej realizacji badania oraz możliwości dotarcia do respondentów znajdujących się w znacznej odległości geograficznej, jest eliminacja pośrednictwa ankietera oraz stały dostęp badacza do uzyskiwanych danych, umożliwiając ich kontrolę i analizę bez konieczności czasochłonnej digitalizacji danych (jak ma to miejsce w przypadku tradycyjnej ankiety papierowej).

SPOSÓB REALIZACJI BADANIA ANKIETOWEGO

Do wszystkich realizatorów projektów został skierowany kwestionariusz wywiadu CAWI. Do wiadomości dołączono list polecający podpisany przez Dyrektora Departamentu Publicznego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. Wykonawca kontaktował się z Projektodawcami również drogą telefoniczną, co zapewniło większą efektywność działań podejmowanych w procesie badawczym. Po upływie 3 dni do respondentów, którzy nie wypełnili kwestionariusza skierowano przypomnienie w wersji elektronicznej wraz z prośbą o uzupełnienie kwestionariusza w ciągu 2 dni. Po upływie tego czasu Wykonawca skontaktował się telefonicznie z respondentami, którzy nie wypełnili kwestionariusza i poprosił ich o udział w badaniu.

Jednocześnie informację z prośbą o udział w badaniu Wykonawca przekazał do reprezentatywnej grupy uczestników wybranych projektów z 2019 roku. Próba reprezentatywna to część badanej populacji (w tym wypadku uczestników projektów), która pozwoliła w przybliżeniu opisać całość populacji. Jest ona stosowana wówczas, gdy dotarcie do wszystkich uczestników projektów jest utrudnione lub niemożliwe do zrealizowania.

W przypadku braku zadowalającego poziomu zwrotu odpowiedzi od projektodawców lub uczestników projektów realizowanych w latach wcześniejszych, dopuszczona została możliwość realizacji ankiet za pomocą badania telefonicznego, tj. CATI. Wywiady telefoniczne wspomagane komputerowo (Computer Assisted Telephone Interviewing – CATI) to technika, polegająca na przeprowadzaniu wywiadów telefonicznych realizowanych przy wsparciu

programu komputerowego. Zebrane informacje były wprowadzane do specjalnego programu, dzięki czemu bardzo szybko przeanalizowano opinie badanych osób.

DOBÓR PRÓBY BADAWCZEJ

Badanie zostało przeprowadzone w dwóch grupach: realizatorów projektów oraz uczestników projektów.

Wielkość próby badawczej:

- Wszyscy realizatorzy projektów z 2019 roku;
- Po 10 uczestników z jednego projektu z każdego celu szczegółowego (łącznie 140 osób).

2.1.3. Studium przypadku

OPIS METODY

Studium przypadku (ang. *case study*) to metoda służąca konstrukcji sposobu analizowania przypadku. Analizując i tworząc przypadki, nie stosuje się sztywnych reguł i zasad, których bezwzględnie należy się trzymać. Analizowanie przypadków rozwija umiejętność krytycznego i kreatywnego myślenia, uczy widzieć problemy w ich złożonym kontekście, myśleć kategoriami ciągów konsekwencji podjętych decyzji i rozpatrywać problemy wielostronnie.

Do podstawowych zalet metody należą:

- Możliwość wybrania i zawężenia grupy badanych;
- Możliwość dostosowania procedur do własnych potrzeb;
- Względy praktyczne: mniejsza liczba badanych, mniejsze koszty;
- Wnioski łatwiej zastosować w praktyce, gdyż dotyczą wybranej przez nas grupy osób lub osoby.

DOBÓR PRÓBY BADAWCZEJ

Liczba studiów przypadku: 8.

Dobór próby: celowy.

Technikami badawczymi użytymi w ramach metody studium przypadku były:

- Studium przypadku oparte o dokumentację projektową;
- Wywiady indywidualne z realizatorami i partnerami współpracującymi przy projekcie.

3. Analiza danych zastanych (desk research)

3.1. Dotychczasowe wyniki ewaluacji przeprowadzonych na potrzeby określenia efektywności Programu

3.1.1. Raport postępu realizacji w 2019 roku „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań *Razem bezpieczniej* im. Władysława Stasiaka na lata 2018-2020” oraz z realizacji zadań Międzyresortowego Zespołu do spraw Programu

„Program ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań *Razem bezpieczniej* im. Władysława Stasiaka na lata 2018–2020” (III edycja), stanowi kontynuację „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań *Razem bezpieczniej* im. Władysława Stasiaka na lata 2016 i 2017” (II edycja) i „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań *Razem bezpieczniej* na lata 2007–2015” (I edycja).

Na lata 2018-2020 przewidziane zostały nakłady na realizację Programu z budżetu państwa wysokości 19 050 000 zł. Na 2019 rok przewidziano wydatki wysokości 6 350 000 zł. Przyjęto następujące ogólne założenia dofinansowania:

- 100 000 zł – wysokość maksymalnego dofinansowania dla projektów głównych;
- 50 000 zł – wysokość maksymalnego dofinansowania dla projektów priorytetowych;
- 25 000 zł – wysokość maksymalnego dofinansowania dla 1 projektu mikro (tj. projektu lokalnego dla społeczności do 10 000 mieszkańców).

W roku 2019 z urzędów wojewódzkich do MSWiA wpłynęło 319 projektów rekomendowanych do dofinansowania. Międzyresortowy Zespół ds. Programu zarekomendował przyznanie dotacji dla 104 projektów na kwotę 5 996 635 zł. W ramach celu szczegółowego 1. rekomendowano do dofinansowania 15 projektów, w ramach celu szczegółowego 2. – 47 projektów, dla celu szczegółowego 3. – 20 projektów, a w ramach celu szczegółowego 4. – 22 projekty.

W celu monitorowania realizacji programu wykorzystano miernik: Liczba dofinansowanych projektów na rzecz poprawy bezpieczeństwa publicznego w ramach „Programu ograniczania

przestępczości i aspołecznych zachowań *Razem bezpieczniejsze im. Władysława Stasiaka* na lata 2018 i 2020” – 60 projektów. Miernik w roku 2019 osiągnięto na poziomie 140%.

Należy przy tym zaznaczyć, że po weryfikacji projektów rezygnację do Łódzkiego UW złożył Urząd Gminy Bełchatów (projekt pn. „Bezpieczna droga do szkoły w Gminie Bełchatów – działania na rzecz dzieci i młodzieży szkolnej”. Decyzją Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji uwolnione środki przekazano na realizację kolejnego projektu z listy rankingowej, tj. na projekt pn. „Świętokrzyska Koalicja Seniorów – Etap II. Przepisy na bezpieczeństwo”.

W poniższej tabeli przedstawiono osiągnięte rezultaty dla celu głównego i każdego z celów szczegółowych.

Tabela 1. Rezultaty celu głównego i celów szczegółowych

Cel	Wskaźnik	Wartość planowana	Wartość osiągnięta
Cel główny	Liczba gmin, w których zrealizowano projekty	Min. 55	129
Cel szczegółowy 1.	Liczba zrealizowanych projektów z zakresu poprawy bezpieczeństwa w miejscach publicznych	13	15
Cel szczegółowy 2.	Liczba zmodernizowanych/przebudowanych /doposażonych przejść dla pieszych	35	145
Cel szczegółowy 3.	Liczba zrealizowanych projektów z zakresu działań na rzecz przeciwdziałania zjawiskom patologii oraz ochrony dzieci i młodzieży	13	20
Cel szczegółowy 4.	Liczba zrealizowanych projektów z zakresu działań na rzecz edukacji	13	22

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Raportu postępu realizacji w 2019 roku „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniejsze im. Władysława Stasiaka na lata 2018-2020” oraz z realizacji zadań Międzyresortowego Zespołu do spraw Programu, 2020.

3.1.2. Analiza ankiet skierowanych do uczestników projektów dofinansowanych z rezerwy celowej budżetu państwa, przeznaczonej na realizację programu *Razem bezpieczniej*

Ankiety o charakterze profilaktyczno-prewencyjnym skierowane do uczestników projektów w latach 2016 i 2017².

Wraz z przyjęciem w roku 2016 rządowego „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań *Razem bezpieczniej* im. Władysława Stasiaka na lata 2016 i 2017”, przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji opracowany został formularz ankiety ewaluacyjnej, skierowanej do uczestników projektów otrzymujących dotację w ramach Programu.

Ankiety skierowano do uczestników projektów przed ich realizacją oraz po ich zakończeniu, aby ocenić wpływ danego przedsięwzięcia na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców. Formularz ankiety opracowano we współpracy z Gabinetem Komendanta Głównego Policji.

Liczba ankiet dla każdego z projektów wynosiła co najmniej 100 egzemplarzy, zakładając, że zadanie dotyczy odbiorców, którzy ukończyli 15 rok życia. W przypadku części projektów, w tym skierowanych do funkcjonariuszy policji, procedura ta nie była stosowana.

Wyniki ankiet skierowanych do uczestników projektów realizowanych w latach 2016-2017 pokazały, że:

- W przypadku wszystkich projektów nastąpił wzrost poziomu świadomości uczestników na temat bezpieczeństwa;
- W przypadku większości projektów ich uczestnicy nie obawiali się raczej, że mogą stać się ofiarami przestępstwa;

---

² „Raport postępu realizacji w 2016 roku Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniej im. Władysława Stasiaka na lata 2016 i 2017”; „Raport postępu realizacji w 2017 roku Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniej im. Władysława Stasiaka na lata 2016 i 2017”.

- W przypadku zdecydowanej większości projektów wśród ich uczestników nastąpił wzrost poziomu poczucia bezpieczeństwa.

Ankieta o charakterze profilaktyczno-prewencyjnym skierowana do uczestników projektów w roku 2018³

Podobnie jak w latach 2016-2017, do osób biorących udział w projektach realizowanych w roku 2018 skierowane zostały ankiety ewaluacyjne, które przeprowadzano przed ich realizacją projektu oraz bezpośrednio po ich zakończeniu. Ankiety przeprowadzali realizatorzy projektów.

Liczba ankiet dla każdego z projektów wynosiła co najmniej 100 egzemplarzy, zakładając, że zadanie dotyczy odbiorców, którzy ukończyli 15 rok życia. W przypadku części projektów, w tym skierowanych do funkcjonariuszy policji, procedura ta nie była stosowana.

Wyniki ankiet wskazały, iż:

- W przypadku niemal wszystkich projektów nastąpiło zwiększenie poziomu świadomości uczestników na temat zachowań bezpiecznych. Nierzadko wzrost wynosił nawet kilkadziesiąt punktów procentowych, co świadczyło o znacznej poprawie świadomości uczestników w tym zakresie. Przyczyniało się do tego nie tylko realizowanie podstawowych założeń projektów, ale również wdrażanie działań miękkich, jak kampanie informacyjne, wydarzenia towarzyszące, spotkania, aktywności dostosowane do poszczególnych grup odbiorców, a także realizacja projektów w pobliżu miejsc istotnych dla społeczności lokalnej czy promowanie efektów projektu;
- Wśród uczestników Programu nastąpił również wzrost poziomu poczucia bezpieczeństwa;

---

³ Roczny raport z badania efektywności projektów lokalnych dofinansowanych i realizowanych we wszystkich celach szczegółowych wsparcia Programu w 2018 roku, przygotowany w ramach „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań *Razem bezpieczniej* im. Władysława Stasiaka na lata 2018-2020”.

- W przypadku większości projektów stwierdzono także wzrost obawy uczestników projektów przed staniem się ofiarami przestępstw, co jest skutkiem wzrostu świadomości na temat potencjalnych zagrożeń;

Ponadto, należy zwrócić uwagę na trwałość osiągniętych efektów, istotną w kontekście systematycznej poprawy poziomu świadomości z zakresu bezpiecznych zachowań oraz poczucia bezpieczeństwa. Osiągnięte zostały założone cele infrastrukturalne, co zapewni trwałość podjętych działań. Warto także zwrócić uwagę, że zrealizowane przedsięwzięcia przyczyniać się będą do utrwalania pozytywnych zachowań wśród społeczności lokalnych.

3.1.3. Raport z postępu realizacji w 2018 roku „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniejsze im. Władysława Stasiaka na lata 2018-2020”

„Program ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniejsze im. Władysława Stasiaka na lata 2018-2020” jest kontynuacją „Rządowego programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniejsze”, realizowanego w latach 2016-2017.

Do MSWiA z urzędów wojewódzkich w ramach I etapu naboru wpłynęło łącznie 268 projektów. Po dokonaniu oceny merytorycznej rekomendowano przyznanie dotacji dla 111 projektów (ok. 42%) na kwotę 5 999 146 zł. W ramach celu szczegółowego 1. rekomendowano do dofinansowania 18 projektów, w ramach celu szczegółowego 2. – 47 projektów, dla celu szczegółowego 3. i 4. – po 23 projekty. Ostatecznie nie udało się zrealizować 7 z założonych do realizacji projektów, zrealizowano natomiast jeden projekt dodatkowy.

Zaplanowano, iż w latach 2018-2020 nakłady na realizację Programu z budżetu państwa wyniosą 19 050 000 zł. Na rok 2018 przewidziano wydatki wysokości 6 350 000 zł. Łączną kwotę dofinansowania podzielono na poszczególne cele szczegółowe:

- Cel szczegółowy nr 1. Bezpieczeństwo w miejscach publicznych ze szczególnym uwzględnieniem tworzenia lokalnych systemów bezpieczeństwa (1 000 000 zł);
- Cel szczegółowy nr 2. Bezpieczne przejścia dla pieszych (3 000 000 zł);

- Cel szczegółowy nr 3. Przeciwdziałanie zjawiskom patologii oraz ochrona dzieci i młodzieży (1 000 000 zł);
- Cel szczegółowy nr 4. Edukacja dla bezpieczeństwa (1 000 000 zł).

Przyjęto następujące ogólne założenia dofinansowania:

- 100 000 zł – wysokość maksymalnego dofinansowania dla projektów głównych;
- 50 000 zł – wysokość maksymalnego dofinansowania dla projektów priorytetowych;
- 25 000 zł – wysokość maksymalnego dofinansowania dla 1 projektu mikro (tj. projektu lokalnego dla społeczności do 10 000 mieszkańców).

W celu monitorowania realizacji programu wykorzystywano miernik: Liczba dofinansowanych projektów na rzecz poprawy bezpieczeństwa publicznego w ramach „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań *Razem bezpieczniej* im. Władysława Stasiaka na lata 2018 i 2020” – 60 projektów. W 2018 roku miernik osiągnięto na poziomie 175%.

Swoje mierniki posiadał również cel główny oraz każdy z celów szczegółowych. Osiągnięte rezultaty przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 2. Rezultaty celu głównego i celów szczegółowych

Cel	Wskaźnik	Wartość planowana	Wartość osiągnięta
Cel główny	Liczba gmin, w których zrealizowano projekty	Min. 50	88
Cel szczegółowy 1.	Liczba zrealizowanych projektów z zakresu poprawy bezpieczeństwa w miejscach publicznych	10	18
Cel szczegółowy 2.	Liczba zmodernizowanych/przebudowanych/doposażonych przejść dla pieszych	30	165

Cel	Wskaźnik	Wartość planowana	Wartość osiągnięta
Cel szczegółowy 3.	Liczba zrealizowanych projektów z zakresu działań na rzecz przeciwdziałania zjawiskom patologii oraz ochrony dzieci i młodzieży	10	23
Cel szczegółowy 4.	Liczba zrealizowanych projektów z zakresu działań na rzecz edukacji	10	23

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Raportu postępu realizacji w 2018 roku „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniej im. Władysława Stasiaka na lata 2018-2020” oraz z realizacji zadań Międzyresortowego Zespołu do spraw Programu, 2019.

3.1.4. Raport Roczny z badania efektywności projektów lokalnych zrealizowanych w 2018 roku w ramach „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniej im. Władysława Stasiaka na lata 2018-2020”

Celem badania realizowanego dla opracowania Raportu Roczego z badania efektywności projektów lokalnych zrealizowanych w 2018 roku w ramach „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniej im. Władysława Stasiaka na lata 2018-2020” było określenie poziomu osiągnięcia celów szczegółowych założonych w projektach, które uzyskały dofinansowanie w ramach Programu w 2018 roku.

Wyniki badań poddano ewaluacji w kontekście wyników badań przeprowadzonych przez Komendę Główną Policji, co pozwoliło na skorelowanie ich z obecnymi trendami na poziomie regionalnym oraz krajowym. W procesie badawczym wykorzystano następujące metody badań: metodę jakościową (analiza danych zastanych oraz studium przypadku) oraz metodę ilościową (ankieta bezpośrednia). Umożliwiło to pozyskanie danych pierwotnych i wtórnych.

W oparciu o przeprowadzoną analizę przygotowano następujące wnioski:

- Corocznie wzrastała liczba realizowanych w ramach Programu projektów (z 51 projektów w roku 2016 do 105 w roku 2018). Ze względu na duże zainteresowanie, część złożonych wniosków musiała zostać odrzucona na etapie weryfikacji. Projekty realizowały przede wszystkim jednostki samorządu terytorialnego;

- Realizowane projekty były zgodne z wszystkimi celami szczegółowymi uwzględnionymi w Programie;
- W ramach projektów lokalnych realizowano głównie działania infrastrukturalne, skierowane na modernizację oraz przebudowę przejść dla pieszych, jak również tworzenie systemów lokalnych;
- Większość projektów poprzedzono analizą lokalnych problemów i potrzeb, dzięki czemu realizowane działania pozwoliły na rozwiązanie zdiagnozowanych problemów i zaspokojenie faktycznych potrzeb;
- Głównymi odbiorcami projektów byli: uczniowie szkół podstawowych i gimnazjalnych, ogólnie ujęci mieszkańcy, rodzice i nauczyciele;
- Wszystkie zrealizowane projekty pozwoliły na osiągnięcie zakładanych efektów, a w przypadku niektórych projektów uzyskano ponadto efekty dodatkowe;
- Ze względu na dużą liczbę odbiorców projektów, oddziaływanie działań projektowych było bardzo szerokie;
- Tylko w przypadku 4 projektów pojawiły się problemy utrudniające realizację zamierzonych działań. Problemy te związane były z kwestiami organizacyjnymi i finansowymi;
- Do monitoringu oraz oceny efektywności projektów najczęściej używano metody obserwacji, ankiet i statystyk lokalnych służb bezpieczeństwa.
- Przed realizacją projektów i po ich zakończeniu przeprowadzano ankietę z uczestnikami działań;
- Efekty zrealizowanych działań były trwałe i w znaczny sposób przyczyniły się do podniesienia poziomu bezpieczeństwa na terenie ich realizacji;
- Zrealizowane projekty skutkowały poprawieniem wizerunku policji oraz wzrostem zaufania do tej służby;
- Projektodawcy wysoko ocenili poszczególne elementy Programu, zwłaszcza współpracę z koordynatorami wojewódzkimi;
- Utrudnieniem realizacji projektów, podobnie jak w latach poprzednich, był zbyt późny termin ogłaszania konkursu oraz długi czas weryfikacji projektów, co skutkowało

bardzo krótkim okresem czasu przeznaczonym na realizację działania (tylko dwa miesiące);

- Problemem w realizacji i rozliczeniu projektu był brak jasnego określenia katalogu kosztów kwalifikowanych;
- Informacja na temat możliwości aplikowania o środki w ramach Programu była niewystarczająco rozpowszechniana.
- Dobrą praktyką okazało się przekazywanie informacji o ogłoszeniu kolejnego naboru realizatorom projektów w ramach poprzednich edycji Programu.

Wśród rekomendacji znalazły się natomiast:

- Dalsza realizacja Programu, dotyczącego działań miękkich i infrastrukturalnych, i skierowanego do różnych grup odbiorców;
- Zwiększenie liczby projektów otrzymujących dofinansowanie, w celu zaspokojenia potrzeb zgłaszanych przez lokalną społeczność i jednostki samorządu terytorialnego;
- Rozważenie dofinansowania większej liczby projektów realizowanych na terenach wiejskich, posiadających odpowiednią ilość środków na realizację projektów związanych z bezpieczeństwem mieszkańców.
- Ujednolicenie zbieranego materiału i stworzenie ankiety alternatywnej przeznaczonej dla Projektodawców realizujących projekty infrastrukturalne;
- Przyspieszenie rozpoczęcia procedury ogłaszania konkursu i przekazywania środków finansowych dla projektów wybranych do realizacji;
- Uszczegółowienie zapisów związanych z katalogiem kosztów kwalifikowanych;
- Wydłużenie czasu realizacji projektów oraz preferowanie projektów stanowiących kontynuację projektów realizowanych we wcześniejszych edycjach Programu;
- Umożliwienie Projektodawcom ponoszenie kosztów realizacji projektu wcześniejszych przed podpisaniem umowy, co pozwoliłoby wydłużyć czas na jego realizację;
- Zintensyfikowanie działań informacyjnych dotyczących możliwości składania wniosku o dofinansowanie w ramach Programu;

- Przekazywanie informacji o ogłoszeniu kolejnego naboru do koordynatorów wojewódzkich, którzy przekazywaliby je realizatorom projektów realizowanych w ramach poprzednich edycji Programu.

3.1.5. Raport Roczny z badania efektywności projektów lokalnych zrealizowanych w 2016 i 2017 roku w ramach „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań *Razem bezpieczniej* im. Władysława Stasiaka na lata 2016 i 2017”

Badanie efektywności projektów lokalnych zrealizowanych w 2016 i 2017 roku w ramach „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań *Razem bezpieczniej* im. Władysława Stasiaka na lata 2016 i 2017” objęło łącznie 148 projektów (51 w 2016 roku i 97 w 2017 roku) z wszystkich 16 województw. Badanie zostało oparte na następujących celach szczegółowych:

1. Bezpieczeństwo w miejscach publicznych ze szczególnym uwzględnieniem tworzenia lokalnych systemów bezpieczeństwa;
2. Przeciwdziałanie zjawiskom patologii oraz ochrona dzieci i młodzieży;
3. Edukacja dla bezpieczeństwa.

Większość zrealizowanych projektów dotyczyła celu „Bezpieczeństwa w miejscach publicznych ze szczególnym uwzględnieniem tworzenia lokalnych systemów bezpieczeństwa”, kolejno „Przeciwdziałanie zjawiskom patologii oraz ochrona dzieci i młodzieży” oraz „Edukacja dla bezpieczeństwa”. W 2017 roku za priorytetowe uznano projekty dotyczące modernizacji i przebudowy przejść dla pieszych w szczególnie uczęszczanych miejscach.

Badanie zostało zrealizowane z wykorzystaniem metod jakościowych i ilościowych. Przeanalizowane zostały dane zastane (desk research), przeprowadzono również ankietę bezpośrednią oraz studium przypadku.

W 2016 roku w badaniu ankietowym uczestniczyło 28 realizatorów z 10 województw, natomiast w roku 2017 – 62 realizatorów z obszaru wszystkich województw. Wprowadzono wówczas dodatkowo badanie uczestników projektów. W ramach ewaluacji przebadano

łącznie 100 osób. Odbiorcami realizowanych działań w ramach projektów byli uczniowie szkół podstawowych oraz gimnazjalnych, a także nauczyciele i ogólnie ujęci mieszkańcy.

W Raportach Rocznych badania efektywności projektów lokalnych zrealizowanych w 2016 i 2017 roku w ramach „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań *Razem bezpieczniej* im. Władysława Stasiaka na lata 2016 i 2017” wnioski i rekomendacje podsumowane zostały w oparciu o następujące obszary działania:

1. Realizacja projektów;
2. Efektywność realizowanych projektów;
3. Użyteczność programów;
4. Zarządzanie programem;
5. Finansowanie programu;
6. Promocja programu.

Program był pozytywnie oceniany zarówno przez projektodawców, jak i uczestników. Szczególnie dobrze oceniono współpracę z koordynatorami wojewódzkimi. Ponadto program cieszył się dużym zainteresowaniem ze strony lokalnych mieszkańców, którzy chętnie angażowali się w realizowane działania. Realizacja projektu w istotny sposób wpłynęła na podniesienie poziomu bezpieczeństwa i poprawienie wizerunku policji w objętej nim społeczności.

Problemem były natomiast późny termin ogłaszania konkursów, jak również zbyt długi czas weryfikacji projektów. Skutkowało to bardzo krótkim czasem pozostawionym na samą realizację działania.

3.1.6. Raport końcowy z „Badania ewaluacyjnego programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań *Razem bezpieczniej* za okres 2007-2015”

W czasie dziewięciu lat trwania programu, zrealizowano projekty w zakresie następujących obszarów tematycznych:

1. Bezpieczeństwo w miejscach publicznych i miejscu zamieszkania;
2. Bezpieczeństwo w szkole;

3. Przemoc w rodzinie;
4. Bezpieczeństwo w ruchu drogowym;
5. Bezpieczeństwo w środkach komunikacji publicznej;
6. Bezpieczeństwo w działalności gospodarczej;
7. Ochrona dziedzictwa narodowego.

Realizowane w ramach programu projekty miały charakter lokalny. Ich celem była poprawa bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz zapobieganie zjawiskom powodującym poczucie zagrożenia. W czasie trwania programu tj. w latach 2007-2015 przyznano dofinansowanie 397 projektom na kwotę blisko 27 000 000 zł. Ewaluacja programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań *Razem bezpiecznie*, mająca na celu ocenę jego efektywności, prowadzona jest od roku 2011.

W ramach Programu zrealizowano następujące badania:

1. „Badanie mechanizmu udzielania wsparcia administracji samorządowej i organizacji pozarządowych w ramach programu *Razem bezpiecznie*” (2011 r.);
2. „Badanie programu *Razem bezpiecznie* w zakresie opracowania systemu wskaźników i rezultatów oraz ich weryfikacji na poziomie lokalnym” (2012 r.); Przemoc w rodzinie;
3. „Badanie efektywności programów lokalnych w ramach programu *Razem bezpiecznie*, dofinansowanych i realizowanych we wszystkich obszarach wsparcia Programu w latach 2013-2015” (projekty z lat 2012, 2013, 2014);
4. „Badanie ewaluacyjne programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań *Razem bezpiecznie* za okres 2007-2015”.

Badanie ewaluacyjne programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań *Razem bezpiecznie* za okres 2007-2015 wykazało, że właściwie zidentyfikowano potrzeby lokalnych społeczności, odpowiednie było również ich rozwiązanie. Zrealizowano od 90% do 100% zakładanych rezultatów. Badanie pokazało ponadto, że realizacja programu jest zadaniem słusznym i niezbędnym, w związku z czym należy go kontynuować. Program pomaga bowiem w utrzymaniu wysokiego poziomu bezpieczeństwa w różnych sferach życia społecznego, gospodarczego oraz kulturowego.

3.2. Diagnoza stanu i poczucia bezpieczeństwa⁴

Od 2007 roku Komenda Główna Policji realizuje „Polskie Badanie Przestępczości”. Raport „Polskie Badanie Przestępczości. Profil obszarów działania Komend Wojewódzkich i Komendy Stołecznej Policji. Część siódma” z 2014 roku to publikacja kolejnej edycji badania, które miało na celu poznanie opinii społecznych na temat skuteczności policji i pracy policjantów pełniących służbę w najbliższej okolicy respondentów. Analizie poddano ponadto indywidualne poczucie bezpieczeństwa badanych i wznowiono badanie ciemnej liczby przestępstw.

Jak wskazano w raporcie, w 2013 roku w Polsce popełniono 1 063 906 przestępstw, z czego 6,7% stanowiły czyny nieletnich. Wśród 438 820 podejrzanych, nieletni stanowili 5,8%. Na 100 tysięcy mieszkańców popełniono 2761 przestępstw⁵. W całym kraju służbę pełniło 93 671 policjantów. Na jednego funkcjonariusza przypadało 411 mieszkańców⁶.

Siedmiu na dziesięciu Polaków oceniało policję jako instytucję skutecznie walczącą z przestępczością. Najwyższy był odsetek wskazań na tę odpowiedź wśród osób określających swoją sytuację materialną jako bardzo dobrą lub raczej dobrą (po blisko ¾ badanych). Podobny był odsetek respondentów pozytywnie oceniających pracę policjantów pełniących służbę w ich okolicy. Również i w tym przypadku najwyższe oceny przyznawano w grupach określających swoją materialną sytuację jako raczej dobrą lub bardzo dobrą.

Policja w Polsce to instytucja, której praca na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa w ruchu drogowym była najwyżej oceniana. Na kolejnych miejscach znalazły się: władze gminne/miejskie, lokalne media, zarządcy dróg, organizacje społeczne, straż gminna/ miejska, a także Główny Inspektorat Transportu Drogowego.

Blisko 30% badanych widywało piesze bądź zmotoryzowane patrole policyjne w miejscu swojego zamieszkania minimum raz w tygodniu, co czwarty badany widywał je kilka razy

---

⁴ Jeśli nie zaznaczono inaczej, podrozdział opracowano na podstawie dokumentu: „Polskie Badanie Przestępczości. Profil obszarów działania Komend Wojewódzkich i Komendy Stołecznej Policji”.

⁵ Dane statystyczne Biura Wywiadu Kryminalnego KGP.

⁶ Dane Biura Kadr i Szkolenia KGP.

na tydzień. Codziennie takie patrole widywał co dziesiąty respondent tematu, $\frac{3}{4}$ badanych twierdziło, że czują się bezpiecznie spacerując po zmroku w swojej okolicy. Najczęściej na tą odpowiedź wskazywali nastolatki.

Największe obawy budziły włamania do mieszkań, na co wskazywał co trzeci badany. Odpowiedź ta była najczęstsza wśród osób mieszkających w tym samym lokalu od ponad 3 do 5 lat oraz w grupie osób z wykształceniem licencyjnym bądź wyższym.

Kolejnymi najczęściej wymienianymi obawami były te związane z brawurowo jeżdżącymi kierowcami, kradzieżami, bójkami i pobiciami, napadami i rozbojami oraz agresją ze strony osób pijanych czy narkomanów.

Najważniejszym zagadnieniem, na które zwracano uwagę, było szybkie przybycie policjantów po wezwaniu na miejsce zdarzenia, na co wskazywała blisko połowa respondentów. Kwestia ta była najczęściej podnoszona przez rolników, a także wśród osób mieszkających w danym mieszkaniu/domu do roku. 40% respondentów wskazywało na skuteczność służb policyjnych przejawiającą się w zatrzymywaniu przestępców, odzyskiwaniu mienia i utrzymywaniu porządku. Kwestia ta wymieniana była najczęściej przez prywatnych przedsiębiorców. 30% badanych wskazywało na znaczenie możliwości dodzwonienia się do policji pod numer alarmowy, na co najczęściej wskazywali nastolatki oraz na kwestię uczciwości i nieprzekupności policjantów (28,5% wskazań, najczęściej wśród dwudziestolatków). Kolejnymi wymienianymi zagadnieniami były: obecność patroli w okolicy, sprawne i szybkie prowadzenie postępowań, a także przyjmowanie zawiadomień o przestępstwie bez zbywania czy bagatelizowania sprawy.

Według statystyk policyjnych za 2018 rok, wzrosło zaufanie do policji. Ostanía edycja badań przeprowadzonych przez CBOS pokazała, że blisko $\frac{3}{4}$ Polaków dobrze oceniała działania policji – była to najlepiej oceniana instytucja publiczną w kraju spośród ocenianych. Jednocześnie

86% Polaków oceniało Polskę jako kraj bezpieczny, a aż 93% badanych deklaroowało, że czuje się bezpiecznie w miejscu zamieszkania⁷.

W Polsce w 2018 roku popełniono 795 976 przestępstw. W porównaniu z rokiem poprzednim wzrosła ich wykrywalność (o 1,6 p.p.) do poziomu 74,1%. Trzeba natomiast zaznaczyć, że nastąpiła zmiana przepisów karnych na temat niealimentacji, przez co liczba takich przestępstw wzrosła z 16 893 w 2017 roku do 70 455 rok później. Nie licząc niealimentacji, w 2017 roku popełniono 765 176 przestępstw, natomiast w 2018 roku – 725 521 przestępstw (spadek o 5,2 p.p.). Wykrywalność przestępstw bez niealimentacji wyniosła 60,6%⁸.

3.3. Działania o charakterze centralnym realizowane w ramach Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniejsze im. Władysława Stasiaka na lata 2018-2020 w 2019 roku

Poza projektami lokalnymi, w ramach Programu realizowane są również działania o charakterze centralnym. Pierwszym z realizowanych w 2019 roku działań centralnych była kampania społeczna „**Czad i Ogień. Obudź Czujność**”. Celem działania było wzmocnienie świadomości mieszkańców na temat przyczyn i skutków pożarów oraz zatruc tlenkiem węgla. W ramach edycji z 2019 roku nawiązana została współpraca z Polskim Radiem S.A. – do studia zapraszano ekspertów z dziedziny pożarnictwa, którzy informowali o zagrożeniach oraz sposobach zapobiegania pożarom i zatruciom tlenkiem węgla. Współpraca z rozgłośnią pozwoliła na dotarcie do dużej liczby odbiorców.

Celem innej akcji „**Kręci mnie bezpieczeństwo na stoku**” było propagowanie odpowiedzialnych postaw snowboardzistów i narciarzy oraz szerzenie wiedzy dotyczącej odpowiedzialności prawnej związanej z naruszaniem obowiązujących na stokach przepisów, jak również upowszechnienie Dekalogu Międzynarodowej Federacji Narciarskiej (FIS).

---

⁷ Mniej przestępstw kryminalnych, większa skuteczność i wykrywalność. Policja podsumowuje 2018 rok, <https://statystyka.policja.pl/st/raporty/roczne-raporty-statyst/190047,Mniej-przestepstw-kryminalnych-wieksza-skuteczosc-i-wykrywalnosc-Policja-podsum.html> [dostęp: 16.10.2020].

⁸ Mniej przestępstw kryminalnych, większa skuteczność i wykrywalność. Policja podsumowuje 2018 rok, <https://statystyka.policja.pl/st/raporty/roczne-raporty-statyst/190047,Mniej-przestepstw-kryminalnych-wieksza-skuteczosc-i-wykrywalnosc-Policja-podsum.html> [dostęp: 16.10.2020].

Jeśli chodzi o realizowane **turnieje bezpieczeństwa ruchu drogowego (BRD) dla dzieci i młodzieży**, to od 2011 roku Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Komenda Główna Policji oraz Polski Związek Motorowy, Ministerstwo Infrastruktury, Krajowa Rada Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego, przy współdziałaniu Wojewódzkich Ośrodków Ruchu Drogowego oraz – od 2016 roku – również z Ministerstwem Edukacji Narodowej, zgodnie z „Porozumieniem o współpracy w zakresie organizowania i przeprowadzania edukacyjnych turniejów bezpieczeństwa w ruchu drogowym” współorganizują turnieje promujące bezpieczeństwo dzieci i młodzieży w ruchu drogowym. Zawarte w ww. porozumieniu postanowienia obejmują m.in.:

- Podnoszenie poziomu wiedzy i kwalifikacji młodych uczestników ruchu drogowego, a także przygotowanie ich do odpowiedzialnego, bezpiecznego uczestnictwa w ruchu drogowym;
- Kształtowanie właściwych postaw w ruchu drogowym;
- Podnoszenie świadomości o zagrożeniach w ruchu drogowym.

Kolejne działania prewencyjno-profilaktyczne „**Bezpieczne Wakacje 2019**” prowadzone były w okresie letniego wypoczynku.

Podobnie jak w latach poprzednich, policja kontynuowała przedsięwzięcia mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa oraz porządku publicznego w sezonie turystycznym. Intencją działań było podniesienie poziomu bezpieczeństwa osób wyjeżdżających na wakacje oraz wypoczywających, a nade wszystko – ograniczenie liczby wypadków i zapobieganie zachowaniom stanowiącym zagrożenie dla bezpieczeństwa bądź naruszających porządek publiczny na wodach i obszarach przywodnych. W roku 2019 szczególny nacisk położony został na zapewnienie bezpieczeństwa w miejscach przebywania dzieci i młodzieży w ramach zorganizowanych form wypoczynku letniego.

Należy wskazać VII. Mistrzostwa Świata Dzieci z Domów Dziecka w Piłce Nożnej jako jedyny na świecie globalny turniej sportowy dla podopiecznych z domów dziecka. Mają one na celu propagowanie wychowawczej roli sportu wśród dzieci pochodzących z najtrudniejszych, nierzadko patologicznych środowisk, pokazując, że sport może stać się sposobem na życie.

Mając świadomość, że Mistrzostwa to wydarzenie odbywające się cyklicznie, w wielu domach dziecka utworzono drużyny piłkarskie. Dla wielu młodych zawodników sport okazuje się dobrym startem w dorosłość. Wychowawcy i trenerzy z ponad 50 placówek opiekuńczo-wychowawczych z obszaru Polski oraz ponad 40 placówek z innych państw, współpracujących z organizatorami Mistrzostw, wraz z treningami czy udziałem w turnieju stanowią dla dzieci naukę systematycznej pracy, pomagają im radzić sobie z niepowodzeniami, a także podnoszą poczucie własnej wartości podopiecznych domów dziecka.

Istotne działanie to VIII. edycja programu profilaktyczno-prewencyjnego „Sztuka Wyboru”.

Organizowana ona była przez Komendę Wojewódzką Policji w Bydgoszczy we współpracy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu i Fundacją Tumult – organizatorem Międzynarodowego Festiwalu Filmowego EnergaCAMERIMAGE. Celem projektu było zwrócenie uwagi na zagrożenia i problemy czyhające na ludzi młodych, które wielokrotnie są podłożem przestępstw. Innowacyjność działania polegała na zaangażowaniu młodych w tworzenie autorskich projektów przy wykorzystaniu nowoczesnych technologii, przy równoczesnym przekazaniu im istotnych treści. Ponadto projekt pozwolił pokazać młodzieży, że właściwie ukierunkowując swoje zainteresowania, mogą służyć celowi pożytecznemu społecznie i osiągnąć wiele w interesującej ich dziedzinie, jak tworzenie form filmowych czy grafika komputerowa. Policja wykorzystywała natomiast twórczy i komunikacyjny potencjał młodzieży szkolnej, uzyskując w ten sposób cenny materiał profilaktyczny, niezbędny do działań prewencyjnych.

Program trwa od 2011 roku i składa się z następujących elementów: warsztaty filmowe organizowane dla młodzieży, konkurs filmów i propagowanie materiałów prewencyjnych wykorzystywanych przez policję i pedagogów szkolnych.

Kolejnym działaniem była **kampania „Narkotyki i dopalacze zabijają”**, mająca na celu podniesienie świadomości ludzi młodych na temat zagrożeń związanych z zażywaniem narkotyków i dopalaczy oraz konsekwencji zdrowotnych, prawnych i społecznych uzależnienia. Elementem kampanii był spot filmowy, mający za zadanie upowszechnienie wśród młodych treści z zakresu wymienionej tematyki. Istotą kampanii, prócz przedsięwzięć związanych ze spotkaniami z dziećmi i młodzieżą, było prowadzenie akcji promocyjno-

informacyjnej w lokalnych mediach i za pośrednictwem mediów społecznościowych, jak również przekazywanie informacji i linków do poszczególnych wydarzeń realizowanych w ramach kampanii.

Harmonogram działań realizowanych w roku 2019 zaprezentowano w poniższej tabeli.

Tabela 3. Harmonogram realizacji zadań w ramach programu Razem bezpieczniej w 2019 roku

Działanie	Termin realizacji	Odpowiedzialna instytucja
Kampania „Czad i ogień. Obudź czujność”	Styczeń – marzec; Październik – grudzień	MSWiA
Akcja „Kręci mnie bezpieczeństwo na stoku” w ramach kampanii „Bezpieczne ferie”	Styczeń – marzec	MSWiA, KGP
Ocena i rekomendacja do dofinansowania projektów wojewódzkich przesłanych do MSWiA w ramach dofinansowania z rezerwy celowej budżetu państwa	Luty – kwiecień	MSWiA, KGP, KGSP, KGSG, Eksperti Międzyresortowego Zespołu ds. Programu
XII Ogólnopolski Turniej Klas Policyjnych	Kwiecień	KGP, MSWiA
Akcja „Kręci mnie bezpieczeństwo ...nad wodą”	Maj/wrzesień	KGP, MSWiA
Finał turniejów BRD i motoryzacyjnego	Czerwiec	KGP, MSWiA, PZMot
Publikacje edukacyjno-profilaktyczne	Czerwiec/wrzesień	MSWiA, służby
Mistrzostwa Świata w Piłce Nożnej Dzieci z Domów Dziecka	Lipiec	Stowarzyszenie „Nadzieja na Mundial”, MSWiA

Działanie	Termin realizacji	Odpowiedzialna instytucja
Ogólnopolskie Spotkania Filmowe Kameralne Lato 2019	Lipiec	KGP/MSWiA (KWP z/s w Radomiu)
Działania „Bezpieczne wakacje”	Lipiec/sierpień	MSWiA
Program „Sztuka wyboru” (Camerimage)	Październik – listopad	KGP, MSWiA (KWP w Bydgoszczy)
„Aktywny senior, to bezpieczny senior”	Inauguracja: styczeń; działanie ciągłe	KGP, MSWiA
Kampania o tematyce związanej z zapobieganiem i przeciwdziałaniem hejtowi wśród dzieci i młodzieży ze szczególnym uwzględnieniem sieci Internet	Inauguracja: luty; działanie ciągłe	MSWiA, KGP
Krajowa Mapa Zagrożeń Bezpieczeństwa	Działanie ciągłe	KGP, MSWiA
Bank Dobrych Praktyk – projekty niedofinansowane, rekomendowane jako spójne z założeniami Programu	Działanie ciągłe	MSWiA
Kampania „Narkotyki i dopalacze zabijają”	Działanie ciągłe	MSWiA, KGP

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: <http://razembezpieczniej.mswia.gov.pl/rb/kalendarium-1/3195,KALENDARIUM.html> [dostęp: 16.10.2020].

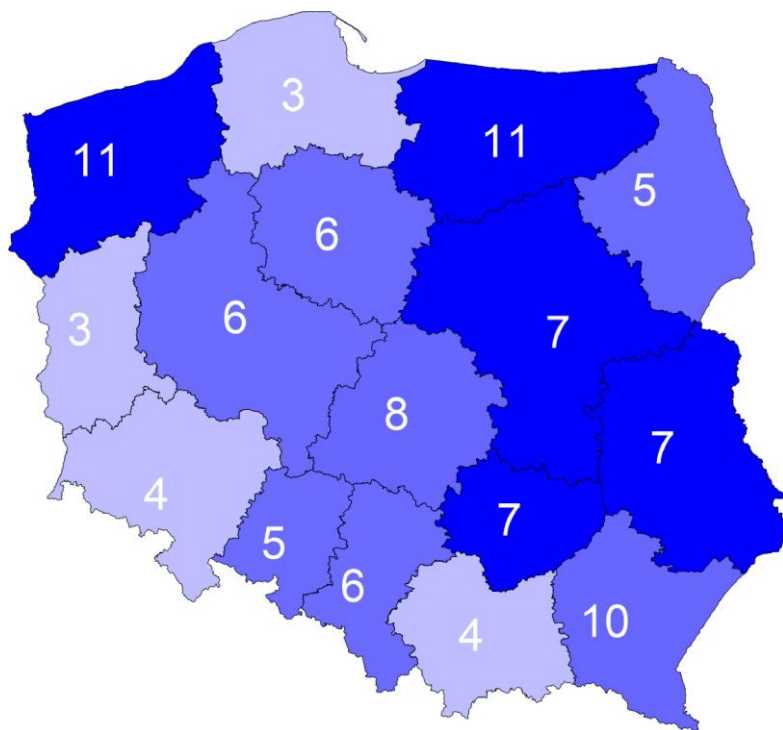
4. Efektywność projektów lokalnych w ramach „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniej im. Władysława Stasiaka na lata 2018-2020” w perspektywie realizatorów

4.1. Informacje dotyczące projektów lokalnych zrealizowanych w roku 2019 w ramach programu *Razem bezpieczniej*

W 2019 roku w ramach programu *Razem bezpieczniej* zrealizowano 104 projekty na terenie wszystkich województw kraju.

Największą liczbą działań podjęto w województwach: warmińsko-mazurskim i zachodniopomorskim (po 11 projektów) oraz podkarpackim (10 projektów).

Rysunek 5 Mapa zrealizowanych projektów w podziale na województwa

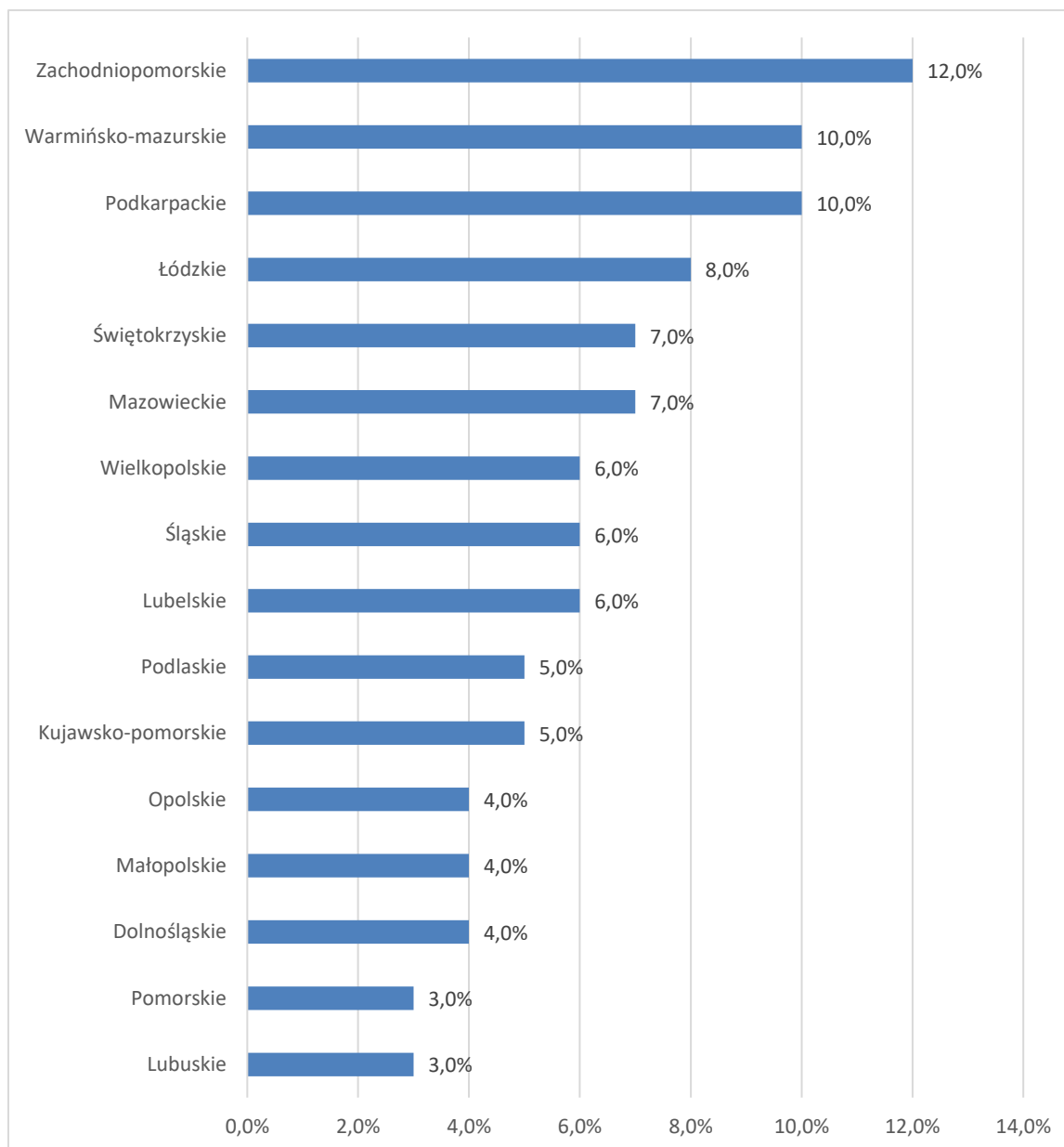

Źródło: Opracowanie własne EU-Consult Sp. z o.o. na podstawie Raportu postępu realizacji w 2019 roku „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniej im. Władysława Stasiaka na lata 2018 - 2020” oraz z realizacji zadań Międzyresortowego Zespołu do spraw Programu, Warszawa 2020.

4.2. Działania podejmowane podczas realizacji projektów lokalnych

W ankiecie ewaluacyjnej wzięło udział 100 Projektodawców z wszystkich 16 województw. Najliczniejszą grupę respondentów stanowili realizatorzy projektów z województwa zachodniopomorskiego (12,0%) oraz warmińsko-mazurskiego i podkarpackiego (po 10,0%), a więc tych województw, które otrzymały dofinansowanie na największą liczbę projektów.

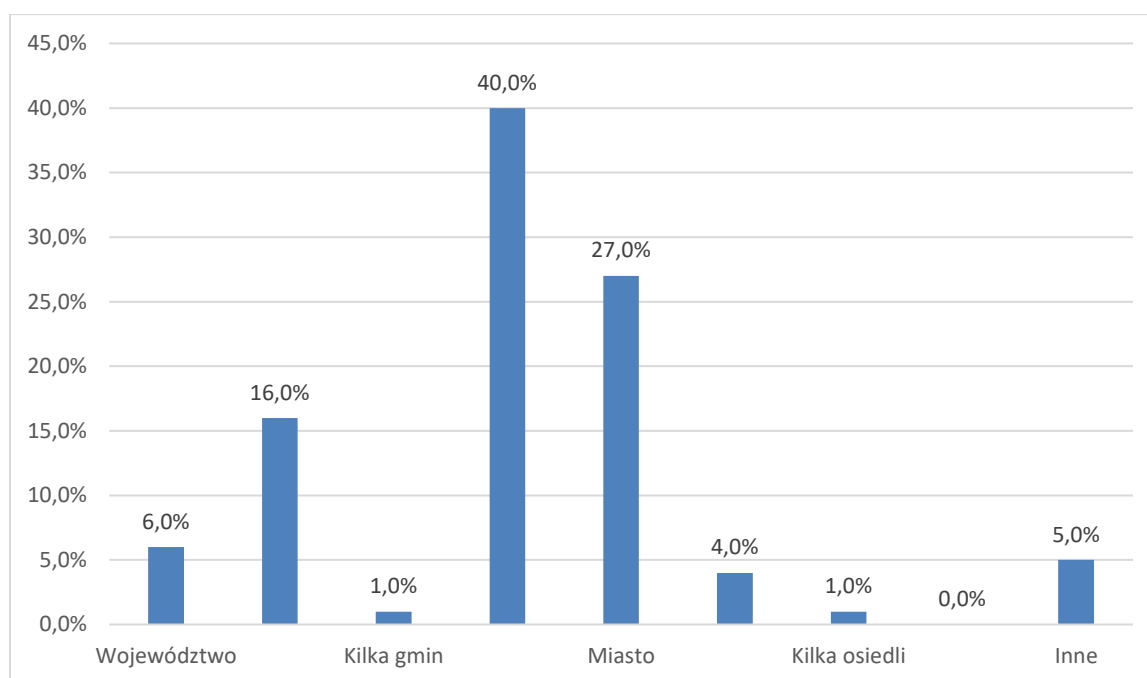
Wykres 1. Udział przedstawicieli z poszczególnych województw w przeprowadzonym badaniu

Źródło: Opracowanie własne EU-Consult Sp. z o.o. na podstawie zrealizowanych badań.

Projekty lokalne będące przedmiotem badania swoim zasięgiem obejmowały przede wszystkim teren gminy lub miasta (odpowiednio 40,0% i 27,0%). Badanie powiązane jest z obszarem, w którym zajmują się urzędy miast i gmin, będące głównymi realizatorami projektów. Na terenie powiatu realizowanych było 16,0% badanych projektów, a 6,0% – w obszarze całego województwa. Najrzadziej wskazywano obszary najmniejsze, jak sołectwo, kilka osiedli czy gmin (łącznie 6,0%). Wśród pozostałych odpowiedzi wskazywano na realizację działań na terenie danej szkoły, przedszkola czy ulicy, bądź też w obszarze gminy i okolicznych miejscowości.

Wykres 2. Obszar realizacji projektu

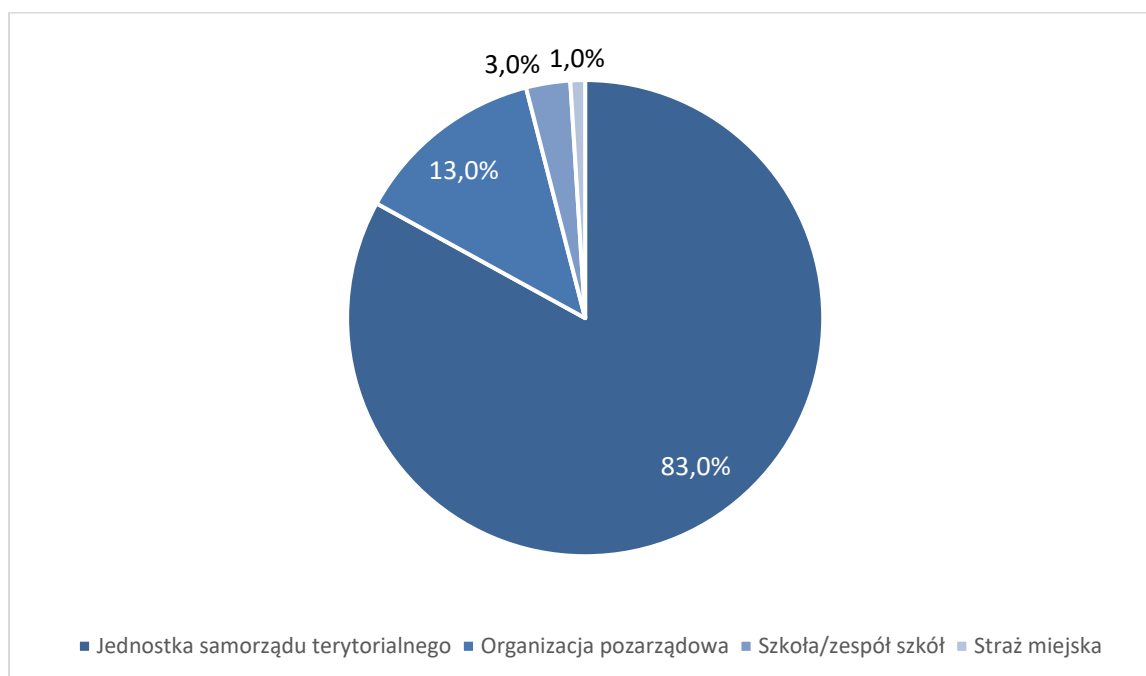

Źródło: Opracowanie własne EU-Consult Sp. z o.o. na podstawie zrealizowanych badań.

Wśród podmiotów czy instytucji realizujących projekt zdecydowanie przeważały jednostki samorządu terytorialnego – ich udział w ogólnej liczbie Projektodawców wyniósł 83,0%. 13,0% badanych realizatorów stanowili przedstawiciele organizacji pozarządowych, a 3,0% – szkół. Pośród wskazań respondentów znalazła się również straż miejska (1,0%).

Od 2016 roku udział podmiotów realizujących projekty jest podobny. Każdorazowo stwierdza się przewagę jednostek samorządu terytorialnego w realizacji działań dotyczących bezpieczeństwa mieszkańców.

Wykres 3. Rodzaj podmiotu/instytucji realizującej projekt

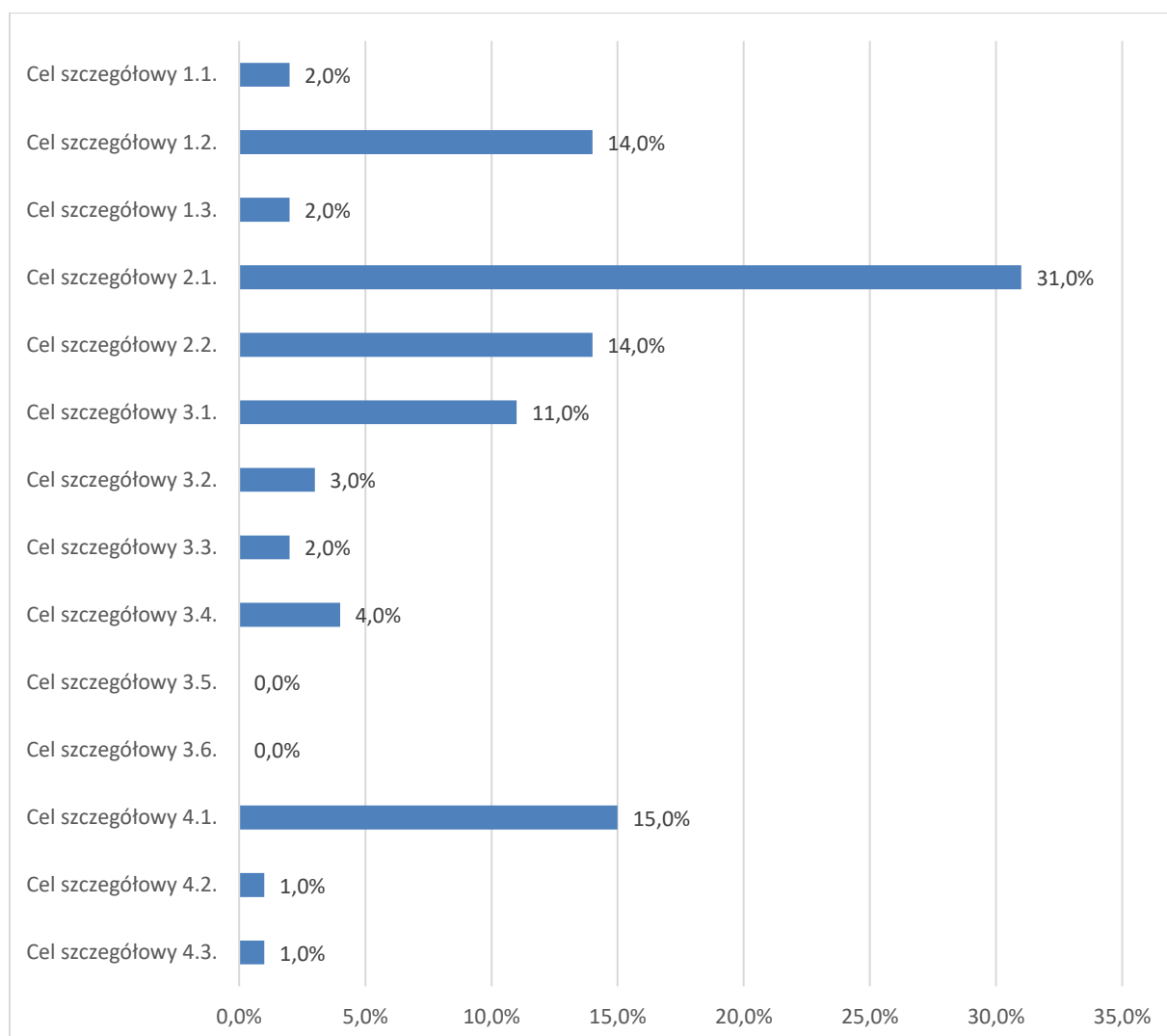

Źródło: Opracowanie własne EU-Consult Sp. z o.o. na podstawie zrealizowanych badań.

Najczęściej realizowanym celem wśród Projektodawców uczestniczących w badaniu był Cel szczegółowy nr 2. (45,0%). Działania podejmowane w ramach Celu szczegółowego nr 1. stanowiły 18,0%, Celu szczegółowego nr 3. – 20,0%, a Celu szczegółowego nr 4. – 17,0%.

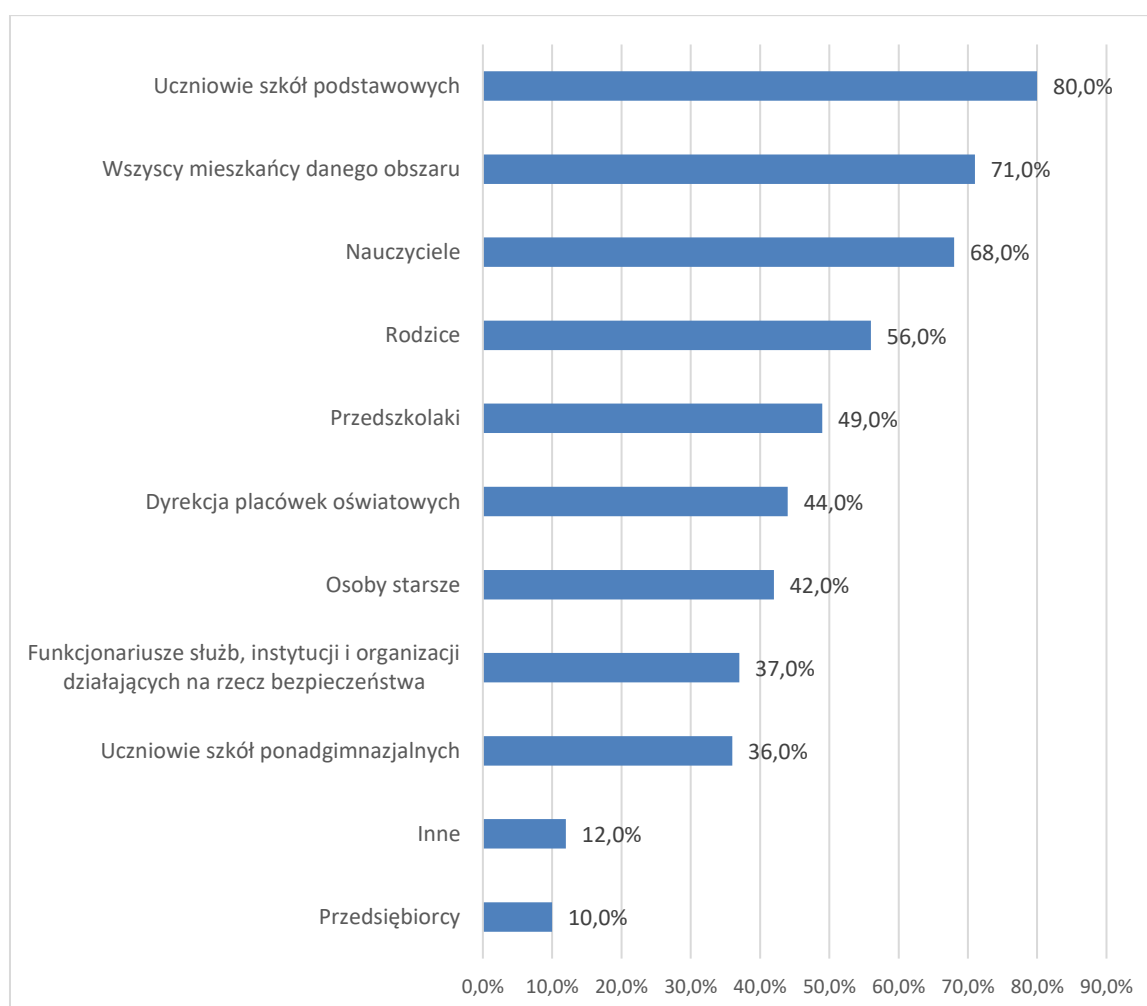
Najwięcej zadań realizowano w ramach celu 2.1. obejmującego przedsięwzięcia nastawione poprawę infrastruktury bezpieczeństwa pieszych w ruchu drogowym poprzez modernizację/przebudowę/doposażenie miejsc/lokalizacji o dużym natężeniu ruchu pieszych, takich jak szkoła, szpital, obiekt sportowy itp. (31,0%), a także podejmowane w ramach celu 4.1. (15,0%) czy celów 1.2. i 2.2. (po 14,0%).

Wykres 4. Cele realizowane przez badanych Projektodawców

Źródło: Opracowanie własne EU-Consult Sp. z o.o. na podstawie zrealizowanych badań.

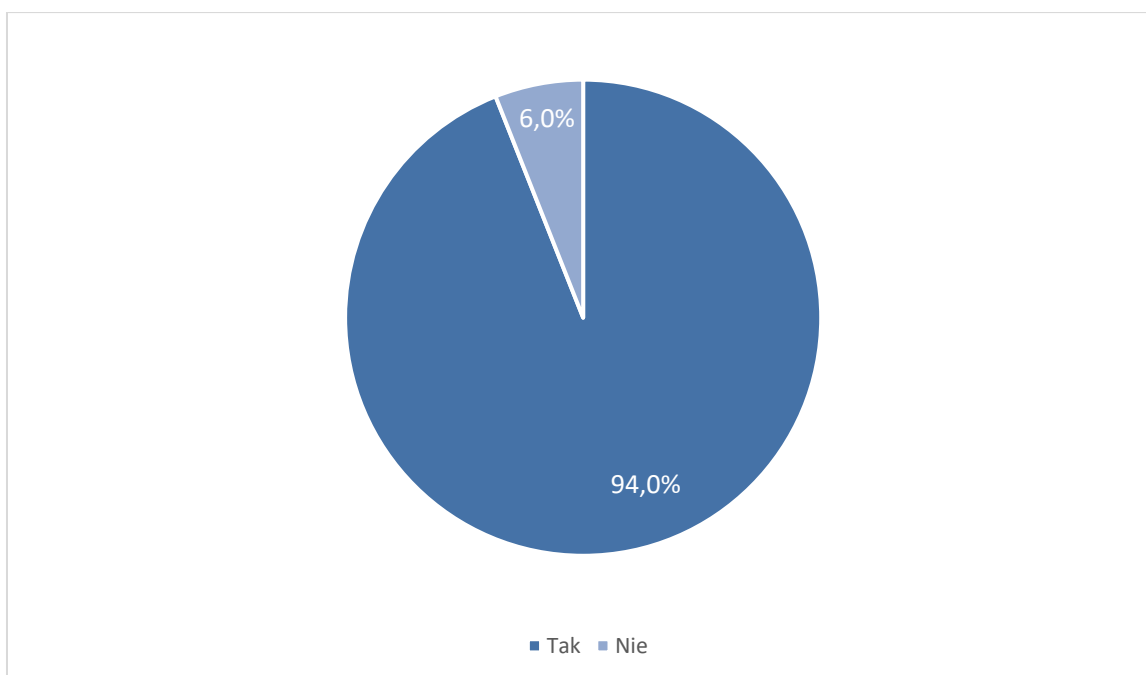
Realizowane projekty obejmowały w większości więcej niż jedną grupę docelową. Najwięcej działań skierowanych było do uczniów szkół podstawowych (80,0%), bądź też do wszystkich mieszkańców danego obszaru (71,0%). Wysoki był również udział projektów nastawionych na wsparcie nauczycieli czy rodziców (odpowiednio 68,0% i 56,0%). Ponadto część działań skierowana była do przedszkolaków, dyrekcji placówek oświatowych, seniorów, funkcjonariuszy różnego typu służb czy uczniów szkół ponadgimnazjalnych (między 36,0% a 49,0% wskazań). Grupą, do której najrzadziej kierowane były lokalne projekty byli przedsiębiorcy (10,0%). Wśród innych beneficjentów wskazano uczestników ruchu drogowego, osoby przebywające w klubach, lokalach czy dyskotekach, jednostki samorządu terytorialnego, turystów, pracowników socjalnych oraz przedstawicieli instytucji gminy (łącznie 12,0%).

Źródło: Opracowanie własne EU-Consult Sp. z o.o. na podstawie zrealizowanych badań.

Badanych spytano kolejno, czy przed przystąpieniem do realizacji projektu, przeprowadzili analizę problemów i potrzeb lokalnych. W zdecydowanej większości podjęto tego typu działania – na odpowiedź twierdzącą wskazało 94,0% respondentów. Oznacza to, że znaczna część Projektodawców jest świadoma znaczenia poznania potrzeb i oczekiwań mieszkańców oraz faktu, że wcześniejsza diagnoza daje możliwość osiągnięcia lepszych efektów.

Wykres 5. Czy przed przystąpieniem do realizacji projektu, przeprowadzili Państwo analizę problemów i potrzeb lokalnych?

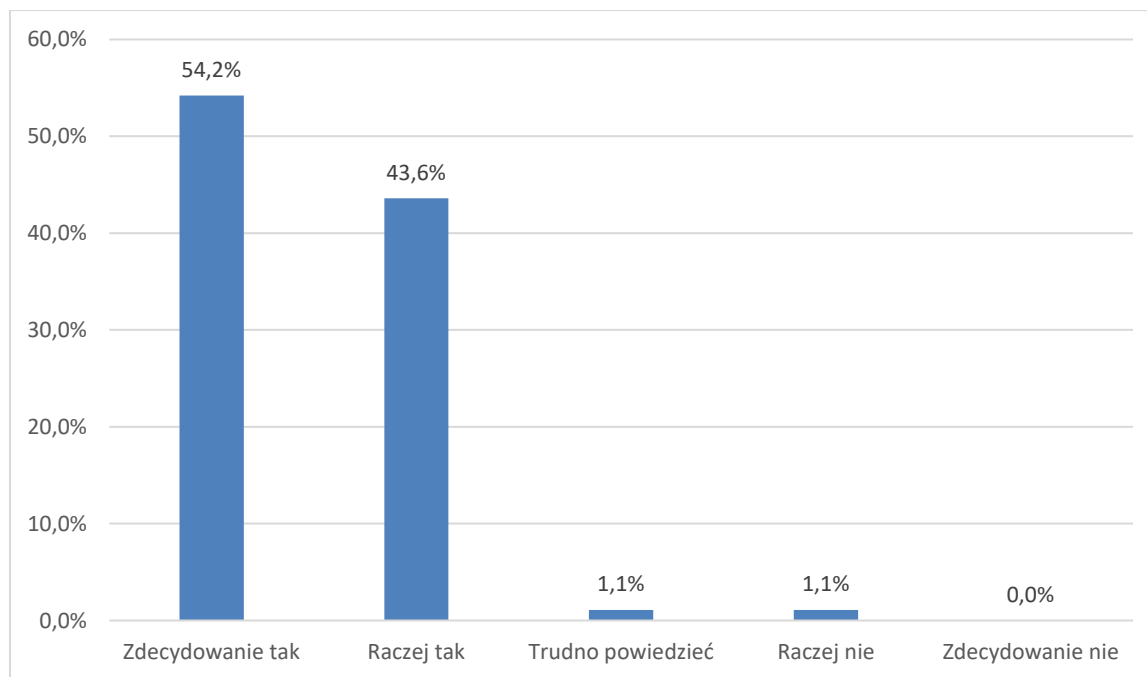
Źródło: Opracowanie własne EU-Consult Sp. z o.o. na podstawie zrealizowanych badań.

Przeprowadzenie diagnozy pozwoliło na wytypowanie najbardziej niebezpiecznych miejsc oraz opracowanie rozwiązań skierowanych na podniesienie poziomu bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego, problemów czy trudności występujących w środowisku lokalnym itp. W tym celu korzystano zarówno z konsultacji społecznych z przedstawicielami odpowiednich służb, jak również z mieszkańcami. Badano poziom zagrożeń związanych z przemocą i cyberzagrożeń, przeprowadzano badania ankietowe w szkołach oraz rozmowy z nauczycielami czy pedagogami szkolnymi, wskazującymi na potrzeby młodych oraz występujące niebezpieczne sytuacje. Słuchano także potrzeb i problemów seniorów.

Do opracowania diagnozy wykorzystywano także dostępne statystyki i opracowania dotyczące m.in. wypadków, przestępczości czy uzależnień, korzystano ponadto z doświadczeń czy obserwacji prowadzonych na danym obszarze, na co wskazywali również realizatorzy, którzy deklarowali, że przed przystąpieniem do projektu nie podejmowali działań diagnostycznych.

Co więcej, jak wskazano, dzięki realizacji projektów w zdecydowanej większości udało się rozwiązać zdiagnozowane wcześniej trudności. Aż 97,8% badanych, którzy przeprowadzili działania skierowane na rozpoznanie sytuacji problemowych deklarowało, że dzięki prowadzonym działaniom udało się je rozwiązać.

Wykres 6. Czy na skutek realizacji projektu, udało się Państwu rozwiązać zdiagnozowane problemy?

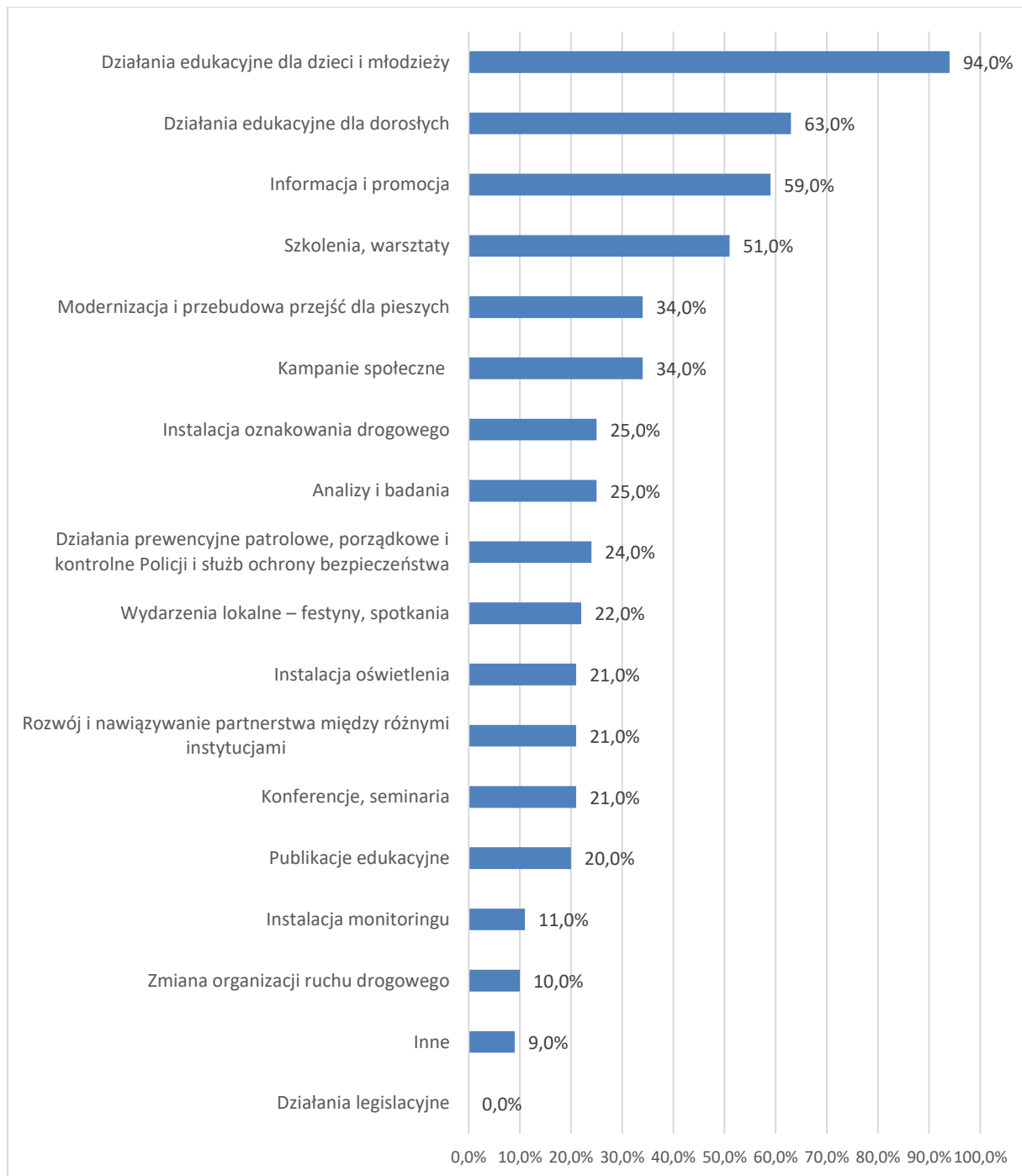
Źródło: Opracowanie własne EU-Consult Sp. z o.o. na podstawie zrealizowanych badań.

Zadania zaplanowane do realizacji w ramach projektów obejmowały przede wszystkim działania edukacyjne dla dzieci (94,0%) i dorosłych (63,0%). Dość chętnie realizowano również projekty o charakterze prewencyjnym i edukacyjnym: informację i promocję (59,0%), szkolenia czy warsztaty (51,0%), a także kampanie społeczne (34,0%) oraz konferencje i seminaria (21,0%).

Stosunkowo duży był również udział projektów skoncentrowanych na działaniach infrastrukturalnych, jak modernizacja i przebudowa przejść dla pieszych (34,0%), instalacja oznakowania drogowego (25,0%), instalacja oświetlenia (21,0%) czy monitoringu (11,0%) lub też zmiana organizacji ruchu drogowego (10,0%).

Wśród innych odpowiedzi (łącznie 9,0%) znalazły się m.in.: zakup mobilnego centrum monitoringu, miasteczka ruchu drogowego, zakup i instalacja defibrylatorów, szkolenia dla funkcjonariuszy, wspieranie młodzieżowego wolontariatu, zakup i montaż wiat przystankowych, zorganizowanie rajdu rowerowego, utworzenie stacji naprawczych dla rowerów, konkursy itp.

Wykres 7. Działania zaplanowane do realizacji w ramach projektu

Źródło: Opracowanie własne EU-Consult Sp. z o.o. na podstawie zrealizowanych badań.

Do oczekiwanych efektów projektów zaliczyć można przede wszystkim:

- Wzrost poziomu świadomości uczestników w zakresie bezpieczeństwa na drodze;
- Podniesienie poziomu bezpieczeństwa w ruchu drogowym poprzez m.in. działania uświadamiające, a także działania infrastrukturalne;
- Ograniczenie stopnia występowania przestępstw, wykroczeń oraz zjawisk patologicznych;
- Zaangażowanie mieszkańców oraz pogłębienie ich współpracy z jednostkami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo (w tym z policją, strażą pożarną, strażą miejską);
- Zwiększenie bezpieczeństwa i świadomości odbiorców działań na temat zagrożeń, sytuacji niebezpiecznych i zachowań aspołecznych;
- Zwiększenie wiedzy uczniów w zakresie niebezpieczeństw w cyberprzestrzeni, szkodliwości substancji psychoaktywnych (alkohol, narkotyki, tzw. „dopalacze”) oraz patologii społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem przemocy rówieśniczej, mowy nienawiści również powodowanej stereotypami i uprzedzeniami oraz konsekwencji związanych z takimi zachowaniami, wraz z edukacją w tym zakresie nauczycieli i opiekunów;
- Nabycie przez rodziców oraz nauczycieli umiejętności w zakresie komunikacji na linii dorosły – dziecko;
- Nauka pierwszej pomocy w celu ratowania ludzkiego życia;
- Podniesienie świadomości seniorów w zakresie występujących zagrożeń, w tym związanym z poruszaniem się na drodze czy z Internetem.

4.3. Ocena realizacji i efektów projektu

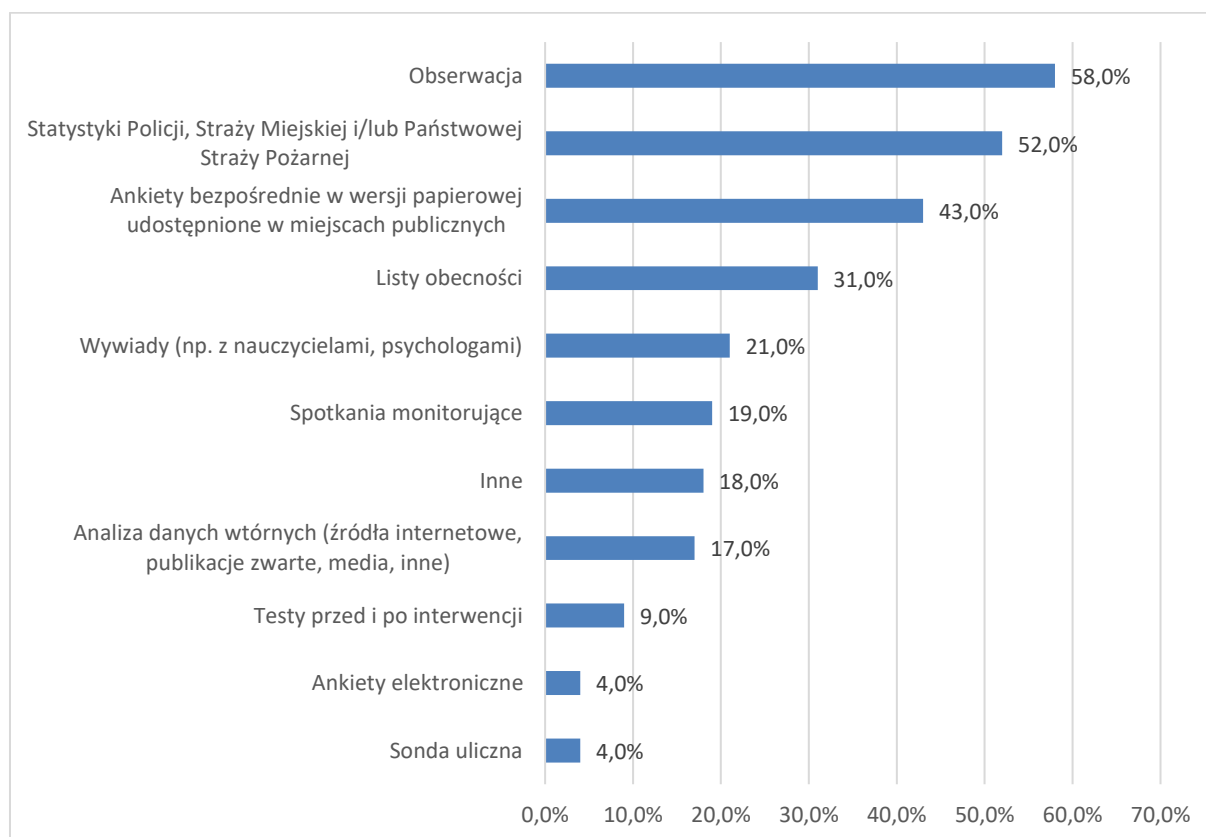
W projektach w celu monitorowania ich efektywności wykorzystywano przede wszystkim metodę obserwacji (58,0% wskazań) oraz statystyki policji, straży miejskiej i/lub Państwowej Straży Pożarnej (52,0%). Często przeprowadzano również badania ankietowe z kwestionariuszem w wersji papierowej udostępnianym w miejscach publicznych (43,0%) czy korzystano z listy obecności (31,0%). Nieco rzadziej przeprowadzano wywiady z nauczycielami,

psychologami itp., organizowano spotkania monitorujące bądź przeprowadzano wtórną analizę danych (między 17,0% a 21,0%).

Wśród innych odpowiedzi znalazły się m.in.:

- Badania ankietowe realizowane w określonej grupie osób (np. nauczycieli czy rodziców uczniów);
- Analiza sytuacji rejestrowanej w rejonie zmodernizowanego przejścia dla pieszych;
- Sprawozdanie na zakończenie realizacji projektu;
- Ankiety wśród uczestników na początku i po zakończeniu projektu;
- Relacje fotograficzne;
- Ocena poziomu wiedzy podczas konkursów;
- Hospitacje.

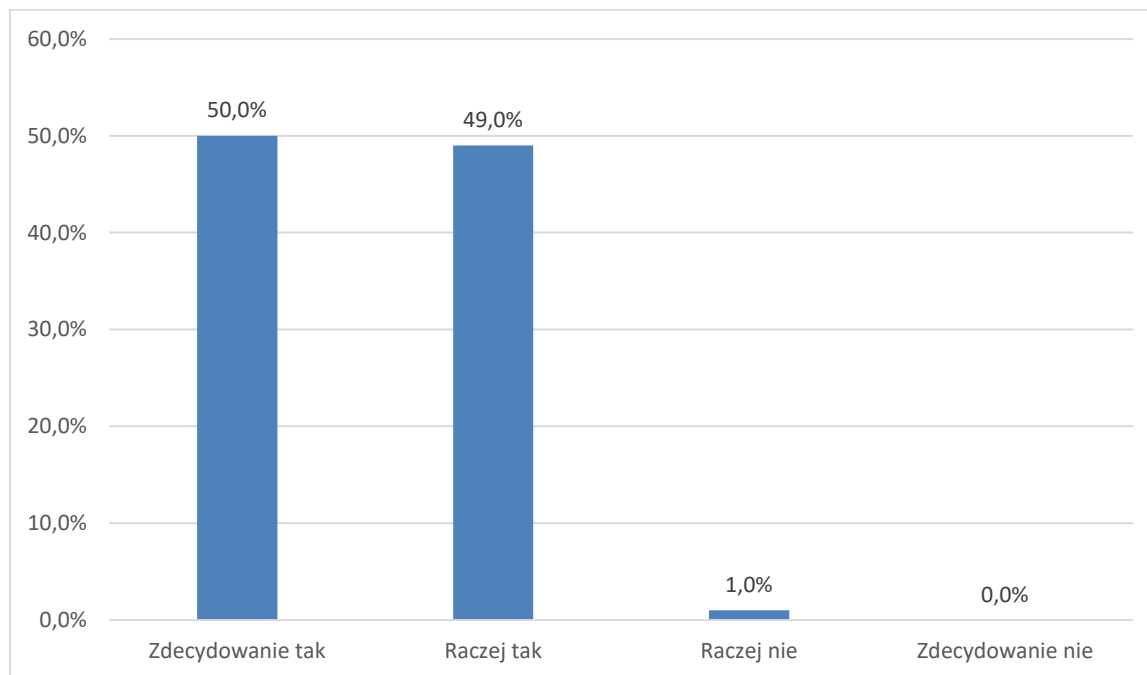
Wykres 8. Jakie metody monitoringu (i źródła weryfikacji) efektów projektu zostały wykorzystane w Państwa projekcie?

Źródło: Opracowanie własne EU-Consult Sp. z o.o. na podstawie zrealizowanych badań.

Kolejno respondentów zapytano, czy dzięki realizacji projektów udało się osiągnąć zamierzone efekty. W zdecydowanej większości wskazywano, że zdecydowanie udało się je osiągnąć (50,0%) lub też, że raczej się to udało (49,0%). Zaledwie jedna osoba deklarowała, że przeprowadzone działania raczej nie przyniosły pożądanych skutków (1,0%).

Wykres 9. Czy udało się Państwu osiągnąć zakładane efekty?

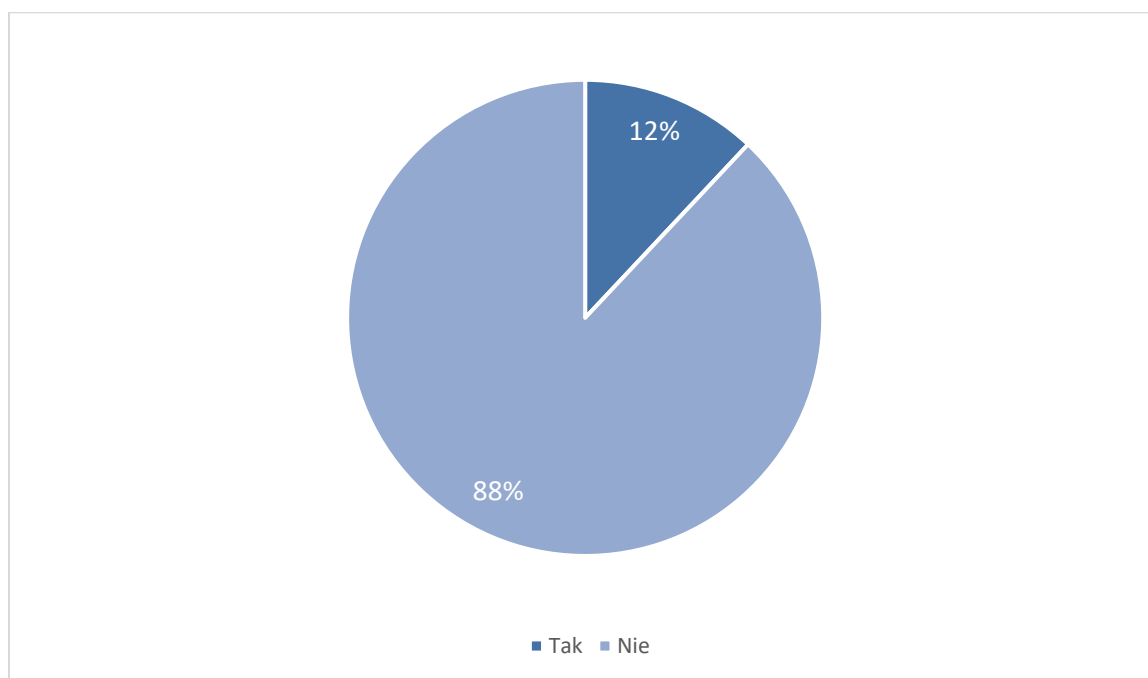
Źródło: Opracowanie własne EU-Consult Sp. z o.o. na podstawie zrealizowanych badań.

Co więcej, w przypadku 11 projektów osiągnięto dodatkowe, nieprzewidziane wcześniej pozytywne efekty. Wśród nich wymienić można:

- Pogłębienie wzajemnych relacji pomiędzy poszczególnymi grupami odbiorców;
- Korzystanie przechońniów z wyznaczonych przejść przez jezdnię;
- Organizacja dodatkowych spotkań/doświadczeń podnoszących poziom atrakcyjności podejmowanych działań;
- Aktywizacja społeczności lokalnej;
- Organizacja miejsc służących zagospodarowaniu czasu wolnego dzieciom i młodzieży i poszerzenie ich oferty;
- Ograniczenie występowania zjawisk patologicznych;
- Zwiększenie oferty pomocy skierowanej do osób dotkniętych przemocą.

Przy okazji realizacji 12% projektów natrafiono na trudności czy problemy, w tym trudności organizacyjne, biurokratyczne, finansowe (po 3,0% odpowiedzi) bądź też sprawozdawcze (1,0%). Wskazywano również na inne problemy, takie jak problem z rekrutacją beneficjentów lub ich niska frekwencja, zbyt krótki czas na realizację zadań od momentu otrzymania środków finansowych czy trudności w procesie inwestycyjnym.

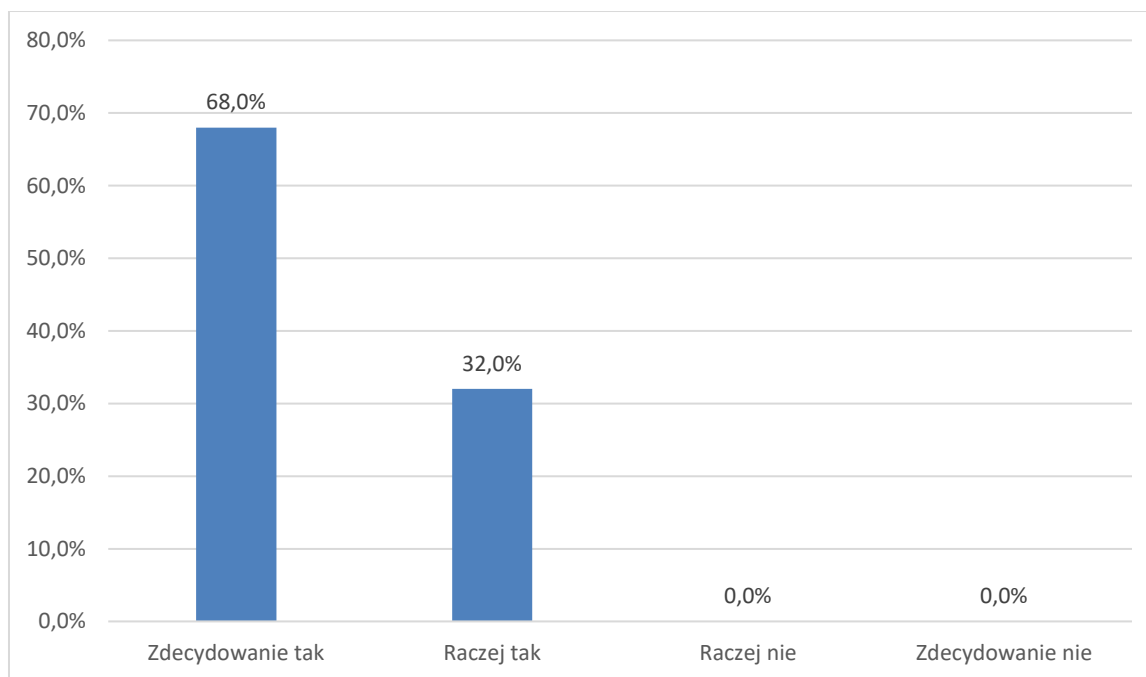
Wykres 10. Czy podczas realizacji projektu natrafili Państwo na problemy?

Źródło: Opracowanie własne EU-Consult Sp. z o.o. na podstawie zrealizowanych badań.

Działania realizowane w ramach projektu uznano za bardzo skuteczne (68,0%) lub raczej skuteczne (32,0%). Nie pojawiały się odpowiedzi świadczące o braku ich efektywności w odczuciu Projektodawców.

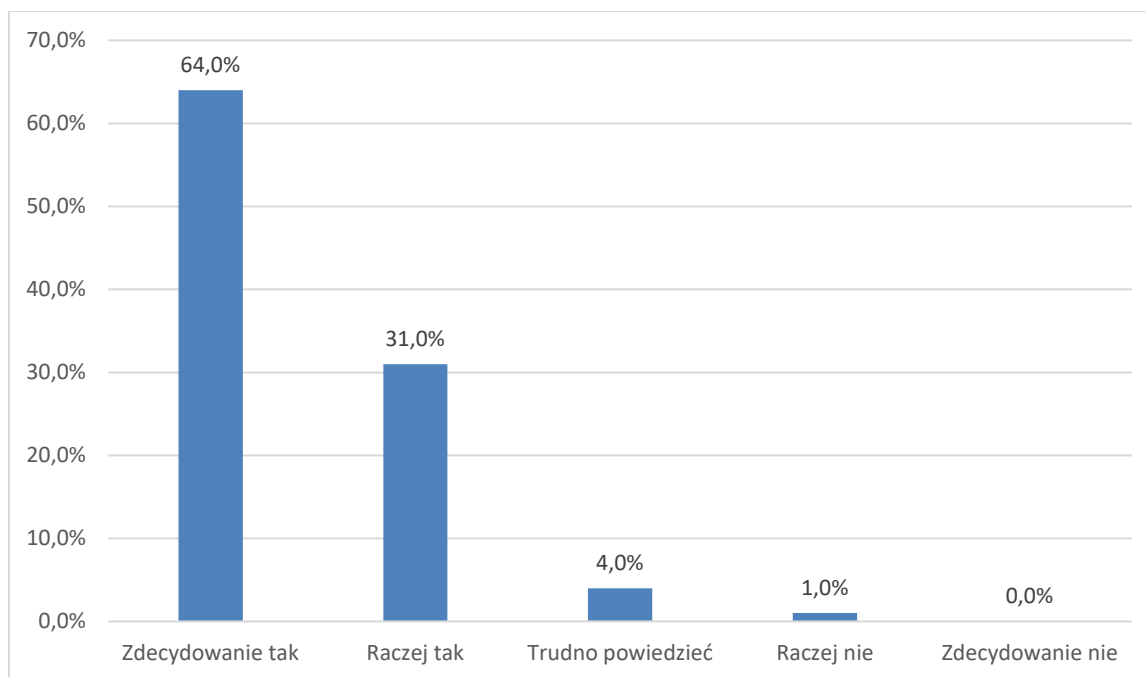
Wykres 11. Jak Pan/i ocenia zrealizowane w ramach projektu działania? Czy były one skuteczne?

Źródło: Opracowanie własne EU-Consult Sp. z o.o. na podstawie zrealizowanych badań.

Realizatorzy projektów biorący udział w badaniu wskazywali również, że w ich opinii efekty te będą trwałe – opinię tą w stopniu zdecydowanym wykazywało 64,0% respondentów, a w stopniu umiarkowanym – 31,0%.

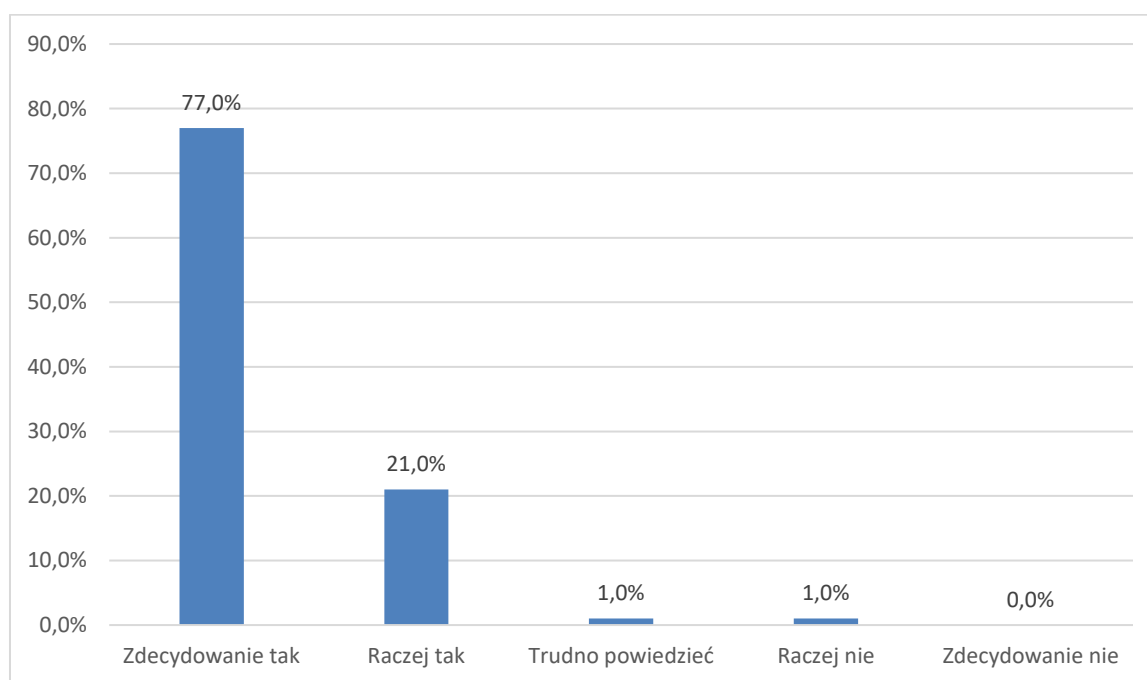
Wykres 12. Czy według Pana/i efekty zrealizowanego przez Państwa projektu będą trwałe?

Źródło: Opracowanie własne EU-Consult Sp. z o.o. na podstawie zrealizowanych badań.

Zdaniem 77,0% badanych realizacja projektów w ramach Programu *Razem bezpieczniej* w sposób zdecydowany przyczyniła się do zwiększenia realnego poziomu bezpieczeństwa w społeczności, w której dany projekt był przeprowadzany. Z opinią w stopniu umiarkowanym zgodziło się natomiast 21,0%. Zaledwie 2,0% badanych twierdziło, że realizowane projekty raczej nie miały przełożenia na poziom bezpieczeństwa lub też nie miało jednoznacznej opinii na ten temat.

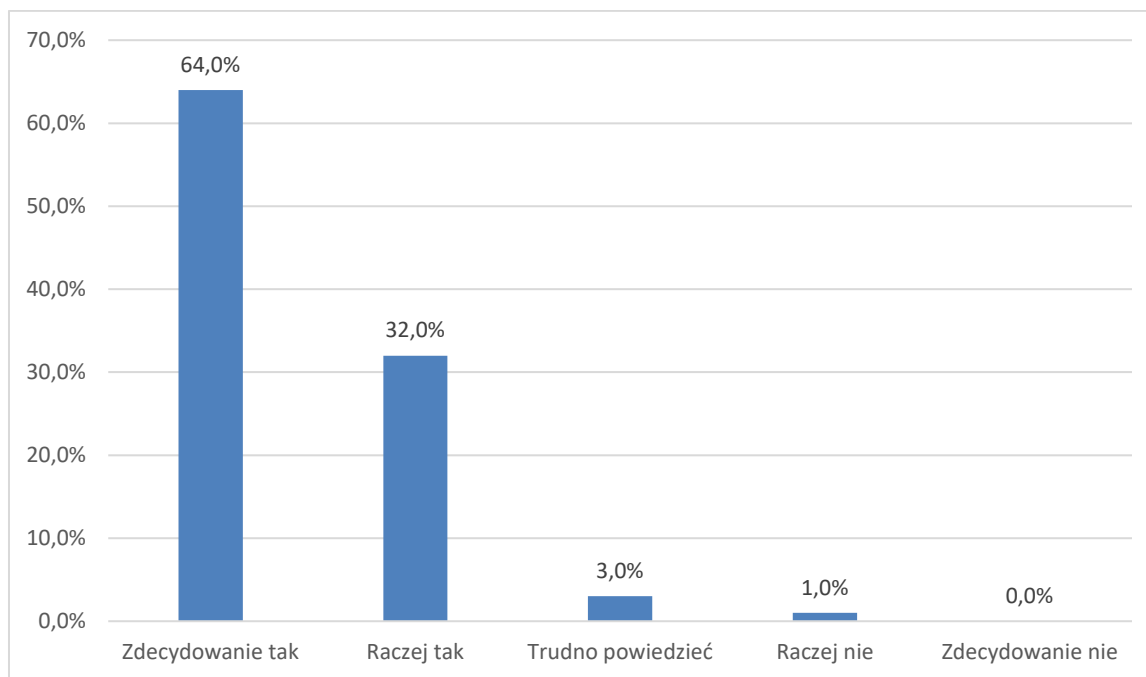
Wykres 13. Czy Pana/i zdaniem projekt przyczynił się do zwiększenia realnego bezpieczeństwa społeczności, dla której był realizowany?

Źródło: Opracowanie własne EU-Consult Sp. z o.o. na podstawie zrealizowanych badań.

Zdaniem większości badanych realizowane projekty przyczyniły się również do wzrostu poczucia bezpieczeństwa społeczności, dla której były one realizowane. 64,0% respondentów wskazało, że zdecydowanie miały one wpływ, a 32,0% – że raczej tak.

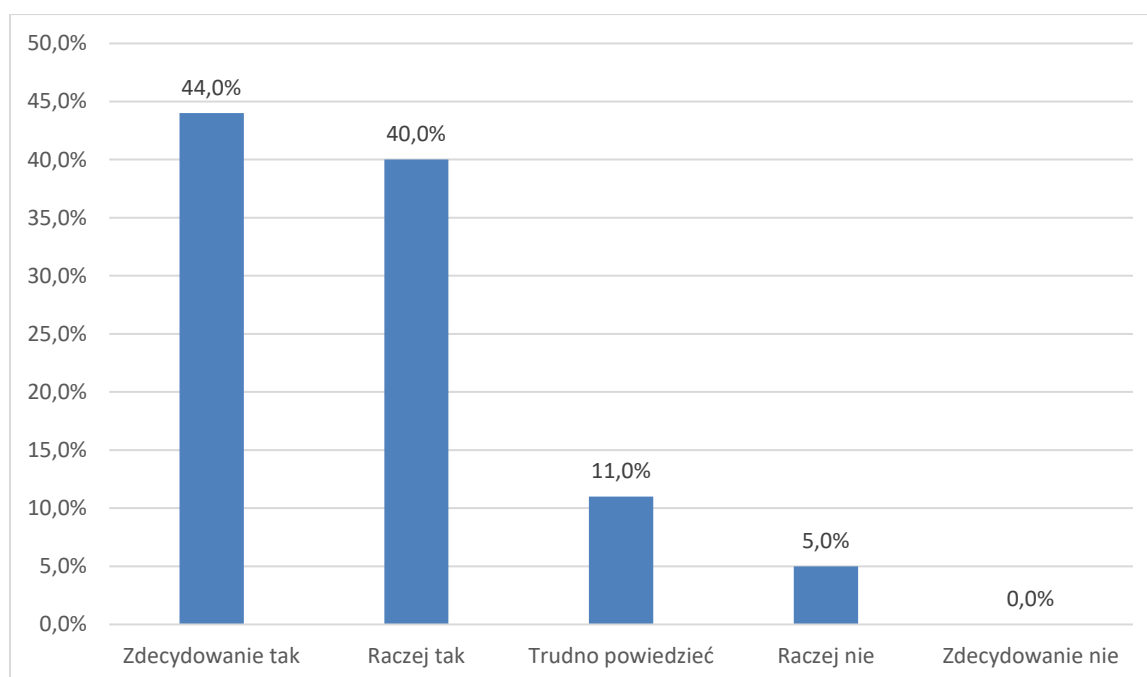
Wykres 14. Czy Pana/i zdaniem realizowany przez Państwa projekt przyczynił się do zwiększenia poczucia bezpieczeństwa społeczności, dla której był realizowany?

Źródło: Opracowanie własne EU-Consult Sp. z o.o. na podstawie zrealizowanych badań.

W opinii Projektodawców realizacja projektów przyczyniła się również do poprawy wizerunku służb policyjnych i podniesienia poziomu zaufania wobec ich przedstawicieli (łącznie 84,0% wskazań). 11,0% badanych nie było w stanie dać jednoznacznej oceny tego oddziaływania, a 5,0% było zdania, że podjęte działania nie miały raczej wpływu na wizerunek czy stopień zaufania do policji.

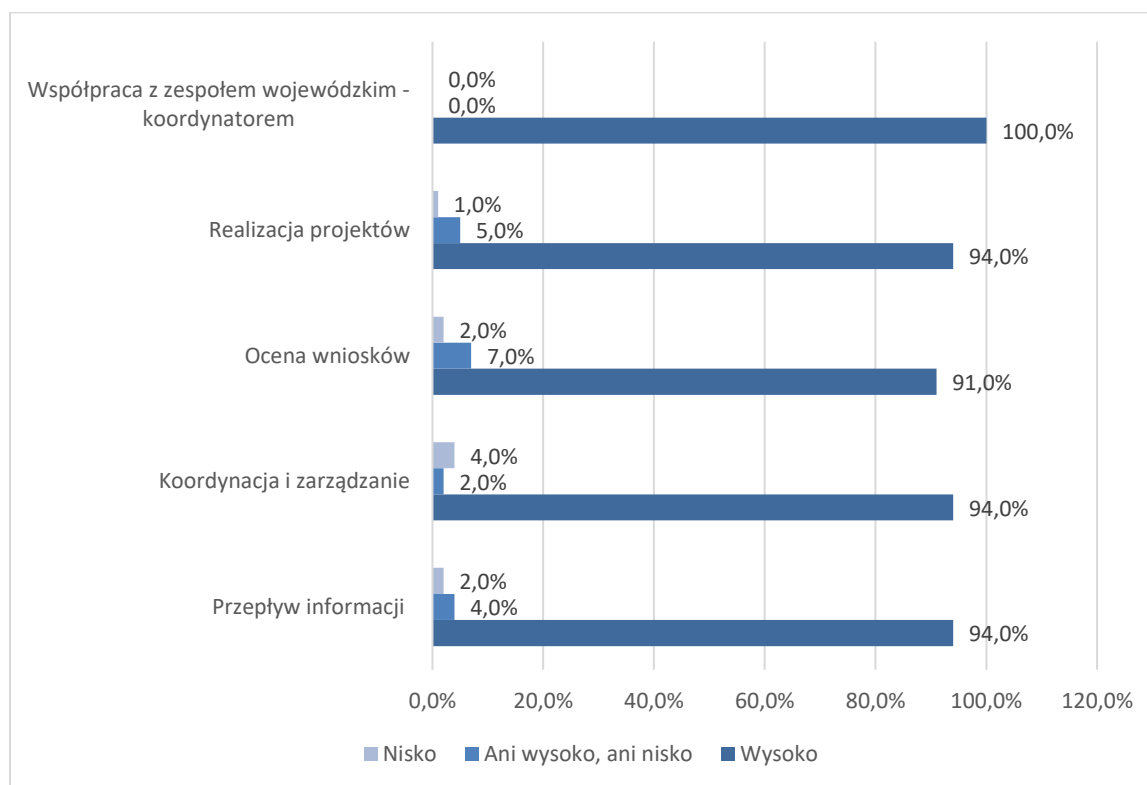
Wykres 15. Czy Pana/i zdaniem realizowany przez Państwa projekt przyczynił się do poprawy wizerunku policji i wzrostu zaufania do tej służby?

Źródło: Opracowanie własne EU-Consult Sp. z o.o. na podstawie zrealizowanych badań.

Ogółem wszystkie z poszczególnych elementów „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniejsze im. Władysława Stasiaka na lata 2018-2020” oceniane były przez Projektodawców bardzo dobrze. Najwyższy odsetek wskazań na zdecydowanie pozytywne oceny dotyczył współpracy z zespołem wojewódzkim – koordynatorem (100% odpowiedzi). Bardzo dobrze oceniano również pozostałe z analizowanych aspektów, jak koordynacja i zarządzanie, realizacja projektów i przepływ informacji (po 94,0%) czy ocenę wniosków (91,0%). Jak wskazują wyniki, najwięcej trudności napotymano w związku z koordynacją i zarządzaniem – 4,0% badanych wskazało, że były one na niewystarczającym poziomie.

Wykres 16. Jak ocenia Pan/i poszczególne elementy „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniejsze im. Władysława Stasiaka na lata 2018-2020” w roku 2019?

Źródło: Opracowanie własne EU-Consult Sp. z o.o. na podstawie zrealizowanych badań.

Na koniec badanych poproszono o wskazanie działań, które w ich opinii mogłyby wpłynąć na podniesienie skuteczności Programu. Do najczęściej pojawiających się odpowiedzi należały:

- Wydłużenie czasu realizacji projektów;

- Wcześniejsze ogłaszanie terminu rozpoczęcia naboru projektów;
- Przyspieszenie procedury przekazywania środków finansowych dla jednostki realizującej projekt;
- Zwiększenie środków przeznaczonych na realizację projektów;
- Zintensyfikowanie działań promocyjnych;
- Częstsza niż coroczna realizacja Programu.

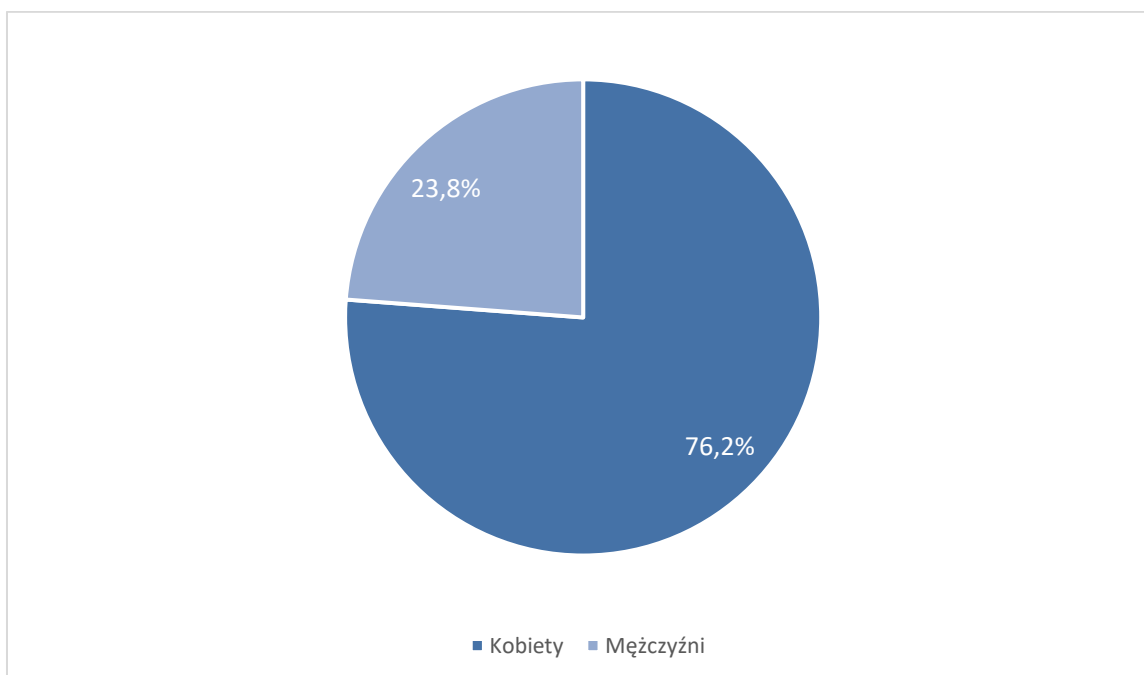
Należy również wskazać, że znaczna część respondentów wskazała, że żadne zmiany nie są konieczne, a działania Programu przebiegają bezproblemowo i pozwalają na osiągnięcie założonych efektów.

5. Efektywność projektów lokalnych realizowanych w ramach „Programu ograniczenia przestępczości i aspołecznych zachowań *Razem bezpieczniej* im. Władysława Stasiaka na lata 2018-2020” w perspektywie uczestników projektów

W celu określenia poziomu efektywności projektów lokalnych realizowanych w ramach „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań *Razem bezpieczniej* im. Władysława Stasiaka na lata 2018-2020” wzięto pod uwagę również perspektywę uczestników projektów lokalnych, tj. beneficjentów. W celu zbadania ich opinii na temat Programu *Razem bezpieczniej*, przeprowadzona została ankieta ewaluacyjna. Realizacja badań pozwoliła na określenie subiektywnego odbioru realizowanych działań przez osoby bezpośrednio biorące w nich udział i ocenienie poziomu oddziaływania Programu na poziom wiedzy i poczucie bezpieczeństwa uczestników.

W badaniu wzięło udział 176 osób, w tym 134 kobiety i 42 mężczyzn.

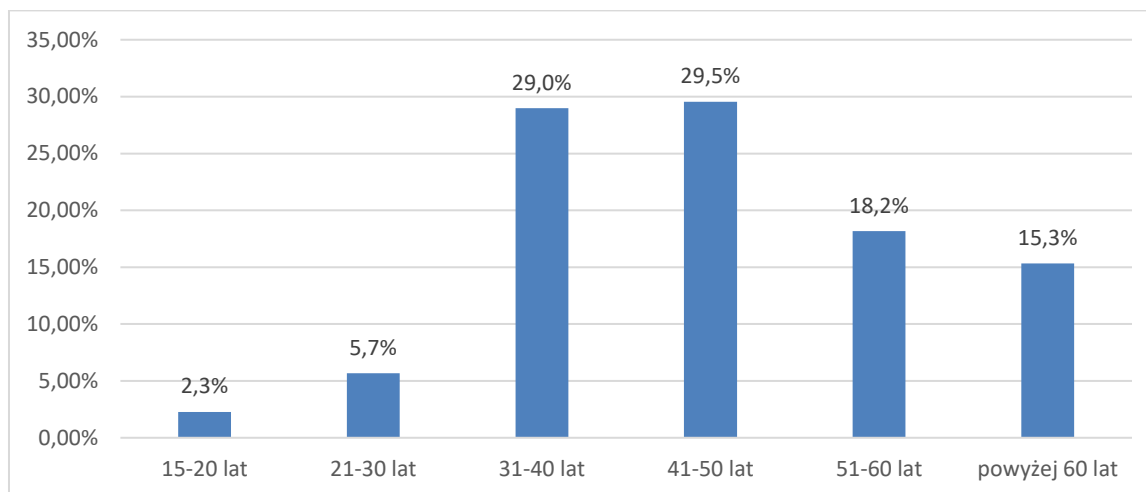
Wykres 17. Płeć respondentów

Źródło: Opracowanie własne EU-Consult Sp. z o.o. na podstawie zrealizowanych badań.

Najwięcej badanych było w średnim wieku, tj. między 31 a 50 rokiem życia (łącznie 58,5% ogółu respondentów).

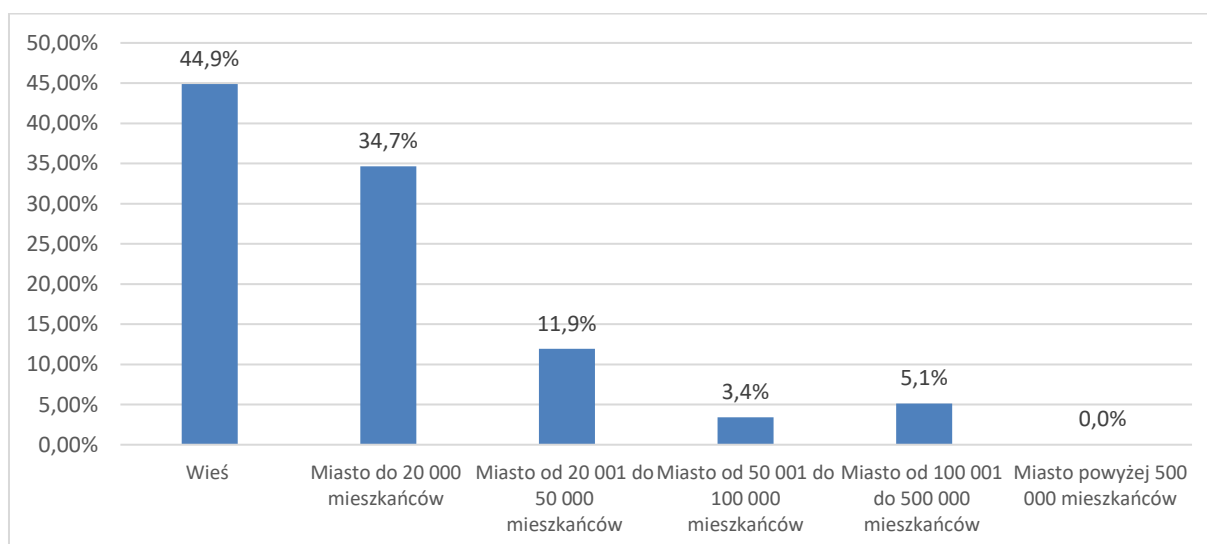
Wykres 18. Wiek respondentów

Źródło: Opracowanie własne EU-Consult Sp. z o.o. na podstawie zrealizowanych badań.

Mieszkańcy miast stanowili 55,1% ogółu próby, a osoby zamieszkujące obszary wiejskie – 44,9%.

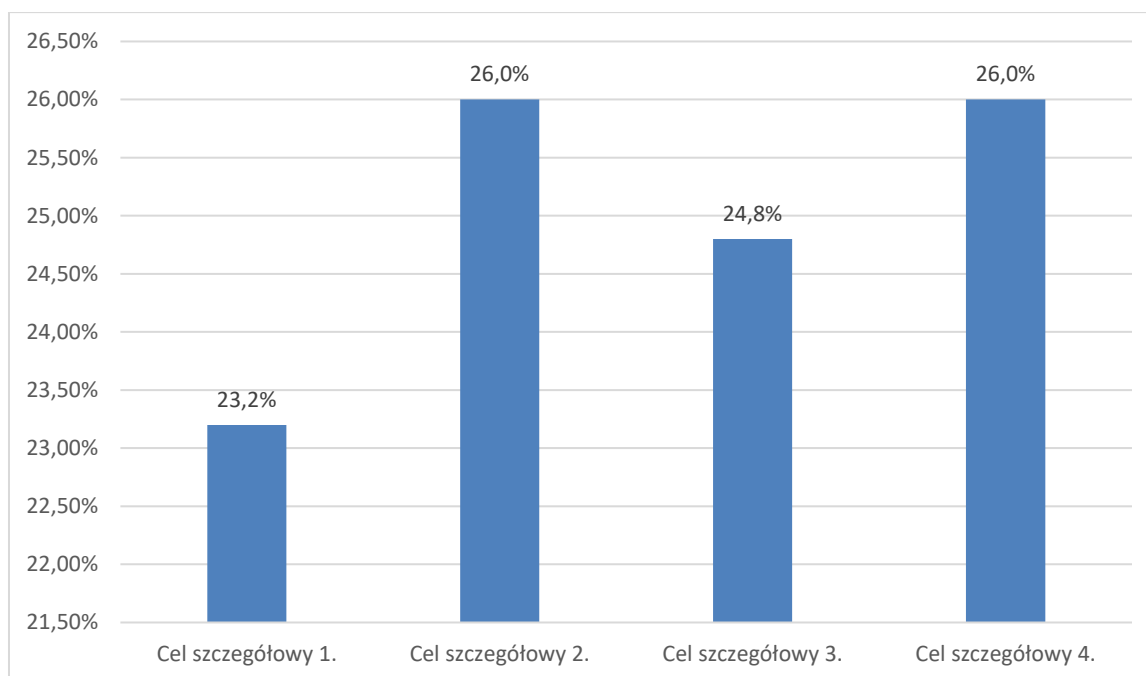
Wykres 19. Miejsce zamieszkania badanych

Źródło: Opracowanie własne EU-Consult Sp. z o.o. na podstawie zrealizowanych badań.

Jeśli chodzi o cele szczegółowe, w ramach których realizowane były projekty, w których uczestniczyli badani, ich rozkład był dość równomierny. 23,2% respondentów brało udział w działaniach podejmowanych w ramach Celu szczegółowego nr 1: Bezpieczeństwo w miejscach publicznych ze szczególnym uwzględnieniem tworzenia lokalnych systemów bezpieczeństwa, 26,0% w ramach Celu szczegółowego nr 2: Bezpieczne przejście dla pieszych, kolejne 24,8% w działaniach związanych z przeciwdziałaniem zjawiskom patologii oraz ochroną dzieci i młodzieży (Cel szczegółowy nr 3) oraz 26,0% w działaniach dotyczących z edukacji dla bezpieczeństwa (Cel szczegółowy nr 4).

Wykres 20. Cele szczegółowe w ramach które realizowane były działania

Źródło: Opracowanie własne EU-Consult Sp. z o.o. na podstawie zrealizowanych badań.

5.1. Ocena bezpieczeństwa miejsca zamieszkania

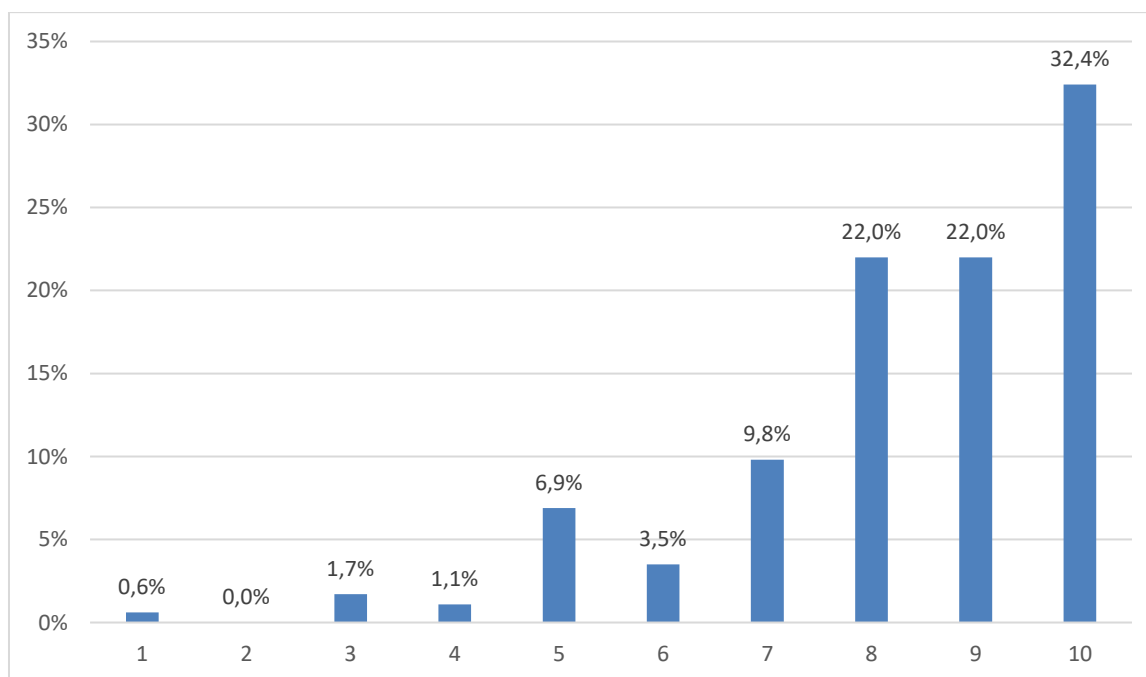
Uczestnicy badania zostali zapytani o poczucie bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Udzielane przez respondentów odpowiedzi zostały zawarte w skali od 1 do 10, gdzie 10 było oceną najwyższą, a 1 – najniższą.

Zdecydowana większość badanych twierdziła, że czuje się bezpiecznie w miejscu zamieszkania (odsetek odpowiedzi powyżej oceny 5 wynosił 89,7%). Należy wskazać, że uzyskany wynik był

o 7,6 p.p. wyższy niż w roku poprzednim. Osoby posiadające niskie poczucie bezpieczeństwa, tj. oceniające je na poziomie od 1 do 3 stanowiły zaledwie 2,3% badanych. Ocenę 8 i więcej wskazało ponad $\frac{3}{4}$ respondentów, co świadczy o wysokim poczuciu bezpieczeństwa. Natomiast ocenę najwyższą wybrało aż 32,4% uczestników badania.

Najwyższe oceny (10, 9, 8) wskazywane były przez uczestników projektów obejmujących zarówno działania w ramach Celu szczegółowego nr 3: Przeciwdziałanie zjawiskom patologii oraz ochrona dzieci i młodzieży jak i Celu szczegółowego nr 4: Edukacja dla bezpieczeństwa.

Wykres 21. Czy miejsce, w którym Pan/i mieszka, można nazwać bezpiecznym? Swoją ocenę proszę zaznaczyć na skali od 1 do 10, gdzie „1” oznacza brak poczucia bezpieczeństwa, natomiast „10” – bardzo wysokie poczucie bezpieczeństwa.

Źródło: Opracowanie własne EU-Consult Sp. z o.o. na podstawie zrealizowanych badań.

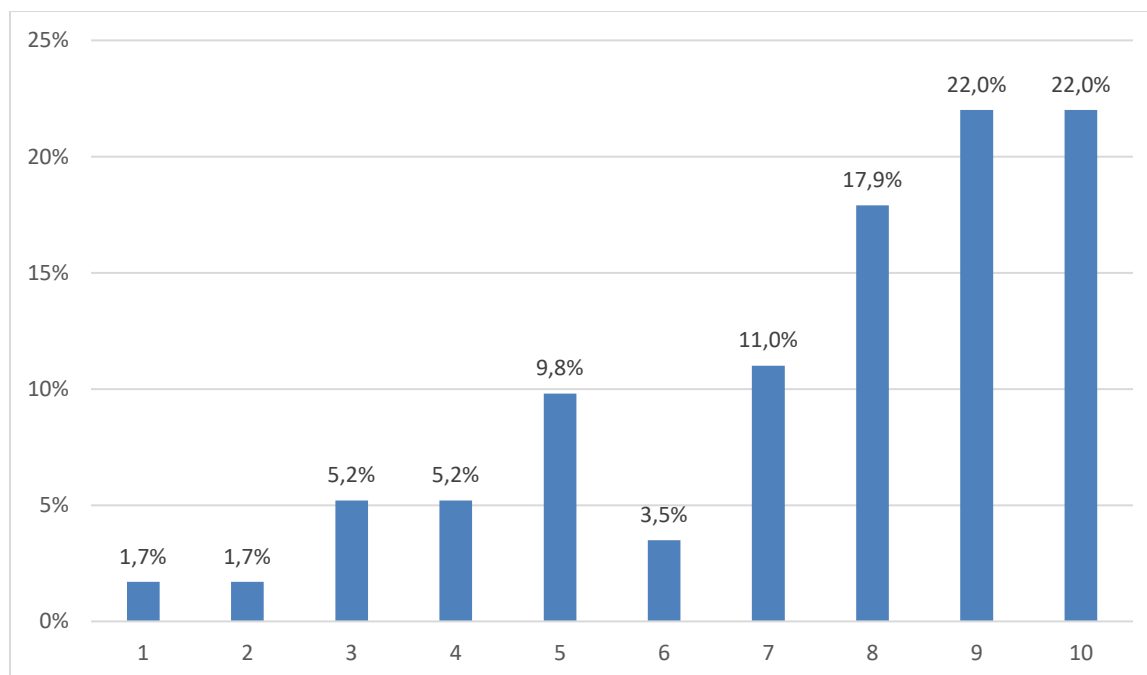
5.2. Obawa przed staniem się ofiarą przestępstwa

Kolejno badanych zapytano, czy obawiają się, iż mogą stać się ofiarami przestępstwa. Oceny zostały zawarte w skali od 1 do 10, gdzie 1 oznaczało brak obaw, natomiast 10 – bardzo wysoki poziom obaw.

Ponad połowa respondentów uznała ryzyko stania się ofiarą przestępstwa za bardzo wysokie (oceny od 8 do 10 wyniosły łącznie 61,9%), najwyższą ocenę (10) wskazał co piąty badany (22,0%). Na najniższe oceny, tj. od 1 do 3, wskazało zaledwie 8,6% badanych. Wyniki te były odwrotnie proporcjonalne do danych z roku poprzedniego, kiedy oceny najwyższe przyznało aż 65,0% badanych. Może to świadczyć o wzroście poziomu świadomości uczestników projektów na temat występujących zagrożeń.

Obawy te w mniejszym stopniu przejawiali uczestnicy projektów realizowanych w ramach Celu szczegółowego nr 2: Bezpieczne przejście dla pieszych.

Wykres 22. Czy obawia się Pan/i tego, że może stać się ofiarą przestępstwa? Swoją ocenę proszę zaznaczyć na skali od 1 do 10, gdzie „1” oznacza brak obaw, natomiast „10” – bardzo wysoki poziom obaw.

Źródło: Opracowanie własne EU-Consult Sp. z o.o. na podstawie zrealizowanych badań.

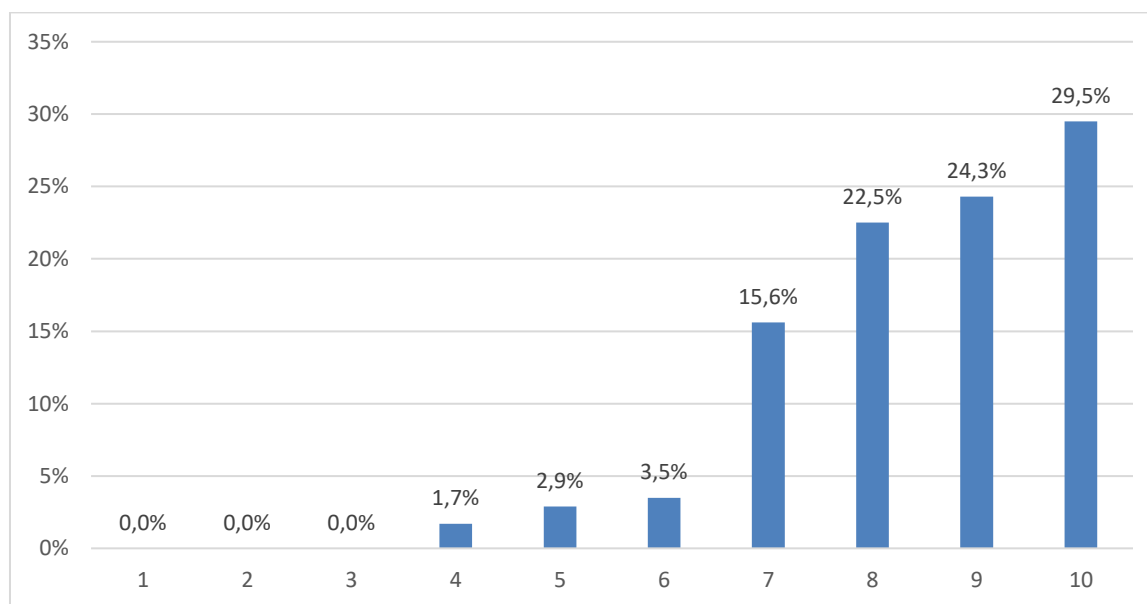
5.3. Poziom wiedzy na temat bezpiecznych zachowań w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego

Respondentów zapytano również o to, jak w skali od 1 do 10 oceniają swoją wiedzę w zakresie bezpiecznych zachowań w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego, gdzie 1 oznaczało brak wiedzy, a 10 – bardzo wysoki jej poziom.

Zdecydowana większość, bo aż 95,4% badanych stwierdziła, że posiada wysoki poziom wiedzy na temat bezpiecznych zachowań w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego (oceny powyżej 5). Oceny najwyższe, tj. 8, 9 oraz 10 wskazało ponad ¾ badanych, zaś blisko co trzecia osoba (29,5%) swoją wiedzę oceniła bardzo wysoko (ocena 10). Co więcej, żaden z respondentów nie wskazał na oceny najniższe (od 1 do 3). Był to również większy wskaźnik niż w roku poprzednim, kiedy odsetek ocen najwyższych wyniósł 47,9%.

Najwyższe oceny wskazywane były częściej przez osoby biorące udział w działaniach realizowanych w ramach Celu szczegółowego nr 4.

Wykres 23. Jak ocenia Pan/i swój poziom wiedzy na temat bezpiecznych zachowań w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego? Swoją ocenę proszę zaznaczyć na skali od 1 do 10, gdzie „1” oznacza brak wiedzy, natomiast „10” – bardzo wysoki poziom wiedzy.

Źródło: Opracowanie własne EU-Consult Sp. z o.o. na podstawie zrealizowanych badań.

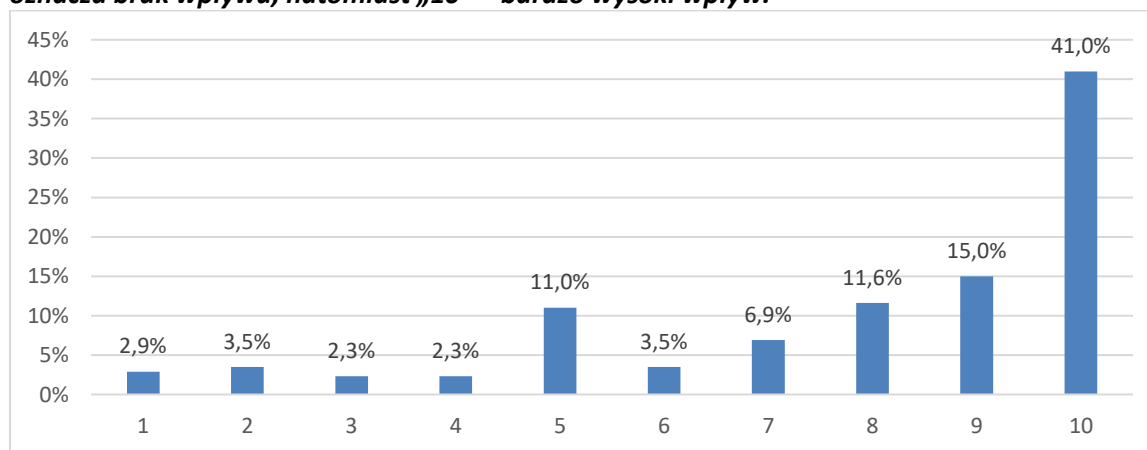
5.4. Uczestnictwo w programie *Razem bezpieczniejsze* a poziom wiedzy na temat bezpiecznych zachowań w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego

Kolejne pytanie dotyczyło oceny znaczenia wzięcia udziału w lokalnym projekcie realizowanym w ramach Programu *Razem bezpieczniejsze* w odniesieniu do poziomu wiedzy dotyczącej bezpiecznych zachowań w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego. Badanych poproszono o przyznanie ocen w skali od 1 do 10, gdzie 1 oznaczało brak wpływu, natomiast 10 – bardzo wysoki wpływ programu.

Respondenci bardzo pozytywnie oceniali oddziaływanie projektu, w którym brali udział, na poziom ich wiedzy. Ocenę bardzo wysokie (od 8 do 10) przyznało aż 67,6% badanych, w tym ocenę najwyższą, tj. 10 – 41,0%. Na ocenę 3 lub niższą wskazało zaledwie 8,7% uczestników projektów. Był to także wynik znacznie wyższy niż w roku 2018, gdy odsetek ocen od 8 do 10 wyniósł zaledwie 8,5%, co mogło wynikać z dużego poziomu wiedzy beneficjentów z zakresu bezpiecznych zachowań w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego przed wzięciem udziału w projekcie.

Najwyższe oceny częściej przyznawali uczestnicy działań realizowanych w ramach Celu szczegółowego nr 3. i 4.

Wykres 24. Czy Pana/i zdaniem uczestnictwo w programie (projekcie lokalnym) „Razem bezpieczniejsze” miało wpływ na poziom Pana/i wiedzy na temat bezpiecznych zachowań w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego? Swoją ocenę proszę zaznaczyć na skali od 1 do 10, gdzie „1” oznacza brak wpływu, natomiast „10” – bardzo wysoki wpływ.

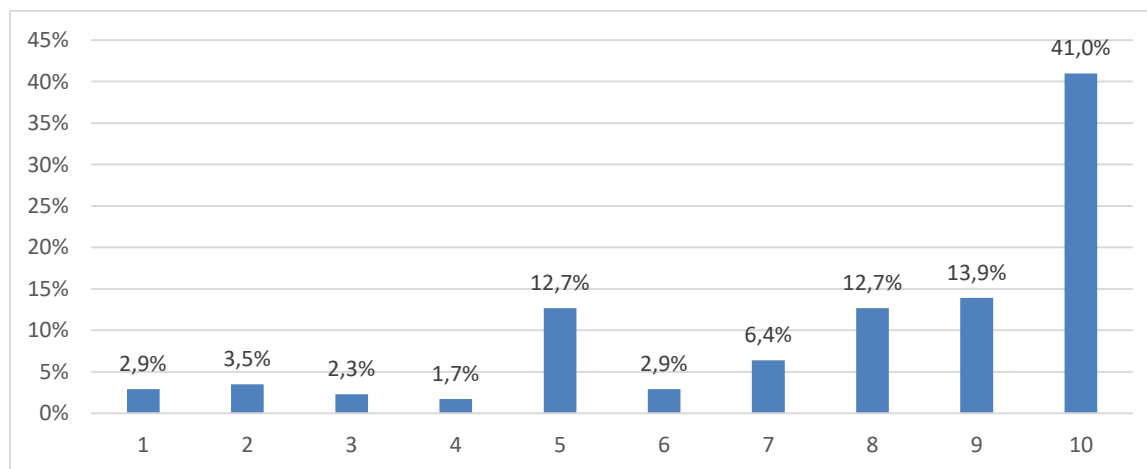
Źródło: Opracowanie własne EU-Consult Sp. z o.o. na podstawie zrealizowanych badań.

5.5. Uczestnictwo w programie *Razem bezpieczniej* a poziom wiedzy na temat odpowiedzialności prawnej z zakresu bezpieczeństwa i porządku publicznego

Badanych zapytano również o wpływ udziału w Programie na poziom wiedzy na temat odpowiedzialności prawnej z zakresu bezpieczeństwa i porządku publicznego. Podobnie jak w przypadku pytania o wpływ uczestnictwa w Programie na poziom wiedzy na temat bezpiecznych zachowań, respondenci oddziaływanie to ocenili dość wysoko. Odsetek najwyższych ocen (od 8 do 10) wynosił 67,6%, a samą ocenę 10 przyznało aż 41,0% uczestników projektów. Z kolei na oceny najniższe, tj. od 1 do 3 wskazało jedynie 8,7% badanych. Ponownie był to wynik lepszy niż w roku poprzednim, gdy najwyższy odsetek odpowiedzi przypadł na odpowiedź 1 (55,0%), a odsetek wskazań na ocenę 3 lub niższą wyniósł łącznie 66,5%.

Odpowiedzi najwyższe (8 lub wyżej) wybierały częściej osoby biorące udział zarówno w projektach realizowanych w ramach Celu szczegółowego nr 3: Przeciwdziałanie zjawiskom patologii oraz ochrona dzieci i młodzieży jak i Celu szczegółowego nr 4: Edukacja dla bezpieczeństwa.

Wykres 25. Czy Pana/i zdaniem uczestnictwo w programie (projekcie lokalnym) „Razem bezpieczniej” miało wpływ na poziom Pana/i wiedzy na temat odpowiedzialności prawnej z zakresu bezpieczeństwa i porządku publicznego? Swoją ocenę proszę zaznaczyć na skali od 1 do 10, gdzie „1” oznacza brak wpływu, natomiast „10” – bardzo wysoki wpływ.

Źródło: Opracowanie własne EU-Consult Sp. z o.o. na podstawie zrealizowanych badań.

Podsumowując, zdecydowana większość badanych czuje się bezpiecznie w miejscu swojego zamieszkania. W dużym stopniu obawiano się natomiast możliwości stania się ofiarą przestępstwa, co może wynikać ze świadomości uczestników projektów na temat występujących zagrożeń.

Uczestnictwo w realizowanych działaniach przyczyniło się ponadto do wzrostu poziomu wiedzy beneficjentów dotyczącej bezpiecznych zachowań oraz odpowiedzialności prawnej w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego.

6. Studium przypadku

W ramach badania *case study* dokonano analizy dokumentacji projektowej wybranych projektów. Ponadto przeprowadzone zostały wywiady indywidualne z realizatorami i partnerami współpracującymi przy projekcie. Łącznie zrealizowano 8 wywiadów z przedstawicielami następujących projektów:

1. „Zachowanie Seniora wzorem dla Juniora czyli bezpieczny Senior w Gminie Telatyn”;
2. „Piłka w grze przeciw przemocy, narkotekom i alkoholowi w Gminie Krynice”;
3. „Bezpieczne przejścia dla pieszych na terenie miasta Mogilno”;
4. „Poprawa bezpieczeństwa drogowego poprzez zastosowanie systemu uspokajania ruchu w obrębie przejść dla pieszych na ul. Sobieskiego i Kościuszki w Szprotawie”;
5. „Fonoholizm - hit czy kit? – skala zagrożenia dla powiatu piotrkowskiego”;
6. „Bezpieczny TY ...Bezpieczna JA! RAZEM BEZPIECZNIEJ w Gminie Osieck! – doświetlenie przejść dla pieszych”;
7. „Poprawa bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w ruchu drogowym przy placówkach oświatowych poprzez modernizację i doposażenie czterech przejść dla pieszych na terenie gminy Kocmyrzów-Luborzyca w miejscowości Wysiołek Luborzycki, Goszyce i Prusy”;
8. „RAZEM DLA BEZPIECZEŃSTWA – kompleksowe działania na rzecz społeczności lokalnych Powiatu Prudnickiego – ETAP IV”.

6.1. Projekt pn. „Zachowanie Seniora wzorem dla Juniora czyli bezpieczny Senior w Gminie Telatyn”

Informacje ogólne

Projekt pn. „Zachowanie Seniora wzorem dla Juniora czyli bezpieczny Senior w Gminie Telatyn” realizowany był przez Gminę Telatyn. Współpracowano z następującymi podmiotami:

- Gminny Klub Seniora;
- Policja;
- Szkoła Podstawowa w Telatynie.

Podjęte w ramach projektu działania ukierunkowane zostały na podniesienie poziomu świadomości osób starszych na temat tego, jak istotne jest zachowanie bezpieczeństwa ruchu drogowego. W projekcie wzięło udział 40 seniorów z Gminnego Klubu Seniora oraz 20 uczniów Szkoły Podstawowej. W jego realizację włączyli się ponadto przedstawiciele Policji, którzy przeprowadzili 3 prelekcje tematyczne dotyczące bezpiecznego zachowania się na drodze.

Działanie ukierunkowane było przede wszystkim na wypracowanie świadomości u osób starszych w związku z bezpiecznym zachowaniem w ruchu drogowym. Celem nadrzędnym było kształtowanie prawidłowych postaw i zachowań wśród uczestników ruchu drogowego, zwłaszcza wśród osób, które ukończyły 60 rok życia. Zadaniem projektu było ponadto budowanie poczucia współodpowiedzialności za bezpieczeństwo zarówno swoje, jak i innych, zwłaszcza na drodze, a także podnoszenie świadomości seniorów jako kierowców, rowerzystów czy pieszych w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego.

W ramach przedsięwzięcia zakupiono 20 rowerów, 100 opasek odblaskowych oraz 50 kamizelek odblaskowych, przeprowadzono pogadanki na temat bezpieczeństwa na drodze dla seniorów i uczniów Szkoły Podstawowej w Telatynie. Zorganizowano również 3 wyjazdy, aby wykorzystać w praktyce zdobytą wiedzę teoretyczną. Ostatni z wyjazdów zakończono spotkaniem integrującym uczestników przy ognisku.

Tabela 4. Studium przypadku projektu pn. „Zachowanie Seniora wzorem dla Juniora czyli bezpieczny Senior w Gminie Telatyn”

Cel Programu		Edukacja dla bezpieczeństwa	
Termin realizacji projektu		Od 01.06.2019 r. do 30.09.2019 r.	
Wartość całkowita projektu		21 699,26 zł	
Wartość dofinansowania projektu		19 529,33 zł	
Cel główny projektu		Podniesienie poziomu świadomości osób starszych na temat znaczenia zachowania bezpieczeństwa ruchu drogowego.	
Działanie podejmowane w ramach projektu		• Zakup 20 rowerów, 100 opasek odblaskowych i 50 kamizelek odblaskowych; • Spotkania z przedstawicielami służb policyjnych i przeprowadzenie pogadanek na temat bezpieczeństwa w ruchu drogowym dla seniorów oraz uczniów Szkoły Podstawowej w Telatynie; • Organizacja 3 wyjazdów mających na celu zastosowanie wiedzy teoretycznej w praktyce.	

Źródło: Opracowanie własne EU-CONSULT Sp. z o.o. na podstawie ogólnodostępnych informacji na temat projektu oraz otrzymanych materiałów i rozmów przeprowadzonych z Projektodawcą.

Odbiorcy projektu

Projekt skierowany był do seniorów z Gminnego Klubu Seniora. Pośrednimi adresatami byli również uczniowie Szkoły Podstawowej w Telatynie, nauczyciele i cała społeczność szkolna, a także przedstawiciele policji i władz samorządowych.

Przebieg realizacji projektu

Przed przystąpieniem do realizacji projektu przeprowadzone zostały konsultacje społeczne z przedstawicielami grupy docelowej, tj. z seniorami.

W ramach projektu zakupione zostały rowery, a także opaski i kamizelki odblaskowe. Odbyły się 3 spotkania z przedstawicielami policji dotyczące bezpieczeństwa ruchu drogowego – bezpieczny pieszy, bezpieczny rowerzysta oraz bezpieczny kierowca. Dodatkowo policjanci rozmawiali z seniorami o lokalnych problemach bezpieczeństwa na drodze, ostrzegali przed miejscami czy sytuacjami skutkującymi największą liczbą niebezpiecznych zdarzeń. Wskazywano, w których miejscach uczestnicy ruchu drogowego powinni uważać w szczególny sposób. W spotkaniu tym wzięli udział seniorzy, jak również uczniowie Szkoły Podstawowej w Telatynie. Podczas innego ze spotkań przedstawiciele służb policyjnych oznakowali zakupione rowery. Podsumowaniem podjętych działań były 3 wyjazdy na wycieczki rowerowe po miejscach pamięci historycznej na terenie gminy. Wyjazdy nadzorowane były przez policjantów, dzięki czemu zdobyta wiedza teoretyczna mogła zostać skonfrontowana z rzeczywistymi sytuacjami na drodze w bezpieczny sposób. Wycieczki rowerowe odbyły się w grupach. Na zakończenie odbyło się spotkanie integracyjne, w którym wzięło udział 40 seniorów i 20 juniorów.

Przez cały okres realizacji projektu trwała akcja promocyjna. Informacje ukazywały się w prasie i na tablicach sołeckich, były również przekazywane do parafii celem ich ogłoszenia.

Realizator projektu wskazał ponadto, że jego realizacja przebiegała bezproblemowo. Nie pojawiły się żadne trudności czy bariery, wzorowo przebiegała również współpraca z partnerami projektu. Proponowane działania cieszyły się dużym zainteresowaniem i uczestnicy chętnie się w nie angażowali. Do realizatorów projektu nie dotarły również informacje o niezadowoleniu z realizacji podjętych działań.

Mocne i słabe strony projektu

Mocną stroną projektu była przede wszystkim jego efektywność, przejawiająca się w podniesieniu poziomu świadomości uczestników na temat bezpieczeństwa na drodze,

a także duże zainteresowanie i zaangażowanie uczestników. Do najbardziej efektywnych działań zaliczono wyjazdy na wycieczki rowerowe, które w sposób praktyczny pozwoliły wykorzystać i utrwalić zdobytą w czasie szkoleń wiedzę. Same szkolenia również okazały się niezwykle przydatne, ponieważ wskazały konkretne sytuacje i problemy na drodze. Ponadto istotną rolę odegrała integracja środowiska osób starszych z juniorami, jak również z przedstawicielami służb policyjnych i innymi uczestnikami projektu.

Realizatorzy nie wskazali słabych stron projektu, problemy nie były również zgłaszane przez uczestników. Wręcz przeciwnie, projekt cieszył się większym zainteresowaniem niż zakładano, zwłaszcza wśród uczniów Szkoły Podstawowej.

Osiągnięte rezultaty

Nadrzędnym celem projektu była przede wszystkim akcja edukacyjno-informacyjna. Zarówno z sferze teoretycznej, poprzez wykłady i prelekcje, oraz praktycznej, poprzez wycieczki rowerowe, cel ten został osiągnięty. Dzięki realizacji projektu seniorzy dowiedzieli m.in.:

- jak zgodnie z obowiązującymi przepisami poruszać się po drodze;
- jak i kiedy stosować elementy odblaskowe;
- jak sprawność psychofizyczna, która z wiekiem jest coraz mniejsza, wpływa na percepcję i możliwość kierowania pojazdem;
- jak bezpiecznie uczestniczyć w ruchu drogowym, jako rowerzysta, kierowca czy pieszy;
- jak na bezpieczeństwo w ruchu drogowym wpływają wszelkie zmiany biologiczne i mentalne, postępujące z wiekiem.

Poprzez nabycie czy odświeżenie oraz utrwalenie posiadanej wiedzy przez osoby starsze, osiągnięto zamierzone rezultaty – ograniczenie zagrożeń wśród uczestników ruchu drogowego w wieku 60+ oraz zmniejszenie wypadków drogowych z udziałem kierowców, rowerzystów i pieszych, zwłaszcza wśród seniorów.

Osiągnięte zostały wszystkie zakładane wskaźniki. Wskutek podjętych w ramach projektu działań u 60% uczestników z obu grup wiekowych nastąpiło podniesienie poziomu świadomości na temat zagrożeń występujących w ruchu drogowym. Ponadto, dzięki

przeprowadzonym spotkaniom i wyjazdom rowerowym u uczestników ruchu drogowego wykształcone zostały odpowiednie postawy, pojawiło się również poczucie współodpowiedzialności za bezpieczeństwo swoje i innych. Dodatkową zaletą realizacji projektu było zbudowanie i umocnienie wzajemnych relacji między osobami starszymi i przedstawicielami młodego pokolenia, pomoc i wzajemne zrozumienie, a także odpowiedzialność za siebie nawzajem.

6.2. Projekt pn. „Piłka w grze przeciw przemocy, narkotykom i alkoholowi w Gminie Krynice”

Informacje ogólne

Projekt „Piłka w grze przeciw przemocy, narkotykom i alkoholowi w Gminie Krynice” realizowany był przez Gminę Krynice. Podmiotami współpracującymi były natomiast:

- Szkoła Podstawowa w Krynicach;
- Powiatowa Komenda Policji w Tomaszowie Lubelskim;
- Jednostki organizacyjne Gminy Krynice (Gminny Ośrodek Kultury, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Biblioteka);
- Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna;
- Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej.

Głównym celem projektu było kształtowanie prawidłowych postaw i zachowań, a także szeroko pojęta edukacja dla bezpieczeństwa. W ramach projektu zorganizowane zostały zajęcia edukacyjne i sportowe, które miały na celu wspieranie działań służących bezpieczeństwu lokalnych społeczności i przeciwdziałaniu zjawiskom patologii. Przeprowadzono również plener malarski dla najmłodszych, zakończony konkursem. Doposażono ponadto placówkę szkolną oraz lokalną Bibliotekę. Podsumowaniem projektu był spektakl zorganizowany przez uczniów Szkoły Podstawowej w Krynicach, po którym odbyło się rozstrzygnięcie konkursu i rozdanie nagród.

Projekt został przeprowadzony zgodnie z przyjętym harmonogramem.

Tabela 5. Studium przypadku projektu pn. „Piłka w grze przeciw przemocy, narkotynom i alkoholowi w Gminie Krynice”

Przeciwdziałanie zjawiskom patologii oraz ochrona dzieci i młodzieży	
Cel Programu	
Termin realizacji projektu	Od lipca do grudnia 2019 r.
Wartość całkowita projektu	14 400 zł
Wartość dofinansowania projektu	12 960 zł
Cel główny projektu	Wspieranie działań na rzecz bezpieczeństwa społeczności lokalnych i przeciwdziałanie zjawiskom patologii oraz ochrona dzieci i młodzieży poprzez zwiększenie świadomości i edukację na temat uzależnień i ich profilaktyki i negatywnego wpływu używek na człowieka
Działanie podejmowane w ramach projektu	Organizacja zajęć edukacyjnych i sportowych mających na celu wspieranie działań służących bezpieczeństwu lokalnych społeczności i przeciwdziałaniu zjawiskom patologii.

Źródło: Opracowanie własne EU-CONSULT Sp. z o.o. na podstawie ogólnodostępnych informacji na temat projektu oraz otrzymanych materiałów i rozmów przeprowadzonych z Projektodawcą.

Odbiorcy projektu

Bezpośrednimi adresatami projektu były dzieci w wieku przedszkolnym, dzieci szkolne oraz młodzież. Grupa docelowa osoby w wieku od 3 do 16 lat z terenu gminy Krynice, łącznie ok. 200 osób, a także członkowie Klubu Sportowego działającego przy Szkole Podstawowej Archipelag Roztocze Krynice, ok. 20 osób. Odbiorcami projektu była również kadra pedagogiczna oraz przedstawiciele władz samorządowych, funkcjonariusze policji, ochotnicza

straż pożarna i lokalni mieszkańcy. Pośrednio z projektu skorzystali również rodzice i opiekunowie dzieci, a dzięki promocji projektu na stronie internetowej gminy Krynice i w lokalnej naszej gazecie, także pozostali mieszkańcy gminy.

Przebieg realizacji projektu

Przed przystąpieniem do realizacji projektu, w ramach konsultacji społecznych przeprowadzono badanie ankietowe wśród uczniów klas 1-8. Posiłkowano się również wcześniejszymi doświadczeniami z udziału w Programie *Razem bezpieczniej* w 2017 roku.

W ramach realizacji projektu powstał kącik bezpieczeństwa Razem bezpieczniej w świetlicy przyszkolnej, zakupiono również nowy sprzęt sportowy, wyposażono ponadto drużynę sportową w sprzęt sportowy, taki jak torby, niezbędne stroje. Zakupiono również książki, publikacje dla Biblioteki Publicznej w Krynicach. Odkondu się spotkanie z przedstawicielami służb policyjnych i OSP oraz z pracownikiem GOPS, które poświęcono tematyce bezpieczeństwa lokalnego, przestępczości, profilaktyki i przeciwdziałaniu uzależnieniom. W Bibliotece gminy Krynice odbyła się również debata o dopalaczach i narkotykach. W Szkole Podstawowej zorganizowano dzień otwarty dla bezpieczeństwa w gminie Krynice, gdzie uczniowie mogli skorzystać z całodobowego punktu pomocy psychologicznej. Odkondu się ponadto tematyczny plener malarski dla najmłodszych, w ramach projektu organizowano również pozaszkolne zajęcia sportowe dla dzieci i młodzieży, które odbywały się przez 2 miesiące raz w tygodniu przy udziale trenera sportowego. W ramach podsumowania projektu przez uczniów Szkoły Podstawowej przy pomocy pedagoga przygotowany został spektakl, po którym nastąpiło wręczenie nagród i rozstrzygnięcie konkursu malarskiego.

Ogółem, odbiór projektu był pozytywny, zarówno ze strony kadry pedagogicznej, dzieci, rodziców, mieszkańców, jak i jednostek organizacyjnych gminy Krynice. Zarówno uczestnicy, jak i partnerzy projektu wykazywali się dużym zaangażowaniem – bardzo dobrze oceniano współpracę właśnie z partnerami projektu. Wskazywano na duże zainteresowanie i aktywność w podejmowanych działaniach.

Mocne i słabe strony projektu

Mocną stroną realizacji projektu było podniesienie poziomu świadomości dotyczącej bezpieczeństwa wśród uczniów szkoły gminnej oraz mieszkańców gminy Krynice. Do najbardziej efektywnych działań zaliczono spotkanie ze strażakiem, którego praca i podejmowane w jej ramach działania oczarowały najmłodszych.

Realizatorzy projektu nie wskazywali jego słabych stron. Zaznaczono natomiast, że trudnością okazała się sama tematyka problemu uzależnień. Duże wsparcie otrzymano od partnerów projektu, tj. Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej, psychologa i Komendy Policji w Tomaszowie Lubelskim.

Osiągnięte rezultaty

Zrealizowany projekt stanowił odpowiedź na potrzeby społeczności lokalnej w zakresie przeciwdziałania zjawiskom patologii oraz uzależnień wśród dzieci i młodzieży zamieszkujących tereny wiejskie. W ramach projektu wśród 127 uczestników przeprowadzona została ankieta. Badanie pozwoliło wskazać, że osiągnięto założone w projekcie cele – wsparto działania na rzecz bezpieczeństwa lokalnych społeczności i przeciwdziałano zjawiskom patologii, jak również chroniono młodych poprzez zwiększenie poziomu świadomości i edukację na temat uzależnień, ich profilaktyki oraz negatywnego wpływu używek.

Źródło: <https://ias24.eu/aktualnosci,krynice-razem-przeciwko-przemocy-i-uzaleznieniom-foto,22200,9.html>
[dostęp: 19.10.2020].

6.3. Projekt pn. „Bezpieczne przejścia dla pieszych na terenie miasta Mogilno”

Informacje ogólne

Projekt „Bezpieczne przejścia dla pieszych na terenie miasta Mogilno” realizowany był przez Gminę Mogilno. Współpracowano z następującymi podmiotami:

- Komenda Powiatowa Policji w Mogilnie;
- Komenda Powiatowa Straży Pożarnej w Mogilnie;
- Straż Miejska w Mogilnie;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mogilnie;
- Szkoła Podstawowa nr 3 i Przedszkole nr 3 w Mogilnie.

Założeniem projektu była modernizacja 5 najbardziej niebezpiecznych przejść dla pieszych w mieście Mogilno wraz z zamontowaniem właściwego oświetlenia, oznakowania pionowego i poziomego, a także urządzeń bezpieczeństwa ruchu. Zmodernizowano przejścia dla pieszych w następujących miejscach:

- Na ul. Hallera (za sklepem Biedronka, w pobliżu Spółdzielni Mieszkaniowej i apteki);
- Na ul. Piłsudskiego (przy Szkole Podstawowej nr 3);
- Na ul. Piłsudskiego (w pobliżu Przedszkola nr 1 i Szkoły Podstawowej nr 3, a także Zakładu Budżetowego Mogileńskie Domy oraz Urzędu Skarbowego);
- Na ul. Mickiewicza (w centrum miasta, niedaleko siedziby Państwowej Straży Pożarnej);
- Na ul. Konopnickiej (niedaleko żłobka, Przedszkola nr 3 i Zarządu Dróg Powiatowych).

Modernizacja obejmowała zastosowanie odpowiednich rozwiązań służących poprawie bezpieczeństwa pieszych, tj.: właściwemu oświetleniu przejść (lampy LED), oznakowaniu pionowemu (fluoroscencyjne znaki drogowe), oznakowaniu poziomemu (malowanie białoczerwonych pasów farbą chemoutwardzalną), zamontowaniu urządzeń bezpieczeństwa ruchu (punktowe elementy odblaskowe) i betonowych płyt chodnikowych (rozwiązanie dla osób

niewidzących i słabowidzących poprzez zastosowanie specjalnej faktury rozpoznawalnej przez niewidomych).

Prócz tego, w ramach projektu przeprowadzono cykl spotkań, m.in.:

- Spotkanie prewencyjno-profilaktyczne dotyczące ruchu drogowego dla dzieci i młodzieży ze Szkoły Podstawowej nr 3 w Mogilnie;
- Szkolenie dla uczniów klas IV-VIII Szkoły Podstawowej nr 3 w Mogilnie na temat udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej w sytuacji potrącenia pieszego na przejściu dla pieszych;
- Lekcję pokazową z zakresu bezpiecznego, zgodnego z przepisami poruszania się na przejściu dla pieszych dla dzieci uczęszczających do Przedszkola nr 1 i Przedszkola nr 3 w Mogilnie przez straż Miejską w Mogilnie;
- Pogadankę dla seniorów – podopiecznych Klubu Seniora pn. „Bezpieczny Senior – metoda na wnuczka” przez Straż Miejską w Mogilnie.

Dyrektor Szkoły Podstawowej nr 3 w Mogilnie zorganizował konkurs na wykonanie plakatu edukacyjnego pn. „Bezpiecznie przechodzę przez zmodernizowane na terenie miasta przejścia dla pieszych”.

W ramach projektu dzieci uczęszczające do Przedszkola nr 1 i Przedszkola nr 3 w Mogilnie, a także dzieci i młodzież ze Szkoły Podstawowej nr 3 w Mogilnie otrzymały zawieszki bądź opaski odblaskowe z logo Programu oraz z herbem gminy Mogilno.

Jedynym problemem w zakresie współpracy okazało się wyłonienie wykonawcy, który zgłosił się dopiero w czwartym przetargu.

Tabela 6. Studium przypadku projektu pn. „Bezpieczne przejścia dla pieszych na terenie miasta Mogilno”

Cel Programu	Bezpieczne przejścia dla pieszych
Termin realizacji projektu	2 miesiące
Wartość całkowita projektu	120 000 zł

Wartość dofinansowania projektu	80 000 zł
Cel główny projektu	Modernizacja 5 najniebezpieczniejszych przejść dla pieszych na terenie miasta Mogilno wraz z zamontowaniem właściwego oświetlenia, oznakowania pionowego i poziomego, a także urządzeń bezpieczeństwa ruchu.
Działanie podejmowane w ramach projektu	• Modernizacja 5 najbardziej niebezpiecznych przejść dla pieszych w mieście Mogilno wraz z zamontowaniem właściwego oświetlenia, oznakowania pionowego i poziomego, a także urządzeń bezpieczeństwa ruchu; • Spotkanie prewencyjno-profilaktyczne dotyczące ruchu drogowego dla dzieci i młodzieży ze Szkoły Podstawowej nr 3 w Mogilnie; • Szkolenie dla uczniów klas IV-VIII Szkoły Podstawowej nr 3 w Mogilnie na temat udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej w sytuacji potrącenia pieszego na przejściu dla pieszych; • Lekcja pokazowa z zakresu bezpiecznego, zgodnego z przepisami poruszania się na przejściu dla pieszych dla dzieci uczęszczających do Przedszkola nr 1 i Przedszkola nr 3 w Mogilnie przeprowadzoną przez straż Miejską w Mogilnie; • Pogadanka dla seniorów – podopiecznych Klubu Seniora pn. „Bezpieczny Senior – metoda na wnuczka” przeprowadzona przez Straż Miejską w Mogilnie.

Źródło: Opracowanie własne EU-CONSULT Sp. z o.o. na podstawie ogólnodostępnych informacji na temat projektu oraz otrzymanych materiałów i rozmów przeprowadzonych z Projektodawcą.

Odbiorcy projektu

Bezpośrednimi adresatami projektu byli piesi i rowerzyści miasta Mogilno, a pośrednimi – wszyscy mieszkańcy gminy, korzystający ze zlokalizowanych w mieście przejść dla pieszych.

Przebieg realizacji projektu

Przed przystąpieniem do realizacji projektu przeprowadzono konsultacje społeczne w formie badań ankietowych z wykorzystaniem papierowych kwestionariuszy. W badaniu wzięli udział mieszkańcy gminy w różnym wieku – młodzież, osoby w średnim wieku i seniorzy. Wszyscy ankietowani wytypowali przejścia przeznaczone do modernizacji jako najbardziej jej wymagające, a planowane działania – jako najbardziej pożądane. Wyniki badań zostały wzięte pod uwagę i przejścia najczęściej wskazywane wyznaczono do zmodernizowania.

W ramach realizacji projektu przeprowadzone zostały zajęcia edukacyjne dla dzieci i młodzieży. W czasie zajęć uczestnicy poznali zasady odpowiedniego korzystania z przejść dla pieszych i bezpiecznego uczestnictwa w ruchu drogowym. Podczas pokazów Straży Miejskiej i Powiatowej Straży Pożarnej dzieci uczyły się udzielania pierwszej pomocy poszkodowanym na przejściach dla pieszych.

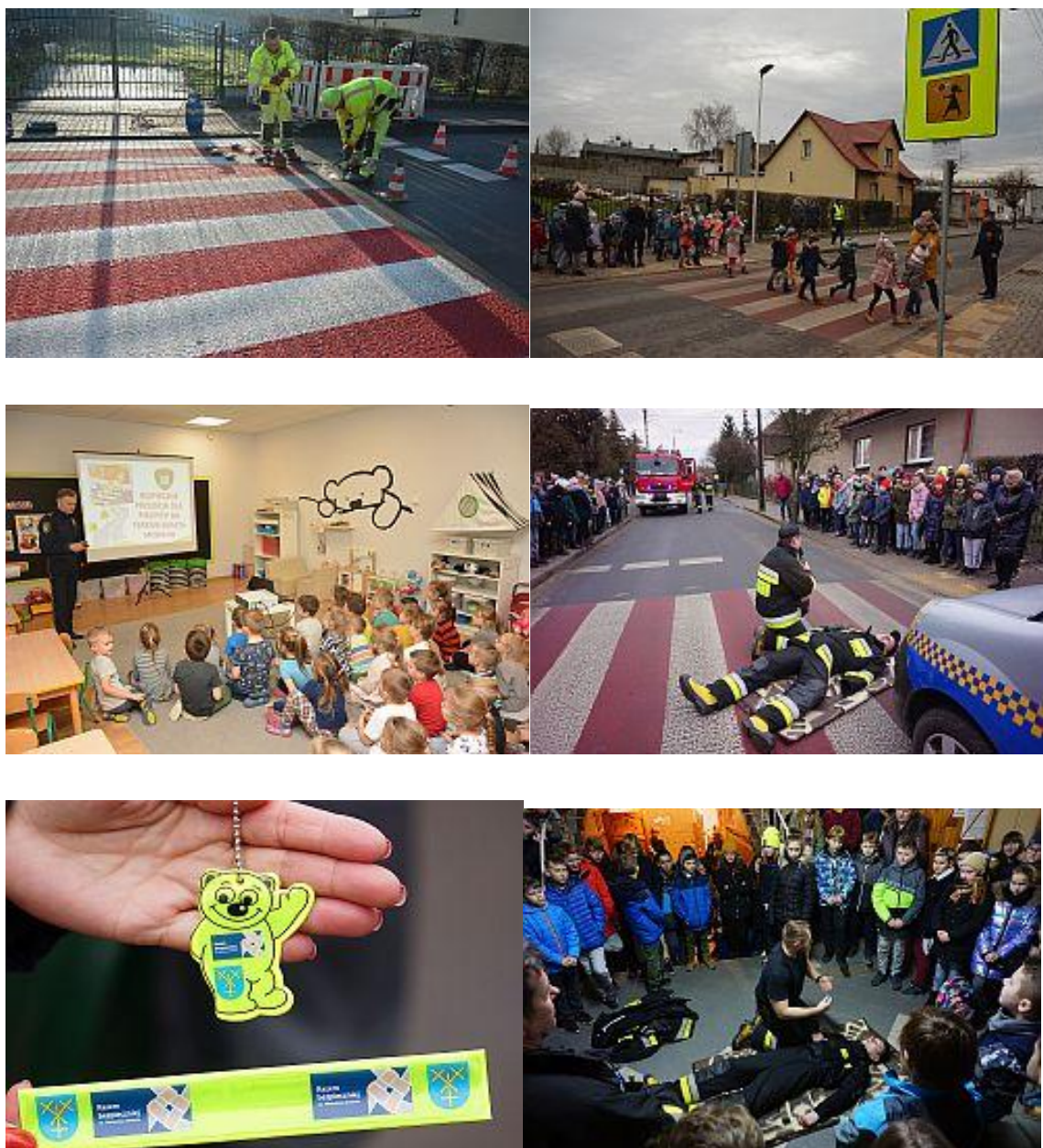
Mocne i słabe strony projektu

Najmocniejszą stroną projektu było podniesienie świadomości i kompetencji uczestników w zakresie bezpieczeństwa, przede wszystkim – udzielania pierwszej pomocy. Jak wskazano, dzieci bardzo chętnie uczestniczyły w praktycznych zajęciach. Projekt wpłynął ponadto na poprawę bezpieczeństwa w okolicy przejść. Zmodernizowane przejścia stały się dużo bardziej widoczne, dzięki czemu również ich użytkownicy mogą czuć się bezpieczniej.

Wśród słabych stron wskazano tylko wspomniany już problem z wyłonieniem wykonawcy, który jednak udało się rozwiązać ogłaszając czwarty przetarg. Nie przełożyło się to również na efektywność podjętych działań.

Osiągnięte rezultaty

Zrealizowany projekt miał charakter infrastrukturalny (modernizacja przejść dla pieszych), w związku z tym nie przeprowadzono badań ankietowych. Wskazywano natomiast na podniesienie poziomu wiedzy i kompetencji uczestników spotkań i szkoleń w zakresie bezpieczeństwa na drodze i zasad udzielania pierwszej pomocy.

Źródło: http://www.mogilno.pl/?projekty_krajowe.przejscia [19.10.2020].

6.4. Projekt pn. „Poprawa bezpieczeństwa drogowego poprzez zastosowanie systemu uspokajania ruchu w obrębie przejść dla pieszych na ul. Sobieskiego i Kościuszki w Szprotawie”

Informacje ogólne

Projekt pn. „Poprawa bezpieczeństwa drogowego poprzez zastosowanie systemu uspokajania ruchu w obrębie przejść dla pieszych na ul. Sobieskiego i Kościuszki w Szprotawie” realizowany był przez Urząd Miasta Szprotowa. Podmiotami współpracującymi były:

- Starostwo w Żaganiu;
- Komisariat Policji w Szprotawie.

Projekt obejmował:

- Zamontowanie systemów uspokajania ruchu na dwóch przejściach dla pieszych, w tym sygnalizacji świetlnej, pętli detekcji dla pojazdów oraz detektorów dla pieszych;
- Przeprowadzenie 4 spotkań edukacyjno-profilaktycznych pn. „Bezpieczny przedszkolak”;
- Przeprowadzenie 3 konkursów dla uczniów Szkoły Podstawowej nr 2 i dzieci z Zespołu Przedszkolnego w Szprotawie.

Tabela 7. Studium przypadku projektu pn. „Poprawa bezpieczeństwa drogowego poprzez zastosowanie systemu uspokajania ruchu w obrębie przejść dla pieszych na ul. Sobieskiego i Kościuszki w Szprotawie”

Cel Programu	Bezpieczne przejścia dla pieszych
Termin realizacji projektu	Od 08.07.2019 r. do 13.12.2019 r.
Wartość całkowita projektu	184 576,02 zł
Wartość dofinansowania projektu	99 006,58 zł

Cel główny projektu	Podniesienie poziomu bezpieczeństwa drogowego.
Działanie podejmowane w ramach projektu	• Zamontowanie systemów uspokajania ruchu na dwóch przejściach dla pieszych, w tym sygnalizacji świetlnej, pętli detekcji dla pojazdów oraz detektorów dla pieszych; • Przeprowadzenie 4 spotkań edukacyjno-profilaktycznych pn. „bezpieczny przedszkolak”; • Przeprowadzenie konkursu wiedzy o ruchu drogowym w Szkole Podstawowej nr 2.

Źródło: Opracowanie własne EU-CONSULT Sp. z o.o. na podstawie ogólnodostępnych informacji na temat projektu oraz otrzymanych materiałów i rozmów przeprowadzonych z Projektodawcą.

Odbiorcy projektu

Bezpośrednimi adresatami projektu były dzieci z Zespołu Przedszkolnego w Szprotawie, uczniowie Szkoły Podstawowej Nr 2 w Szprotawie oraz mieszkańcy miasta. Pośrednimi odbiorcami projektu była natomiast kadra nauczycielska szkoły i zespołu przedszkolnego.

Przebieg realizacji projektu

Przed realizacją projektu w ramach konsultacji społecznych zebrane zostały informacje od mieszkańców i użytkowników dróg, z których wynikało, że najbardziej niebezpiecznymi drogami wraz z przejściami dla pieszych są: ul. Sobieskiego i ul. Kościuszki w Szprotawie. Wynik zebranych informacji był spójny z danymi policji dotyczącymi wypadków i kolizji oraz ze zgłoszeniami społeczności lokalnej w systemie Krajowej Mapy Zagrożeń Bezpieczeństwa.

Projekt polegał na montażu systemów uspokajania ruchu w obrębie dwóch przejść dla pieszych w mieście Szprotawa – na ul. Sobieskiego i na ul. Kościuszki. W ramach prac

budowlano-montażowych przeprowadzono roboty drogowe i ziemne, położono linie kablowe sterujące i zasilające, zamontowano konstrukcję i sygnalizatory, urządzenie do sterowania ruchem oraz detektory. Ponadto zamontowane zostało oznakowanie pionowe i pomalowano oznakowanie poziome.

Natomiast w ramach działań edukacyjno-profilaktycznych przeprowadzone zostały 4 spotkania dla dzieci pn. „Bezpieczny przedszkolak”, które skierowane były do dzieci Zespołu Przedszkolnego w Szprotawie. Prócz tego przeprowadzono:

- Konkurs wiedzy o ruchu drogowym dla uczniów Szkoły Podstawowej Nr 2 w Szprotawie pn. „Bezpieczna droga do szkoły”;
- Konkurs plastyczny wraz z wystawą pn. „Czerwone światło – stój” dla dzieci Zespołu Przedszkolnego w Szprotawie;
- Konkurs na grę planszową „Znaki drogowe” dla dzieci Zespołu Przedszkolnego w Szprotawie.

Wszyscy uczestnicy chętnie angażowali się w podejmowane działania, nie zgłaszano natomiast żadnych problemów czy trudności.

Mocne i słabe strony projektu

Mocne strony projektu to dobra współpraca partnerów zaangażowanych w jego realizację oraz osiągnięcie wszystkich zakładanych rezultatów. Do najbardziej efektywnych działań należały te, które angażowały dzieci i uczniów, a więc spotkania i konkursy. Za dobre praktyki uznano spotkania edukacyjno-profilaktyczne pn. „Bezpieczny przedszkolak” i konkurs pn. „Bezpieczna droga do szkoły”. Działania te przeprowadzone zostały przez Komisariat Policji w Szprotawie, z kolei nagrody zakupiono w ramach projektu.

W trakcie realizacji zadań nie wystąpiły problemy, które mogłyby w sposób negatywny wpłynąć na efekty projektu.

Osiągnięte rezultaty

Wszystkie zakładane rezultaty projektu zostały osiągnięte. Doposażono 2 przejścia dla pieszych, przeprowadzono 4 zaplanowane spotkania edukacyjno-profilaktyczne dla dzieci w wieku przedszkolnym oraz 3 konkursy. Podniesiono również poziom bezpieczeństwa ruchu drogowego na ul. Sobieskiego i ul. Kościuszki w Szprotawie, a także poziom poczucia bezpieczeństwa w zakresie poruszania się na przejściach dla pieszych na tych ulicach.

Na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych wśród uczestników projektu stwierdzono, że poziom ich świadomości na temat bezpiecznych zachowań wzrósł o 3,32 p.p., natomiast poziom poczucia bezpieczeństwa podniósł się o 2,25 p.p.

Źródło: https://szprotawa.pl/PL/3016/3220/Bezpieczny_przedszkolak/k/ [dostęp: 19.10.2020].

6.5. Projekt pn. „Fonoholizm - hit czy kit? – skala zagrożenia dla powiatu piotrkowskiego”

Informacje ogólne

Organizatorami projektu „Fonoholizm - hit czy kit? – skala zagrożenia dla powiatu piotrkowskiego” było Starostwo Powiatowe w Piotrkowie Trybunalskim oraz Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna (PPP-P) w Piotrkowie Trybunalskim. W jego realizację zaangażowane były następujące instytucje:

- Komenda Miejska Policji w Piotrkowie Trybunalskim;
- Komisariaty Komenda Miejska Policji na terenie Powiatu Piotrkowskiego;
- Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego;
- Szkoły Podstawowe Powiatu Piotrkowskiego;
- Ośrodek Kuratorski przy Sądzie Rejonowym w Piotrkowie Trybunalskim.

W ramach projektu podjęto działania dydaktyczno-profilaktyczne z udziałem szkół z terenu powiatu. Warsztaty poświęcono problematyce szans i zagrożeń związanych z używaniem telefonów komórkowych.

Głównym celem projektu było podniesienie poziomu świadomości uczniów w zakresie szans i zagrożeń związanych z używaniem telefonu komórkowego, jak również poszerzenie wiedzy dotyczącej sposobów radzenia sobie z niewłaściwymi zachowaniami, tj. kształtowanie postaw sprzyjających życiu bez nałogów. Celami szczegółowymi były natomiast:

- Przygotowanie młodych do podejmowania samodzielnych, właściwych decyzji przy pomocy i we współpracy z rodzicami, nauczycielami i specjalistami;
- Nabywanie umiejętności wyrażania własnej opinii (jak radzić sobie z presją otoczenia, nauka asertywności);
- Wyrabianie poczucia odpowiedzialności za siebie i własne zdrowie;
- Wzmacnianie więzi grupowych, tworzenie sieci wsparcia;
- Nabywanie umiejętności postrzegania siebie jako osoby niezależnej, wartościowej.

Jak wynika z informacji uzyskanych od realizatorów projektu, wybór tematyki dotyczącej szans i zagrożeń bezpieczeństwa związanych z korzystaniem z telefonów komórkowych podyktowany był obserwacją otaczającej rzeczywistości i związanych z tym problemów pojawiających się wśród dzieci i młodzieży, a także rodziców, wychowawców i nauczycieli. Projekt ukazywał dwie strony korzystania z telefonu komórkowego – z jednej strony urządzenie, które pomaga, wyręcza, zapewnia rozrywkę i jest nieodłącznym elementem funkcjonowania w XXI w., z drugiej natomiast – urządzenie, które może powodować utratę kontroli nad własnymi poczynaniami, zerwanie kontaktu ze światem rzeczywistym, które stwarzać może zagrożenie dla bezpieczeństwa czy zdrowia. Prowadząc zajęcia w ramach projektu pokazywano, że telefon to nie tylko szanse, ale również zagrożenia. Może on być towarzyszem naszego codziennego życia i ułatwiać nam funkcjonowanie, ale może też prowadzić do uzależnienia – fonoholizmu. W toku działań profilaktycznych przekazywano uczniom wskazówki, jak racjonalnie korzystać z tych urządzeń, kontrolować ich używanie, dokonywać właściwych wyborów lub jak radzić sobie z negatywnymi skutkami złych decyzji. Uczniom pokazywano również, jak reagować, gdy widzą, że któryś z ich rówieśników nadużywa korzystania z telefonu.

Projekt stanowił przede wszystkim nowoczesną formę wskazania młodemu, jak racjonalnie korzystać z telefonu komórkowego oraz jak zapobiegać niekontrolowanemu jego używaniu poprzez odnalezienie alternatywy w aktywnym sposobie spędzania wolnego czasu.

Tabela 8. Studium przypadku projektu pn. „Fonoholizm - hit czy kit? – skala zagrożenia dla powiatu piotrkowskiego”

Cel Programu		Edukacja dla bezpieczeństwa	
Termin realizacji projektu		Od czerwca 2019 roku do czerwca 2020 roku (realizacja w 2020 roku bezkosztowa)	
Wartość dofinansowania projektu		Kwota wnioskowana - 49 739,44 wydatkowana - 49 720,69	
Cel główny projektu		Zwiększenie poziomu świadomości uczniów szkół podstawowych w zakresie szans	

	i zagrożeń związanych z używaniem telefonu komórkowego, jak również poszerzenie wiedzy na temat sposobów radzenia sobie z nieodpowiednimi zachowaniami (kształtowanie postaw sprzyjających życiu bez nałogów).
Działanie podejmowane w ramach projektu	Działania dydaktyczno-profilaktyczne z udziałem szkół z terenu powiatu poświęcone problematyce szans i zagrożeń związanych z używaniem telefonów komórkowych.

Źródło: Opracowanie własne EU-CONSULT Sp. z o.o. na podstawie ogólnodostępnych informacji na temat projektu oraz otrzymanych materiałów i rozmów przeprowadzonych z Projektodawcą.

Odbiorcy projektu

Działania dydaktyczno-profilaktyczne podjęte w ramach projektu skierowane zostały do uczniów klas IV, V i VI szkół podstawowych z terenu powiatu piotrkowskiego (profilaktyka pierwszorzędowa), a także do nauczycieli, wychowawców, rodziców i opiekunów. Objęto nimi łącznie 45 szkół.

Pośrednimi uczestnikami projektu byli pozostali uczniowie szkół podstawowych, rodziny uczniów oraz cała społeczność lokalna.

Przebieg realizacji projektu

Przed przystąpieniem do realizacji projektu nie prowadzono konsultacji społecznych, informacje otrzymywane od przedstawicieli szkół jasno określały zapotrzebowanie na prowadzenie zajęć profilaktycznych z tej tematyki (telefony komórkowe, cyberzagrożenia, cyberuzależnienia). W roku szkolnym, w którym rozpoczęto starania o udział w „Programie ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniej im. Władysława Stasiaka na lata 2018-2020” odnotowano wzrost sygnałów ze szkół o niepokojących zachowaniach dzieci i młodzieży, a związanych z niekontrolowanym korzystaniem z sieci,

komputerów i telefonów komórkowych, w tym zjawisko tzw. „hejtu”. Potrzeba realizacji działań wynikała przede wszystkim z troski o dobro dzieci. Należało wskazać im szanse jakie daje nam telefon komórkowy, ale podkreślić również, że korzystanie z niego niesie ze sobą wiele zagrożeń. Ponadto nauczyciele oczekiwali pomocy w zakresie instruktażu, jak radzić sobie z takimi przypadkami i w jaki sposób podejmować szybkie i skuteczne interwencje, aby chronić dziecko przed tym niebezpieczeństwem. Zapotrzebowanie na realizację działań wynikało ponadto z konieczności poszerzania świadomości rodziców na temat ryzyka związanego z niekontrolowanym korzystaniem z telefonów komórkowych, zwiększanie ich kompetencji, wzmacnianiem relacji z własnym dzieckiem etc.

Realizacja projektu przebiegała w trzech etapach. Etap I obejmował spotkanie z pedagogami szkolnymi, omówienie projektu i zasad wzajemnej współpracy oraz ogłoszenie w szkołach konkursów plastycznych i fotograficznych. W szkołach przeprowadzono również wstępne badania ankietowe. Na tym etapie podpisano porozumienie ze służbami policyjnymi i ustalono zasady współpracy. Nastąpiło podpisanie porozumienia ze Starostwem i ustalenie zasad wzajemnej współpracy, m. in. dotyczące udostępnienia pomieszczeń na spotkania z przedstawicielami szkół i policji. Jeśli chodzi o Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego, podjęcie współpracy obejmowało:

- Promocję projektu w środowisku lokalnym;
- Pomoc w przygotowaniu i wykonaniu materiałów reklamowych;
- Wsparcie merytoryczne w opracowaniu projektu.

II etap, tj. właściwa realizacja projektu, obejmował:

- Zajęcia z uczniami z udziałem przedstawicieli PPP-P i policji;
- Pogadanki dla rodziców z udziałem przedstawicieli PPP-P i policji;
- Spotkania z nauczycielami z udziałem przedstawicieli PPP-P i policji.

Na końcowym etapie odbyły się spotkania z pedagogami szkolnymi, a także ze służbami policyjnymi, obejmujące omówienie wyników działań profilaktycznych. W ramach współpracy ze Starostwem Powiatowym udostępnione zostały pomieszczenia i zaplecze socjalne w celu

zorganizowania spotkania podsumowującego ze wszystkimi uczestnikami projektu. Zapewniono również sprzęt i obsługę audiowizualną.

Z obserwacji organizatorów oraz oceny przeprowadzonego projektu wynika, że wszyscy uczestnicy projektu bardzo chętnie angażowali się w jego realizację, udzielając prowadzącym wsparcia merytorycznego i technicznego podczas prowadzonych działań profilaktycznych. Ponadto projekt spotkał się z pełnym zaangażowaniem uczniów w toku zajęć w szkołach. Uczestniczyli w nich bardzo aktywnie, wykazując się wiedzą na temat zagrożeń, jakie niesie ze sobą niekontrolowane użytkowanie telefonu komórkowego. Uczniowie równie chętnie brali udział w konkursie plastycznym realizowanym w ramach projektu. Nie zaobserwowano, aby którakolwiek z grup biorących udział w projekcie angażowała się w mniejszym stopniu w jego realizację.

Mocne i słabe strony projektu

Mocną stroną realizacji projektu było podniesienie poziomu świadomości użytkowników na temat zagrożeń związanych z nadmiernym i niekontrolowanym korzystaniem z telefonów komórkowych, poszerzenie wiedzy dotyczącej sposobów radzenia sobie z niewłaściwymi zachowaniami oraz ukształtowanie postaw społecznych sprzyjających życiu bez nałogów. Kolejnymi zaletami były: duże zaangażowanie wszystkich uczestników w prowadzone działania, szeroki zasięg działań profilaktycznych, wzmocnienie współpracy z instytucjami wspierającymi projekt oraz uczestniczącymi w działaniach.

Jako słabą stronę projektu wskazano krótki czas przeznaczony na jego realizację.

Osiągnięte rezultaty

Udało się zrealizować wszystkie założone cele projektu, zarówno cel główny, którym było zwiększenie świadomości uczniów szkół podstawowych w zakresie szans i zagrożeń wynikających z korzystania z telefonu komórkowego, a także poszerzenie wiedzy dotyczącej sposobów radzenia sobie z niewłaściwymi zachowaniami – kształtowanie postaw społecznych sprzyjających życiu bez nałogów, jak i poszczególne cele szczegółowe. Dzięki realizowanym działaniom projekt wpłynął na poprawę bezpieczeństwa całej społeczności. Przekazane

informacje służyły nie tylko młodzieży, ale również ich rodzicom i całym rodzinom, najbliższemu otoczeniu, a także nauczycielom, wychowawcom i pedagogom. Realizacja projektu stała się również okazją do podjęcia współpracy z policją, wskazując tym samym na potrzebę realizacji tego typu treści.

Według przeprowadzonych badań 96% uczniów korzystało z telefonów komórkowych. 11% respondentów nie wyobrażało sobie dnia spędzonego bez telefonu, a 27% twierdziło, że zawsze ma, bądź też stara się mieć, go przy sobie. 47% badanych uczniów używało urządzeń od pół godziny do ok. 1 godziny dziennie, a 28% deklarowało, że używają telefonów przez kilka godzin dziennie. Niemal ¼ badanych oceniała samych siebie jako osoby spędzające zbyt dużo czasu na korzystaniu z telefonu, a blisko połowa obserwowała nadużywanie telefonu u rówieśników. Za największe niebezpieczeństwa uznano kontakt z nieznajomymi (19% odpowiedzi) oraz hejt (18%).

Profilaktyka uzależnień będących następstwem niekontrolowanego korzystania z telefonów komórkowych realizowana była poprzez stworzenie alternatyw aktywnego spędzania czasu wolnego.

6.6. Projekt pn. „Bezpieczny TY... Bezpieczna JA! RAZEM BEZPIECZNIEJ w Gminie Osieck! – doświetlenie przejść dla pieszych”

Informacje ogólne

Projekt pn. „Bezpieczny TY... Bezpieczna JA! RAZEM BEZPIECZNIEJ w Gminie Osieck! – doświetlenie przejść dla pieszych” realizowany był przez Gminę Osieck. Podmiotami współpracującymi były:

- Komenda Powiatowa Policji w Otwocku;
- Ochotnicza Straż Pożarna w Pogorzeli;
- Szkoła Podstawowa w Augustówce i w Osiecku;
- Publiczne Przedszkole w Sobienkach;
- Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Osieckie maluchy” w Osiecku;
- Niepubliczne Przedszkole „Leśne Ludki” w Augustówce;

- Gazeta Halootwock.

Współpraca z partnerami oceniana była przez realizatorów projektu bardzo dobrze. Podkreślano ich duże zaangażowanie w podejmowane zadania, udzielanie pomocy i wsparcia, a także użyczanie sprzętu na rzecz działań projektowych.

W ramach projektu zmodernizowane zostały przejścia dla pieszych, co przyczyniło się do podniesienia poziomu poczucia bezpieczeństwa niechronionych uczestników ruchu drogowego. Ponadto, przeprowadzono działania edukacyjne z zakresu udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej z wykorzystaniem defibrylatora. W ramach projektu zrealizowano następujące działania:

- Zmodernizowano lub zbudowano oświetlenie w obrębie 2 przejść dla pieszych;
- W obrębie 4 przejść zamontowano lampy;
- Zakupiono defibrylator AED dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Pogorzeli;
- Przeprowadzono cykl warsztatów, szkoleń dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych mieszkańców gminy, na temat bezpieczeństwa na drodze oraz udzielania pierwszej pomocy.

Tabela 9. Studium przypadku projektu pn. „Bezpieczny TY... Bezpieczna JA! RAZEM BEZPIECZNIEJ w Gminie Osieck! – doświetlenie przejść dla pieszych”

Cel Programu	Bezpieczne przejścia dla pieszych (mikroprojekt)
Termin realizacji projektu	Od maja do grudnia 2019 r.
Wartość całkowita projektu	25 000 zł
Wartość dofinansowania projektu	25 000 zł
Cel główny projektu	Poprawa poziomu bezpieczeństwa niechronionych uczestników ruchu drogowego, a także pogłębianie współpracy między społecznością lokalną a jednostkami

	odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo w gminie.
Działanie podejmowane w ramach projektu	• Modernizacja/budowa oświetlenia w obrębie 2 przejść dla pieszych; • Montaż lamp w obrębie 4 przejść dla pieszych; • Zakup defibrylatora AED dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Pogorzeli; • Przeprowadzenie cyklu warsztatów i szkoleń dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych mieszkańców gminy, na temat bezpieczeństwa na drodze oraz udzielania pierwszej pomocy.

Źródło: Opracowanie własne EU-CONSULT Sp. z o.o. na podstawie ogólnodostępnych informacji na temat projektu oraz otrzymanych materiałów i rozmów przeprowadzonych z Projektodawcą.

Odbiorcy projektu

Projekt skierowano przede wszystkim do dzieci i młodzieży, ale także do wszystkich mieszkańców gminy Osieck, którzy korzystać będą ze zmodernizowanych przejść dla pieszych.

Przebieg realizacji projektu

Mimo że przed przystąpieniem do realizacji projektu nie przeprowadzano specjalnych konsultacji społecznych, co roku w gminie organizowana jest debata dotycząca bezpieczeństwa i przy okazji ostatniego spotkania przejawiały się postulaty związane z wymienionymi przejściami. W debacie brali udział m.in. przedstawiciele służb policyjnych, zarządu dróg, dzielnicowy, radni, przewodniczący rady gminy. Wyniki debaty miały więc realny wpływ na kształt działań podejmowanych w ramach projektu.

Projekt polegał na doświetleniu przejść dla pieszych w obrębie najbardziej uczęszczanych dróg wojewódzkich na terenie gminy Osieck, w Osiecku i Pogorzeli. Ponadto doposażono jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej, zakupiony został samochód defibrylator. W celu podniesienia poziomu świadomości mieszkańców odbył się również szereg spotkań edukacyjno-informacyjnych, akcji informacyjnych, warsztatów dotyczących pierwszej pomocy, bezpieczeństwa, wykorzystania i znaczenia oznaczeń odblaskowych.

Wszyscy uczestnicy, jak i partnerzy projektu chętnie angażowali się w jego realizację.

Mocne i słabe strony projektu

Jako mocną stronę i dobrą praktykę projektu wskazano zaangażowanie podmiotów współpracujących przy jego realizację oraz otwarcie się na społeczność lokalną. Projekt nie miał jedynie wymiaru praktycznego dzięki zakupieniu odpowiedniego sprzętu, ale w sposób realny przełożył się na podniesienie poziomu świadomości mieszkańców na temat odpowiedzialności i bezpieczeństwa na drogach. Dobrą praktyką okazało się podejmowanie wspólnych działań przedstawicieli właściwych instytucji z mieszkańcami.

Niewielkim problemem okazało się dotrzymanie wszystkich założonych terminów z uwagi na krótki okres realizacji projektu, co jednak udało się rozwiązać bez znacznych trudności. Nie wpłynęło to na efektywność podejmowanych działań.

Osiągnięte rezultaty

Ogółem, cele zakładane w ramach projektu zostały osiągnięte w 100%. Realizacja projektu przyczyniła się do poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Na początku i na końcu realizacji projektu przeprowadzone zostały badania ankietowe wśród uczestników. Z analizy ankiet wynika, że wzrósł poziom świadomości uczestników projektu o 32% oraz zwiększył się poziom poczucia bezpieczeństwa do 76%.

6.7. Projekt pn. „Poprawa bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w ruchu drogowym przy placówkach oświatowych poprzez modernizację i doposażenie czterech przejść dla pieszych na terenie gminy Kocmyrzów-Luborzyca w miejscowości Wysiołek Luborzycki, Goszyce i Prusy”

Informacje ogólne

Projekt pn. „Poprawa bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w ruchu drogowym przy placówkach oświatowych poprzez modernizację i doposażenie czterech przejść dla pieszych na terenie gminy Kocmyrzów-Luborzyca w miejscowości Wysiołek Luborzycki, Goszyce i Prusy” realizowany był przez Urząd Gminy Kocmyrzów-Luborzyca. Nie współpracowano z innymi podmiotami.

Projekt miał na celu zmianę organizacji ruchu drogowego wskutek przebudowy i doposażenia wytypowanych przejść dla pieszych, znajdujących się w ciągu często uczęszczanej drogi, a w niedalekiej odległości od placówek oświatowych. Zrealizowanie inwestycji miało pozwolić na uspokojenie ruchu na tym obszarze i umożliwienie bezpiecznego przedostania się na drugą stronę drogi.

Projekt obejmował zakup i montaż oznakowania pionowego i poziomego w celu utworzenia 4 aktywnych przejść dla pieszych w 4 miejscach w 3 miejscowościach w gminie Kocmyrzów-Luborzyca: w miejscowości Wysiołek Luborzycki, Goszyce i Prusy. Prace polegały na montażu aktywnych znaków D6, znaków fluorescencyjnych, radarowego wyświetlacza pomiaru prędkości przy jednym z przejść, wykonaniu i modernizacji ostrzegawczej w linii wibracyjnych i wykonaniu pasów białych - czerwonych oraz montażu przed każdym z pasów zebranych, aktywnych elementów odblaskowych tzw. „kocich oczek”. Urządzenia te i ich montaż spełniały wymagania określone w obowiązujących przepisach, normach unijnych oraz instrukcjach.

Tabela 10. Studium przypadku projektu pn. „Bezpieczni piesi w Rykach”

Cel Programu	
Termin realizacji projektu	Od września do listopada 2019 r.
Wartość całkowita projektu	135 379,36 zł
Wartość dofinansowania projektu	100 000 zł
Cel główny projektu	Podniesienie poziomu bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w ruchu drogowym w pobliżu placówek oświatowych poprzez modernizację i doposażenie 4 przejść dla pieszych na terenie gminy Kocmyrów-Luborzyca w miejscowościach: Wysiołek Luborzycki, Goszyce i Prusy.
Działanie podejmowane w ramach projektu	Zakup i montaż oznakowania pionowego i poziomego w celu utworzenia 4 aktywnych przejść dla pieszych.

Źródło: Opracowanie własne EU-CONSULT Sp. z o.o. na podstawie ogólnodostępnych informacji na temat projektu oraz otrzymanych materiałów i rozmów przeprowadzonych z Projektodawcą.

Odbiorcy projektu

Adresatami projektu byli uczniowie szkół, dzieci przedszkolne i dzieci ze żłobka wraz z opiekunami. Pośrednio z realizowanych działań skorzystała również młodzież uczęszczająca na zajęcia do Centrum Kultury i Promocji, zlokalizowanego w pobliżu tych przejść, dzieci korzystające z placów zabaw, a także wszyscy mieszkańcy, pasażerowie komunikacji zbiorowej czy nauczyciele.

Przebieg realizacji projektu

Przed przystąpieniem do realizacji działań projektowych nie przeprowadzono konsultacji społecznych. Podjęte prace polegały na modernizacji i doposażeniu wybranych przejść w miejscowościach Wysiołek Luborzycki, Goszyce i Prusy poprzez montaż aktywnych znaków D6, kocich oczek, radarowego wyświetlacza, modernizacji linii ostrzegawczych, wibracyjnych itp.

Realizacja projektu przebiegła bez problemów czy trudności, nie zgłaszano również negatywnych uwag w tym zakresie. Przeciwnie, mieszkańcy pozytywnie podchodzili do wprowadzonych udogodnień.

Mocne i słabe strony projektu

Zmodernizowanie przejść dla pieszych poprawiło widoczność i zwiększyło poziom bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Również mieszkańcy wskazywali, że są zadowoleni z przeprowadzonych modernizacji.

Nie wskazano na problemy czy słabe strony projektu.

Osiągnięte rezultaty

Zakładanym rezultatem projektu było stworzenie bezpiecznego przejścia dla pieszych w pobliżu placówek oświatowych. Rezultatem rzeczywistym była poprawa bezpieczeństwa pieszych w ruchu drogowym, ograniczenie liczby niebezpiecznych zdarzeń z udziałem pieszych. Montaż radarowego wyświetlacza zwiększył również uważność kierowców na prędkość pojazdu i poskutkowało wypracowaniem przez nich nawyku zwalniania przed przejściami dla pieszych.

Zgodnie z wynikami badań ankietowych wśród uczestników projektu nastąpił wzrost poziomu poczucia bezpieczeństwa z poziomu 53,7% przed jego realizacją do 69,8%. Nastąpiła poprawa poziomu bezpieczeństwa na drogach i w obrębie przejść dla pieszych.

Źródło: <https://www.kocmyrzow-luborzyca.ug.gov.pl/o-gminie/aktualnosci/razem-bezpieczniej-poprawa-bezpieczenstwa-przy-szkolach/> [dostęp: 13.11.2020].

6.8. Projekt pn. „RAZEM DLA BEZPIECZEŃSTWA – kompleksowe działania na rzecz społeczności lokalnych Powiatu Prudnickiego – ETAP IV”

Informacje ogólne

Projekt pn. „RAZEM DLA BEZPIECZEŃSTWA – kompleksowe działania na rzecz społeczności lokalnych Powiatu Prudnickiego – ETAP IV” realizowany był przez Powiat Piotrkowski. Podmiotami współpracującymi były:

- Komenda Powiatowa Policji w Prudniku;
- Komenda Powiatowa Państwowej Służby Pożarnej w Prudniku;
- Zakład Karny w Nysie/ Oddział Zewnętrzny w Prudniku;
- Prudnickie Centrum Medyczne S.A. w Prudniku;
- Wolontariusze „Powiatowego Klubu Ośmiu”;
- Placówki oświatowe Powiatu Prudnickiego.

Projekt polegał na podjęciu wielopłaszczyznowych, kompleksowych działań na rzecz wzrostu bezpieczeństwa społeczności lokalnych poprzez przeciwdziałanie zjawiskom patologii wśród dzieci i młodzieży, zwiększenie bezpieczeństwa w miejscach publicznych, tworzenie bezpiecznych miejsc dla pieszych oraz edukację dla bezpieczeństwa zarówno dzieci, młodzieży, jak i seniorów. Miał on na celu poprawienie poziomu bezpieczeństwa lokalnych społeczności Powiatu Prudnickiego i stanowił kontynuację projektu z 2016, 2017 i 2018 roku. Podjęte działania obejmowały:

- Przeciwdziałanie zjawiskom patologii oraz ochronę dzieci i młodzieży, w tym przeciwdziałanie hejtowi i mowie nienawiści, jak również zapobieganie i przeciwdziałanie uzależnieniu od narkotyków i dopalaczy (działanie priorytetowe);
- Zwiększanie poziomu bezpieczeństwa w miejscach publicznych;
- Tworzenie bezpiecznych przejść dla pieszych;
- Edukację dla bezpieczeństwa dzieci i młodzieży, jak również osób dorosłych, ze szczególnym uwzględnieniem seniorów.

Projekt obejmował propagowanie idei wolontariatu i pozyskiwanie nowych wolontariuszy. Ujęto w nim także działania skierowane do funkcjonariuszy policji, doskonalące ich kompetencje w zakresie:

- Radzenia sobie z obsługą zdarzeń drogowych;
- Właściwej obsługi zdarzeń drogowych, w tym zabezpieczania miejsca zdarzenia, udzielania pierwszej pomocy czy zabezpieczania śladów kryminalistycznych;
- Komunikacji i mediacji w kryzysowych sytuacjach.

Ponadto, zakupione zostały:

- Dwa defibrylatory;
- Mobilne centrum monitoringu;
- Mobilne miasteczko ruchu drogowego;

Przeznaczono również środki na budowę oświetlenia ulicznego na przejścia dla pieszych.

Tabela 11. Studium przypadku projektu pn. „RAZEM DLA BEZPIECZEŃSTWA – kompleksowe działania na rzecz społeczności lokalnych Powiatu Prudnickiego – ETAP IV”

Cel Programu	Przeciwdziałanie zjawiskom patologii oraz ochrona dzieci i młodzieży
	Bezpieczeństwo w miejscach publicznych ze szczególnym uwzględnieniem tworzenia lokalnych systemów bezpieczeństwa
	Edukacja dla bezpieczeństwa
Termin realizacji projektu	Od 01.05.2019 r. do 31.12.2019 r.
Wartość całkowita projektu	135 000 zł
Wartość dofinansowania projektu	100 000 zł

Cel główny projektu	Poprawa poziomu bezpieczeństwa społeczności lokalnych Powiatu Prudnickiego.
Działanie podejmowane w ramach projektu	• Przeciwdziałanie zjawiskom patologii oraz ochronę dzieci i młodzieży, w tym przeciwdziałanie hejtowi i mowie nienawiści, jak również zapobieganie i przeciwdziałanie uzależnieniu od narkotyków i dopalaczy (działanie priorytetowe); • Zwiększanie poziomu bezpieczeństwa w miejscach publicznych; • Tworzenie bezpiecznych przejść dla pieszych; • Edukację dla bezpieczeństwa dzieci i młodzieży, jak również osób dorosłych, ze szczególnym uwzględnieniem seniorów.

Źródło: Opracowanie własne EU-CONSULT Sp. z o.o. na podstawie ogólnodostępnych informacji na temat projektu oraz otrzymanych materiałów i rozmów przeprowadzonych z Projektodawcą.

Odbiorcy projektu

Adresatem projektu byli przede wszystkim uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych, a także wolontariusze Powiatowego Klubu Ośmiu, funkcjonariusze ogniwa ruchu drogowego Komendy Powiatowej Policji w Prudniku, kadra pedagogiczna szkół i rodzice uczniów, jak również wszyscy mieszkańcy powiatu prudnickiego.

Przebieg realizacji projektu

Projekt opierał się na diagnozie środowiska szkolnego oraz uwagach i propozycjach zgłaszanych przez dyrektorów i pedagogów szkolnych, analizie programów wychowawczo-profilaktycznych w szkołach, zestawieniach statystycznych przekazanych przez policję w Prudniku, analizie wniosków wynikających ze stałej współpracy z zarządcami dróg i instytucjami zajmującymi się problematyką bezpieczeństwa w ruchu drogowym, zestawieniach wniosków i postulatów przekazanych przez radnych i artykułach prasowych dotyczących bezpieczeństwa w powiecie prudnickim. W sposób realny diagnoza ta przełożyła się na końcowy kształt projektu.

Wśród podjętych działań znalazły się przede wszystkim zajęcia pozalekcyjne dla uczniów. Projekt obejmował również inne działania, zarówno o charakterze miękkim, jak i twardym, w tym działania wspierające wolontariuszy, debaty oxfordzkie, konkursy dla dzieci dotyczące bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Przeprowadzono również kampanie w zakresie odblasków i w zakresie udzielania pierwszej pomocy, w tym kampanię „Świeć odblaskiem – daj się zauważyć” polegającą na rozdawaniu odblasków różnym grupom mieszkańców, dzieciom i seniorom. Kolejnym z działań była wspólna akcja policji, straży pożarnej i ratownictwa „Lekcja pierwszej pomocy zamiast mandatu”, gdzie kierowcy uczyli się prowadzenia resuscytacji krążeniowo-oddechowej. Przeprowadzono również wojewódzki turniej rowerowy dla uczniów klas specjalnych, gdzie dzieci uczyły się zasad bezpiecznego poruszania się. Uczniowie klas mundurowych przeszli szkolenia w zakresie prawidłowego zabezpieczania miejsca wypadku drogowego. Zakupiono miasteczko ruchu drogowego, gdzie najmłodszy mogą uczyć się zasad poruszania i znaków drogowych, a także mogą zdawać test na kartę rowerową. Kupiono także defibrylatory, które zamontowane zostały w miejscach publicznych i mobilne centrum monitoringu, które przekazano Komendzie Powiatowej Policji. Zamontowane zostało również oświetlenie uliczne na przejściu dla pieszych w często uczęszczanym miejscu. Odbyły się również szkolenia dla funkcjonariuszy ogniwa ruchu drogowego, doskonalące ich umiejętności z zakresu psychologicznych aspektów radzenia sobie w sytuacjach traumatycznych, komunikacji, mediacji oraz prawidłowych sposobów dopełnienia czynności służbowych.

Wszyscy uczestnicy wykazywali się bardzo dużym zainteresowaniem i zaangażowaniem w realizowane działania.

Mocne i słabe strony projektu

Mocną stroną projektu była jego kompleksowość i wielopłaszczyznowość. Według realizatorów projektu najbardziej efektywne były działania, które dotyczyły poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym. W ramach dobrych praktyk wskazywano przede wszystkim akcję dla kierowców – „Lekcja pierwszej pomocy zamiast mandatu”, która cieszyła się dużym uznaniem.

Słabą stroną projektu była jego niska wartość w wymiarze finansowym, niewystarczająca w porównaniu z potrzebami w zakresie bezpieczeństwa. Jak podkreślono, powtarzającym się problemem był również zbyt krótki okres czasu przeznaczony na realizację działań projektowych. Mimo to udało się jednak zrealizować zaplanowane działania.

Osiągnięte rezultaty

W ramach projektu udało się zrealizować wszystkie zakładane cele. Na początku i na końcu realizacji projektu przeprowadzone zostały badania ankietowe wśród uczestników. Analiza ankiet wskazuje, że poziom świadomości uczestników na temat bezpiecznych zachowań wzrósł o 40 p.p. (z poziomu 31% do 71%). Natomiast poziom poczucia bezpieczeństwa wzrósł o 2 p.p. (z poziomu 52% do 54%).

Zdaniem realizatorów projekt wpłynął na poprawę bezpieczeństwa mieszkańców. Ponadto zarówno uczestnicy, jak i realizatorzy pozytywnie wypowiadali się o podjętych działaniach.

Wartością dodaną projektu, było zainteresowanie ze strony mediów, które dostrzegły film zamieszczony na stronach internetowych Komendy Powiatowej Policji, nakręcony wspólnie z ratownictwem medycznym i ze strażą pożarną w zakresie zabezpieczenia miejsca wypadku. Fragmenty filmu będą ukazane w programie „W akcji” – projekt przyczynił się więc do szerzenia problematyki bezpieczeństwa w ruchu drogowym na skalę całego kraju.

7. Podsumowanie

W oparciu o analizę projektów realizowanych w ramach „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań *Razem bezpieczniej* im. Władysława Stasiaka na lata 2018-2020” przygotowano następujące wnioski końcowe i rekomendacje za rok 2019.

Obszar badania: Realizacja projektów

Wnioski:

- Liczba realizowanych projektów pozostaje wysoka (104 projekty w porównaniu do 105 w roku 2018), z powodu dużej liczby Projektodawców wiele wniosków zostało odrzuconych. W przypadku jednego województwa (łódzkiego) wycofano projekt, a środki przeznaczone na jego realizację przekazano na działanie z listy rezerwowej;
- Podobnie jak w latach poprzednich, projekty realizowane były głównie przez jednostki samorządu terytorialnego;
- Obszar realizacji projektów obejmował przede wszystkim gminy i miasta;
- Realizowane projekty wpisywały się we wszystkie cele szczegółowe Programu;
- Realizację zdecydowanej większości projektów poprzedzała analiza problemów i potrzeb lokalnych, dzięki czemu podjęte działania pozwoliły rozwiązać zdiagnozowane trudności i zaspokoić istniejące potrzeby;
- Podejmowane działania miały w większości charakter edukacyjny i informacyjny. Stosunkowo duży był również udział projektów skoncentrowanych na działaniach infrastrukturalnych;
- Głównymi beneficjentami projektów byli: uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych, wszystkich mieszkańców danego obszaru, nauczycieli i rodziców.

Rekomendacje:

- Rekomenduje się kontynuację działań podejmowanych w ramach Programu, który dotyczył będzie tak działań miękkich, jak również infrastrukturalnych, i kierowany będzie do różnorodnych grup odbiorców, by w jak najszerszym zakresie odpowiedzieć na występujące problemy i potrzeby społeczności lokalnych;

- Rekomenduje się zwiększenie liczby projektów przeznaczonych do realizacji, by móc zaspokoić potrzeby zgłaszane przez mieszkańców oraz przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego, w związku z tym zaleca się rozważenie zwiększenia środków przeznaczanych na realizację projektów.

Obszar badania: Efektywność realizowanych projektów

Wnioski:

- Wszystkie zrealizowane projekty umożliwiły osiągnięcie zamierzonych na etapie opracowywania wniosku o dofinansowanie efektów. Ponadto w przypadku części realizowanych działań uzyskano dodatkowe efekty, m.in. pogłębienie wzajemnych relacji między poszczególnymi grupami odbiorców, nawiązanie współpracy z instytucjami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo czy aktywizacja społeczności lokalnej;
- Ze względu na zróżnicowanie grup odbiorców projektów, stopień oddziaływania realizowanych przedsięwzięć był wysoki;
- W celu monitorowania efektów projektu korzystano najczęściej z metody obserwacji, stosunkowo często wykorzystywano również statystyki służb bezpieczeństwa czy metodę badań ankietowych;
- W przypadku realizacji 12 projektów natrafiono na trudności natury organizacyjnej, biurokratycznej, finansowej czy sprawozdawczej;
- Działania realizowane w ramach projektów w większości uznawano za bardzo skuteczne. Nie pojawiały się odpowiedzi Projektodawców świadczące o braku ich efektywności.

Rekomendacje:

- Rekomenduje się kontynuację działań podejmowanych w ramach Programu w kolejnych latach;

- Rekomenduje się rozważenie zwiększenia puli środków przeznaczonych na finansowanie Programu *Razem bezpieczniej* w celu rozszerzenia stopnia jego oddziaływania.

Obszar badania: Użyteczność Programu

Wnioski:

- Zrealizowane projekty przyniosły trwałe efekty;
- Podjęte działania przyczyniły się do zwiększenia realnego poziomu bezpieczeństwa oraz poczucia bezpieczeństwa w społeczności, w której były przeprowadzane, nie tylko w opinii Projektodawców, ale również beneficjentów;
- Podejmowane działania lokalne przyczyniły się do wzrostu poziomu wiedzy odbiorców dotyczącej bezpiecznych zachowań oraz odpowiedzialności prawnej w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego;
- Realizacja projektów przyczyniła się również do poprawy wizerunku służb policyjnych i podniesienia poziomu zaufania wobec ich przedstawicieli.

Rekomendacje:

- W związku z wysoką skutecznością, trwałością i użytecznością realizowanych projektów, rekomenduje się kontynuację Programu w kolejnych latach.

Obszar badania: Zarządzanie Programem

Wnioski:

- Wszystkie z elementów Programu *Razem bezpieczniej* oceniane były przez Projektodawców bardzo dobrze, zwłaszcza współpraca z zespołem wojewódzkim – koordynatorem. Wysoko oceniano także koordynację i zarządzanie, realizację projektów i przepływ informacji czy ocenę wniosków;
- Podobnie jak w latach poprzednich, największym problemem był późny termin ogłaszania konkursu, a także długi okres weryfikacji projektów i oczekiwania

na środków. Skutkowało to niewielką ilością czasu przeznaczanego na realizację zaplanowanych działań.

Rekomendacje:

- Zaleca się wcześniejsze ogłaszanie konkursu oraz przyspieszenie procedury weryfikacji wniosków i przekazywania środków finansowych dla projektów wyznaczonych do realizacji;
- Rekomenduje się wydłużenie czasu przeznaczanego na realizację projektów.

Obszar badania: Finansowanie Programu

Wnioski:

- W związku ze znaczną liczbą zgłaszanych wniosków, wiele potrzebnych projektów musiało zostać odrzuconych;
- W przypadku licznych projektów problemem okazał się długi okres oczekiwania na przyznanie dofinansowania, co przekładało się na niewielką ilość czasu przeznaczanego na realizację działań.

Rekomendacje:

- Rekomenduje się przyspieszenie procedur związanych z weryfikacją wniosków i wcześniejsze przekazywanie środków projektom wybranym do realizacji;
- Zaleca się zwiększenie ilości środków finansowych przeznaczonych na realizację Programu *Razem bezpieczniej*, co umożliwi realizację większej liczby projektów i zaspokojenie potrzeb lokalnych społeczności w większym stopniu.

Obszar badania: Promocja Programu

Wnioski:

- Promocja Programu *Razem Bezpieczniej* nie jest wystarczająca, w tym informacja dotycząca możliwości ubiegania się o środki w jego ramach.

Rekomendacje:

- Rekomenduje się zintensyfikowanie działań informacyjnych i promocyjnych dotyczących Programu.

8. Wzory narzędzi badawczych

8.1. Wzór kwestionariusza ankiety internetowej (CAWI) skierowanej do realizatorów projektów

WPROWADZENIE																	
Szanowni Państwo, Firma EU-CONSULT Sp. z o.o. na zlecenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji prowadzi obecnie badanie efektywności projektów lokalnych w ramach „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań <i>Razem bezpieczniej</i> im. Władysława Stasiaka na lata 2018-2020”, skierowanego do Projektodawców z roku 2019. W związku z powyższym prosimy o wzięcie udziału w badaniu ankietowym i udzielenie szczerych i wyczerpujących odpowiedzi na zadawane pytania. Prosimy o wybranie jednej odpowiedzi, o ile w pytaniu nie zaznaczono innej możliwości.																	
CZĘŚĆ WŁAŚCIWA ANKIETY																	
1. Proszę wpisać nazwę projektu:																	
2. Proszę zaznaczyć nazwę województwa, na terenie którego zrealizowano projekt: <table border="0"> <tbody> <tr> <td>a) Dolnośląskie</td> <td>i) Podkarpackie</td> </tr> <tr> <td>b) Kujawsko-pomorskie</td> <td>j) Podlaskie</td> </tr> <tr> <td>c) Lubelskie</td> <td>k) Pomorskie</td> </tr> <tr> <td>d) Lubuskie</td> <td>l) Śląskie</td> </tr> <tr> <td>e) Łódzkie</td> <td>m) Świętokrzyskie</td> </tr> <tr> <td>f) Małopolskie</td> <td>n) Warmińsko-mazurskie</td> </tr> <tr> <td>g) Mazowieckie</td> <td>o) Wielkopolskie</td> </tr> <tr> <td>h) Opolskie</td> <td>p) Zachodniopomorskie</td> </tr> </tbody> </table>		a) Dolnośląskie	i) Podkarpackie	b) Kujawsko-pomorskie	j) Podlaskie	c) Lubelskie	k) Pomorskie	d) Lubuskie	l) Śląskie	e) Łódzkie	m) Świętokrzyskie	f) Małopolskie	n) Warmińsko-mazurskie	g) Mazowieckie	o) Wielkopolskie	h) Opolskie	p) Zachodniopomorskie
a) Dolnośląskie	i) Podkarpackie																
b) Kujawsko-pomorskie	j) Podlaskie																
c) Lubelskie	k) Pomorskie																
d) Lubuskie	l) Śląskie																
e) Łódzkie	m) Świętokrzyskie																
f) Małopolskie	n) Warmińsko-mazurskie																
g) Mazowieckie	o) Wielkopolskie																
h) Opolskie	p) Zachodniopomorskie																
3. Obszar realizacji projektu: a) Osiedle b) Kilka osiedli c) Sołectwo d) Miasto e) Gmina f) Kilka gmin g) Powiat h) Województwo i) Inne (jakie?)																	
4. Rodzaj podmiotu/instytucji realizującej projekt: a) Jednostka samorządu terytorialnego (JST) b) Organizacja pozarządowa (NGO) c) Inne, jakie?																	

5. Kto był odbiorcą działań realizowanych w ramach projektu? (Proszę zaznaczyć wszystkie właściwe odpowiedzi.)

- a) Przedszkolaki
- b) Uczniowie szkół podstawowych i gimnazjalnych
- c) Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych
- d) Nauczyciele
- e) Dyrekcja placówek oświatowych
- f) Rodzice
- g) Osoby starsze
- h) Funkcjonariusze służb, instytucji i organizacji działających na rzecz bezpieczeństwa
- i) Wszyscy mieszkańcy danego obszaru
- j) Przedsiębiorcy
- k) Inne, jakie?.....

6. Czy przed przystąpieniem do realizacji projektu, przeprowadzili Państwo analizę problemów i potrzeb lokalnych?

- a) Tak – Jakie były wyniki przeprowadzonej diagnozy?
.....
- b) Nie – Dlaczego? .....(Proszę przejść do pytania 8.)

7. Czy na skutek realizacji projektu, udało się Państwu rozwiązać zdiagnozowane problemy?

- a) Zdecydowanie tak
- b) Raczej tak
- c) Raczej nie
- d) Zdecydowanie nie
- e) Trudno powiedzieć

8. W ramach którego obszaru tematycznego Programu *Razem bezpieczniej* realizowali Państwo projekt? (Jeśli projekt obejmował kilka obszarów, proszę wskazać priorytetowy.)

- a) Cel szczegółowy nr 1: Doskonalenie umiejętności funkcjonariuszy służb, instytucji i organizacji działających w zakresie bezpieczeństwa publicznego m.in. przez organizowanie szkoleń i warsztatów
- b) Cel szczegółowy nr 1: Przedsięwzięcia na rzecz bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej, z uwzględnieniem działań na rzecz przeciwdziałania patologiom społecznym oraz poprawy infrastruktury bezpieczeństwa w ruchu drogowym i w środkach transportu publicznego
- c) Cel szczegółowy nr 1: Promowanie efektywnych metod i środków zabezpieczania mienia
- d) Cel szczegółowy nr 2: Przedsięwzięcia mające na celu poprawę infrastruktury bezpieczeństwa pieszych w ruchu drogowym poprzez modernizację/ przebudowę/ doposażenie miejsc/ lokalizacji o dużym natężeniu ruchu pieszych, takich jak szkoła, szpital, obiekt sportowy itp
- e) Cel szczegółowy nr 2: Działania edukacyjno-profilaktyczne mające na celu uświadamianie wszystkich uczestników ruchu drogowego, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, młodzieży, seniorów i kierowców, o prawidłowym zachowaniu się na przejściach dla pieszych/ w okolicach przejść dla pieszych
- f) Cel szczegółowy nr 3: Inicjowanie zadań mających wpływ na bezpieczeństwo i kształtowanie pozytywnych postaw dzieci i młodzieży, w tym działania z zakresu tworzenia lub rewitalizacji miejsc i obiektów przeznaczonych dla dzieci i młodzieży;

- g) Cel szczegółowy nr 3: Angażowanie społeczności lokalnej do działań zapewniających bezpieczeństwo dzieci i młodzieży, w tym działań profilaktycznych, ochrony przed alkoholem, narkotykami, środkami zastępczymi i nowymi substancjami psychoaktywnymi, tzw. dopalaczami, oraz przed przemocą;
- h) Cel szczegółowy nr 3: Popularyzacja wśród dzieci i młodzieży profilaktyki rówieśniczej oraz wolontariatu na rzecz bezpieczeństwa, promocji zdrowia i profilaktyki zachowań ryzykownych (alkohol, narkotyki);
- i) Cel szczegółowy nr 3: Organizowanie akcji i inicjatyw ukierunkowanych na zagospodarowanie czasu wolnego (zajęcia pozaszkolne, przedsięwzięcia edukacyjne, zajęcia plenerowe, zajęcia sportowe itp.) mających na celu przeciwdziałanie agresji, przemocy i patologii wśród dzieci i młodzieży
- j) Cel szczegółowy nr 3: Inicjowanie i realizacja przedsięwzięć zmierzających do przeciwdziałania przemocy, ograniczenia dostępu dzieci i młodzieży do alkoholu, papierosów, środków odurzających, w tym przeciwdziałanie narkomanii oraz ograniczanie dostępu do substancji psychoaktywnych, tzw. dopalaczy
- k) Cel szczegółowy nr 3: Organizowanie debat społecznych, warsztatów, spotkań oraz innych przedsięwzięć z zakresu bezpieczeństwa dzieci i młodzieży
- l) Cel szczegółowy nr 4: Edukacja dla bezpieczeństwa dzieci i młodzieży m.in. z zakresu cyberprzestrzeni, ruchu drogowego, szkodliwości substancji psychoaktywnych (alkohol, narkotyki, tzw. dopalacze) oraz patologii społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem przemocy rówieśniczej, również powodowanej stereotypami i uprzedzeniami
- m) Cel szczegółowy nr 4: Inicjowanie wspólnych działań aktywizujących społeczność lokalną do współpracy w obszarze bezpieczeństwa i porządku publicznego, w szczególności przeciwdziałanie patologiom, przemocy, ograniczanie dostępu do narkotyków, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych, tzw. dopalaczy, oraz alkoholu dla osób niepełnoletnich
- n) Cel szczegółowy nr 4: Upowszechnianie wiedzy i dobrych praktyk w zakresie stosowania zasad bezpiecznego zachowania, w tym bezpieczeństwa seniorów

9. Proszę wskazać wszystkie działania, jakie zaplanowali Państwo do zrealizowania w ramach projektu (możliwość zaznaczenia kilku odpowiedzi):

- a) Analizy i badania
- b) Działania edukacyjne dla dorosłych
- c) Działania edukacyjne dla dzieci i młodzieży
- d) Działania legislacyjne
- e) Działania prewencyjne patrolowe, porządkowe i kontrolne Policji i służb ochrony bezpieczeństwa
- f) Informacja i promocja
- g) Kampanie społeczne
- h) Konferencje, seminaria
- i) Szkolenia, warsztaty
- j) Publikacje edukacyjne
- k) Rozwój i nawiązywanie partnerstwa między różnymi instytucjami
- l) Wydarzenia lokalne – festyny, spotkania
- m) Modernizacja i przebudowa przejść dla pieszych
- n) Instalacja monitoringu
- o) Instalacja oświetlenia

p) Instalacja oznakowania drogowego   q) Zmiana organizacji ruchu drogowego   r) Inne, jakie?.....
10. Jakie były oczekiwane efekty projektu? (Proszę je wymienić.)   .....
11. Jakie metody monitoringu (i źródła weryfikacji) efektów projektu zostały wykorzystane w Państwie projekcie? (możliwość zaznaczenia kilku odpowiedzi)   a) Statystyki Policji, Straży Miejskiej i/lub Państwowej Straży Pożarnej   b) Obserwacja   c) Sonda uliczna   d) Ankiety bezpośrednio w wersji papierowej udostępnione w miejscach publicznych   e) Ankiety elektroniczne   f) Testy przed i po interwencji   g) Spotkania monitorujące   h) Listy obecności   i) Wywiady (np. z nauczycielami, psychologami)   j) Analiza danych wtórnych (źródła internetowe, publikacje zwarte, media, inne)   k) Inne, jakie?.....
12. Czy udało się Państwu osiągnąć zakładane efekty?   a) Zdecydowanie tak (100%)   b) Raczej tak (99-75%)   c) Raczej nie (74-50%)   d) Zdecydowanie nie (poniżej 50%)
13. Czy uzyskali Państwo efekty projektu, których nie przewidziano na etapie pisania wniosku o dofinansowanie?   a) Tak – Jakie?.....   b) Nie
14. Czy podczas realizacji projektu natrafili Państwo na problemy?   a) Tak   b) Nie (Proszę przejść do pytania 16.)
15. Jakiego rodzaju problemy pojawiły się podczas realizacji projektu?   a) Organizacyjne – proszę je wymienić: .....   b) Finansowe – proszę je wymienić: .....   c) Sprawozdawcze – proszę je wymienić: .....   d) Biurokratyczne – proszę je wymienić: .....   e) Inne – Jakie?

.....					
16. Jak Pan/i ocenia zrealizowane w ramach projektu działania? Czy były one skuteczne?					
a) Zdecydowanie tak					
b) Raczej tak					
c) Raczej nie					
d) Zdecydowanie nie					
e) Trudno powiedzieć					
17. Czy według Pan/i efekty zrealizowanego przez Państwa projektu będą trwałe?					
a) Zdecydowanie tak					
b) Raczej tak					
c) Raczej nie					
d) Zdecydowanie nie					
e) Trudno powiedzieć					
18. Czy Pan/i zdaniem projekt przyczynił się do zwiększenia realnego bezpieczeństwa społeczności, dla której był realizowany?					
a) Zdecydowanie tak					
b) Raczej tak					
c) Raczej nie					
d) Zdecydowanie nie					
e) Trudno powiedzieć					
19. Czy Pan/i zdaniem realizowany przez Państwa projekt przyczynił się do zwiększenia poczucia bezpieczeństwa społeczności, dla której był realizowany?					
a) Zdecydowanie tak					
b) Raczej tak					
c) Raczej nie					
d) Zdecydowanie nie					
e) Trudno powiedzieć					
20. Czy Pan/i zdaniem realizowany przez Państwa projekt przyczynił się do poprawy wizerunku Policji i wzrostu zaufania do tej służby?					
a) Zdecydowanie tak					
b) Raczej tak					
c) Raczej nie					
d) Zdecydowanie nie					
e) Trudno powiedzieć					
21. Jak ocenia Pan/i poszczególne elementy „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniej im. Władysława Stasiaka na lata 2018-2020” w roku 2019?	Zdecydowanie wysoko	Raczej wysoko	Ani wysoko, ani nisko	Raczej nisko	Zdecydowanie nisko
przepływ informacji	☐	☐	☐	☐	☐
koordynacja i zarządzanie	☐	☐	☐	☐	☐

ocena wniosków	☐	☐	☐	☐	☐
realizacja projektów	☐	☐	☐	☐	☐
współpraca z zespołem wojewódzkim - koordynatorem	☐	☐	☐	☐	☐
22. Jakie działania mogłyby według Pan/i wpłynąć na podniesienie skuteczności Programu?					
.....					
.....					
.....					
Dziękujemy za udział w badaniu.					

8.2. Wzór kwestionariusza ankiety internetowej (CAWI) skierowanej do uczestników wybranych projektów

WPROWADZENIE									
Szanowni Państwo, Firma EU-CONSULT Sp. z o.o. na zlecenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji prowadzi obecnie badanie efektywności projektów lokalnych w ramach „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań <i>Razem bezpieczniej</i> im. Władysława Stasiaka na lata 2018-2020”, skierowanego do uczestników projektów lokalnych z roku 2019. W związku z powyższym prosimy o wzięcie udziału w badaniu ankietowym i udzielenie szczerych i wyczerpujących odpowiedzi na zadawane pytania. Prosimy o wybranie jednej odpowiedzi, o ile w pytaniu nie zaznaczono innej możliwości.									
CZĘŚĆ WŁAŚCIWA ANKIETY									
4. Czy miejsce, w którym Pan/i mieszka, można nazwać bezpiecznym?									
Swoją ocenę proszę zaznaczyć na skali od 1 do 10, gdzie „1” oznacza brak poczucia bezpieczeństwa, natomiast „10” – bardzo wysokie poczucie bezpieczeństwa.									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
5. Czy obawia się Pan/i tego, że może stać się ofiarą przestępstwa?									
Swoją ocenę proszę zaznaczyć na skali od 1 do 10, gdzie „1” oznacza brak obaw, natomiast „10” – bardzo wysoki poziom obaw.									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
3. Jak ocenia Pan/i swój poziom wiedzy na temat bezpiecznych zachowań w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego?									

Swoją ocenę proszę zaznaczyć na skali od 1 do 10, gdzie „1” oznacza brak wiedzy, natomiast „10” – bardzo wysoki poziom wiedzy.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

5. Czy Pana/i zdaniem uczestnictwo w programie (projekcie lokalnym) *Razem bezpieczniej* miało wpływ na poziom Pana/i wiedzy na temat odpowiedzialności prawnej z zakresu bezpieczeństwa i porządku publicznego?

Swoją ocenę proszę zaznaczyć na skali od 1 do 10, gdzie „1” oznacza brak wpływu, natomiast „10” – bardzo wysoki wpływ.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

METRYCZKA

6. Płeć:

- a) Kobieta
- b) Mężczyzna

7. Wiek:

- a) 15-20 lat
- b) 21-30 lat
- c) 31-40 lat
- d) 41-50 lat
- e) 51-60 lat
- f) Powyżej 60 lat

8. Województwo:

a) Dolnośląskie	i) Podkarpackie
b) Kujawsko-pomorskie	j) Podlaskie
c) Lubelskie	k) Pomorskie
d) Lubuskie	l) Śląskie
e) Łódzkie	m) Świętokrzyskie
f) Małopolskie	n) Warmińsko-mazurskie
g) Mazowieckie	o) Wielkopolskie
h) Opolskie	p) Zachodniopomorskie

9. Miejsce zamieszkania

- a) Wieś
- b) Miasto do 20 000 mieszkańców
- c) Miasto od 20 001 do 50 000 mieszkańców
- d) Miasto od 50 001 do 100 000 mieszkańców
- e) Miasto od 100 001 do 500 000 mieszkańców

f) Miasto powyżej 500 000 mieszkańców

Dziękujemy za udział w badaniu.

8.3. Wzór scenariusza wykorzystanego podczas studium przypadku skierowany do realizatorów oraz partnerów projektów

Szanowni Państwo,

Firma EU-CONSULT Sp. z o.o. na zlecenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji prowadzi obecnie badanie efektywności projektów lokalnych w ramach „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań *Razem bezpieczniej* im. Władysława Stasiaka na lata 2018-2020”, skierowanego do Projektodawców z roku 2019.

W związku z powyższym prosimy o wzięcie udziału w badaniu ankietowym i udzielenie szczerych i wyczerpujących odpowiedzi na zadawane pytania.

1. Na czym polegał realizowany przez Państwa projekt?

Krótki opis projektu, termin trwania projektu, wartość projektu.

2. Kto uczestniczył w realizacji projektu?

Kto koordynował projekt? Kto włączył się w realizację projektu? Jak układała się ewentualna współpraca? Czy wystąpiły w tym zakresie jakieś problemy? Jeśli tak, to w jaki sposób je Państwo rozwiązyali?

3. Kto był adresatem projektu?

Jakie grupy były adresatami projektu? Czy z projektu pośrednio skorzystały także inne osoby? Jeśli tak, to jakie i w jaki sposób?

4. Czy prowadzone były konsultacje społeczne przed realizacją projektu?

Jeśli tak, jak one wyglądały? Z jakimi grupami interesariuszy były prowadzone? Czy konsultacje miały realny wpływ na ostateczny wygląd projektu?

5. Jakie działania prowadzone były w ramach projektu?

Jakie działanie w ramach projektu było dla uczestników najbardziej efektywne? Dlaczego? Które z działań określiłoby Państwo mianem dobrych praktyk, czyli działań wzorcowych, które mogłyby być wdrażane przez inne podmioty w przyszłości?

6. Czy w trakcie realizacji zadań w ramach projektu wystąpiły jakieś problemy?

Jakie? Z czego wynikały? W jaki sposób je Państwo rozwiązali? Czy przełożyły się one na efekty projektu?

7. Czy uczestnicy chętni angażowali się w projekt?

*W jaki sposób? Czy wychodzili z własną inicjatywą? Jakie grupy uczestników angażowały się najchętniej?
Z czego to wynika? Czy były grupy, które nie chciały angażować się w działania? Z czego to wynikało?*

8. Jakie były zakładane i rzeczywiste rezultaty projektu?

Czy zrealizowali Państwo wszystkie zakładane rezultaty projektu? Czy udało się osiągnąć dodatkowe rezultaty? Jeśli tak, w jaki sposób się to udało?

9. Czy uczestnicy projektu zgłaszali jakieś uwagi przed, w trakcie lub po realizacji projektu?

Jakie to uwagi? Czego dotyczyły? Czy realizator projektu wziął je pod uwagę?

10. Czy projekt wpłynął na poprawę bezpieczeństwa w okolicy?

*W jaki sposób? Jak kwestię poprawy bezpieczeństwa oceniają uczestnicy projektu, a jak realizatorzy?
Czy można by wprowadzić działania w ramach projektu, które zwiększyłyby bezpieczeństwo w większym stopniu? Jeśli tak, to jakie?*

11. Jakie są Państwa zdaniem mocne i słabe strony realizowanego projektu?

9. Spis ilustracji, tabel i wykresów

Spis ilustracji

Rysunek 1. Cele i działania realizowane w ramach Programu	8
Rysunek 2. Etapy procesu badawczego	11
Rysunek 3. Rodzaje triangulacji.....	12
Rysunek 4. Etapy analizy desk research	13
Rysunek 5 Mapa zrealizowanych projektów w podziale na województwa	37

Spis tabel

Tabela 1. Rezultaty celu głównego i celów szczegółowych.....	19
Tabela 2. Rezultaty celu głównego i celów szczegółowych.....	23
Tabela 3. Harmonogram realizacji zadań w ramach programu <i>Razem bezpieczniej</i> w 2019 roku	35
Tabela 4. Studium przypadku projektu pn. „Zachowanie Seniora wzorem dla Juniora czyli bezpieczny Senior w Gminie Telatyn”	68
Tabela 5. Studium przypadku projektu pn. „Piłka w grze przeciw przemocy, narkotynom i alkoholowi w Gminie Krynice”	72
Tabela 6. Studium przypadku projektu pn. „Bezpieczne przejścia dla pieszych na terenie miasta Mogilno”	76
Tabela 7. Studium przypadku projektu pn. „Poprawa bezpieczeństwa drogowego poprzez zastosowanie systemu uspokajania ruchu w obrębie przejść dla pieszych na ul. Sobieskiego i Kościuszki w Szprotawie”	80
Tabela 8. Studium przypadku projektu pn. „Fonoholizm - hit czy kit? – skala zagrożenia dla powiatu piotrkowskiego”	85
Tabela 9. Studium przypadku projektu pn. „Bezpieczny TY... Bezpieczna JA! RAZEM BEZPIECZNIEJ w Gminie Osieck! – doświetlenie przejść dla pieszych”	90
Tabela 10. Studium przypadku projektu pn. „Bezpieczni piesi w Rykach”	94
Tabela 11. Studium przypadku projektu pn. „RAZEM DLA BEZPIECZEŃSTWA – kompleksowe działania na rzecz społeczności lokalnych Powiatu Prudnickiego – ETAP IV”	98

Spis wykresów

Wykres 1. Udział przedstawicieli z poszczególnych województw w przeprowadzonym badaniu	38
Wykres 2. Obszar realizacji projektu	39
Wykres 3. Rodzaj podmiotu/instytucji realizującej projekt	40
Wykres 4. Cele realizowane przez badanych Projektodawców	41
Wykres 5. Czy przed przystąpieniem do realizacji projektu, przeprowadzili Państwo analizę problemów i potrzeb lokalnych?	43
Wykres 6. Czy na skutek realizacji projektu, udało się Państwu rozwiązać zdiagnozowane problemy?	44
Wykres 7. Działania zaplanowane do realizacji w ramach projektu	46
Wykres 8. Jakie metody monitoringu (i źródła weryfikacji) efektów projektu zostały wykorzystane w Państwa projekcie?	48
Wykres 9. Czy udało się Państwu osiągnąć zakładane efekty?	49
Wykres 10. Czy podczas realizacji projektu natrafili Państwo na problemy?	50
Wykres 11. Jak Pan/i ocenia zrealizowane w ramach projektu działania? Czy były one skuteczne?	51
Wykres 12. Czy według Pan/i efekty zrealizowanego przez Państwa projektu będą trwałe?	52
Wykres 13. Czy Pan/i zdaniem projekt przyczynił się do zwiększenia realnego bezpieczeństwa społeczności, dla której był realizowany?	53
Wykres 14. Czy Pan/i zdaniem realizowany przez Państwa projekt przyczynił się do zwiększenia poczucia bezpieczeństwa społeczności, dla której był realizowany?	54
Wykres 15. Czy Pan/i zdaniem realizowany przez Państwa projekt przyczynił się do poprawy wizerunku policji i wzrostu zaufania do tej służby?	55
Wykres 16. Jak ocenia Pan/i poszczególne elementy „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniej im. Władysława Stasiaka na lata 2018-2020” w roku 2019?	56
Wykres 17. Płeć respondentów	58
Wykres 18. Wiek respondentów	59
Wykres 19. Miejsce zamieszkania badanych	59

Wykres 20. Cele szczegółowe w ramach które realizowane były działania.....	60
Wykres 21. Czy miejsce, w którym Pan/i mieszka, można nazwać bezpiecznym? Swoją ocenę proszę zaznaczyć na skali od 1 do 10, gdzie „1” oznacza brak poczucia bezpieczeństwa, natomiast „10” – bardzo wysokie poczucie bezpieczeństwa.....	61
Wykres 22. Czy obawia się Pan/i tego, że może stać się ofiarą przestępstwa? Swoją ocenę proszę zaznaczyć na skali od 1 do 10, gdzie „1” oznacza brak obaw, natomiast „10” – bardzo wysoki poziom obaw.	62
Wykres 23. Jak ocenia Pan/i swój poziom wiedzy na temat bezpiecznych zachowań w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego? Swoją ocenę proszę zaznaczyć na skali od 1 do 10, gdzie „1” oznacza brak wiedzy, natomiast „10” – bardzo wysoki poziom wiedzy.	63
Wykres 24. Czy Pana/i zdaniem uczestnictwo w programie (projekcie lokalnym) „Razem bezpieczniej” miało wpływ na poziom Pana/i wiedzy na temat bezpiecznych zachowań w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego? Swoją ocenę proszę zaznaczyć na skali od 1 do 10, gdzie „1” oznacza brak wpływu, natomiast „10” – bardzo wysoki wpływ.	64
Wykres 25. Czy Pana/i zdaniem uczestnictwo w programie (projekcie lokalnym) „Razem bezpieczniej” miało wpływ na poziom Pana/i wiedzy na temat odpowiedzialności prawnej z zakresu bezpieczeństwa i porządku publicznego? Swoją ocenę proszę zaznaczyć na skali od 1 do 10, gdzie „1” oznacza brak wpływu, natomiast „10” – bardzo wysoki wpływ.	65